

Upplands Väsby
kommun

Upplands Väsby kommuns årsredovisning 2018

Innehåll

1 Förord	3
2 Så når vi målen.....	5
3 Förvaltningsberättelse med måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning.....	7
3.1 Medborgare	10
3.1.1 Medborgarinflytande och demokrati	10
3.1.2 Kvalitet och mångfald.....	13
3.1.3 Kunskap och lärande	15
3.1.4 Trygghet och social hållbarhet.....	18
3.2 Samhälle och miljö.....	23
3.2.1 Hållbar tillväxt.....	23
3.2.2 Näringsliv och arbete.....	28
3.2.3 Miljö och klimat	33
3.3 Medarbetare	36
3.3.1 Attraktiv arbetsgivare	36
3.4 Ekonomi.....	40
3.4.1 Ekonomiskt resultat.....	41
3.4.2 Kvalitet och effektivitet.....	56
4 En framåtblick	60
5 Finansiella rapporter	62
5.1 Resultaträkning	62
5.2 Kassaflödesanalys	63
5.3 Balansräkning.....	64
5.4 Noter.....	65
5.5 Driftsredovisning	75
5.6 Redovisningsprinciper	76
6 Volymer.....	77

1 Förord

Väsby växer. Under 2018 passerade Upplands Väsby kommun 45 000 invånare. Det uppmärksammades med en ceremoni där Rocky, en av kommunens nyaste och yngsta invånare, uppväktades av kommunen. Vid årsskiftet hade kommunen 45 543 invånare, vilket motsvarar en befolkningsökning med 938 personer under året.

Väsby's snabba befolkningsökning är möjlig tack vare ett långsiktigt arbete och samarbete över blockgränserna med att planera och förverkliga byggen av nya bostäder. För att ta ytterligare kliv för att bygga bort bostadsbristen i Stockholmsregionen höjde kommunen ambitionen inför 2018 från ett mål på 300 lägenheter under 2016 och 2017 till ett mål på 400 färdigställda bostäder. Målet nåddes under året.

I augusti gick startskottet för det första bygget i Väsby Entré-projektet, där bostäder och handel ska växa fram runt pendeltågstationen. I projektet Väsby Entré planeras över 1 000 bostäder samt 3000 kvadratmeter lokalyta för kontor och handel. För att förverkliga projektet knöt Upplands Väsby under året till sig fastighetsägaren Balder som ankarpartner. Under 2018 togs också flera nya spadtag i bostadsområdet Fyrklövern för hyresrätter, bostadsrätter och radhus. Av dessa var över 200 hyresrätter. En ökning jämfört med tidigare år. I samband med bostadsbyggandet startade dessutom bygget av två nya förskolor. Under året har också stadsförnyelseprojektet ”Ljust, tryggt och aktivt” fortsatt i Smedby.

Kommunen investerade 340 miljoner kronor i upprustningar av lekparkar, byte av belysningsstolpar, nya cykelvägar, laddstolpar för elfordon, trafiksäkerhetsanpassningar och tillgänglighetsanpassningar för personer med funktionsvariation. Ett projekt har inletts för att rena och tillgängliggöra Väsbyån.

Kommunens arbete med folkhälsa och rörelse uppmärksammades under året av prins Daniel och av hälso- och sjukvårdslandstingsrådet, Anna Starbrink (L). Aktivitetsparken i Vilundaparken, Barnens Väsby verkstäder, Fritidsbanken och det nya ridhuset i Kairo-Sättra är några exempel på hur vi arbetat med detta och som blivit mycket uppskattade inslag i kommunen. För att öka tillgängligheten till Kairo-Sättra och förbättra trafiksäkerheten byggs nu en gång- och cykelväg, som knyter ihop Eds Allé med det uppskattade friluftsområdet.

Andra viktiga sociala frågor har varit brukardialogsprojektet, stärkt arbete med bostäder till nyanlända och hemlöshetsstrategin. En kommunal strategi för fördjupat arbete för säkerhet och trygghet har också arbetats fram i bred politisk enighet.

I juni antog kommunfullmäktige kommunens nya översiktsplan Väsby stad 2040. Arbetet inleddes redan i början av 2014 och inkluderar omfattande medborgardialoger. Översiktsplanen syftar till att skapa de bästa förutsättningarna för en hållbar utveckling.

I slutet av augusti besökte internationella vikingashowen Follow the Vikings kommunen. Upplands Väsby är en av de mest fornlämningsrika kommunerna i världen och Gunnes gård var ett av tolv stopp på showens världsturné. Projektet finansieras av Kreativa Europa och syftar till att göra det vikingatida arvet tillgängligt för människor från hela världen.

Arbetet för ökad säkerhet och trygghet har fortsatt under året. Åtgärder har haft fokus på stationsområdet och Väsby centrala delar. Väktarinsatserna har växlats över till mer effektiva ordningsvakter som kan patrullera ett större område. Ungdomsenhetens förebyggande ungdomsverksamhet har konsoliderats med fritidsgårdar och nära samverkan med socialtjänst, skola och lokalpolis. En kommunal strategi för fördjupat arbete för säkerhet och trygghet har arbetats fram.

Inför kommunvalet i september gjorde kommunen flera insatser i syfte att höja valdeltagandet. Utöver tidigare insatser under valåret etablerade kommunen vallokaler dels vid entrén till Väsby centrum, dels vid entrén till pendeltågsstationen. Satsningen resulterade i att andelen förtidsröster ökade jämfört med valet 2014. Den totala andelen röstande ökade dock marginellt. Kommunfullmäktiges uttalade mål om att höja valdeltagandet till samma nivå som övriga länet nåddes därmed inte.

Efter valet till kommunfullmäktige bildade Moderaterna, Väsby Bästa, Kristdemokraterna, Liberalerna och Centerpartiet koalitionen Väsbyalliansen, som tog över styret av kommunen. Styret efterträdde Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Väsby Bästa, som tidigare styrde kommunen.

Under året uppmärksammade Sveriges kommuner och landsting, SKL, kommunens fleråriga **arbete med att förbättra skolresultaten, som ett positivt exempel för andra kommuner**. Statistik över de senaste fem åren visar en positiv utveckling för Väsbyskolorna; de genomsnittliga betygen stiger, andelen elever som uppnår gymnasiebehörighet växer och resultaten bland elever med utländsk bakgrund blir bättre. Detta är glädjande, och vi kommer fortsatt arbeta blocköverskridande för att säkerställa att denna positiva utveckling fortskrider.

Tillsammans bygger vi framtidens Väsby!

Oskar Weinmar, kommunstyrelsens ordförande

Mathias Bohman, oppositionsråd

Per-Ola Lindahl, kommundirektör

2 Så når vi målen

Tillgänglighet, delaktighet och bemötande är ledord i kommunens kvalitetsarbete. Öppenhet - att synliggöra och kommunicera resultaten samt jämföra oss med andra - är en stark drivkraft för att bli bättre. För att nå våra mål och leverera bästa möjliga service till Väsbyborna arbetar kommunen på ett gemensamt sätt – den röda tråden mellan kommunfullmäktige och medborgarna säkerställs genom regelbundna dialoger.

Väsbyborna främst

Vår utgångspunkt är Väsbybornas behov och önskemål. Väsbyborn är alltid i fokus vilket återspeglas i vårt förhållningssätt och bemötande. I det dagliga mötet, genom dialoger och via undersökningar tar vi reda på vad som är viktigt för våra medborgare. Vi visar upp våra resultat och vill åstadkomma ett klimat där vi delar med oss och lär av varandra. Oavsett utförare ska Väsbyborn erbjudas tjänster av hög kvalitet.

Ledningssystemet

För att nå våra mål och god ekonomisk hushållning arbetar hela kommunen med ett gemensamt ledningssystem som beskriver hur styrningen fungerar samt roller och ansvar i organisationen. Kommunfullmäktiges tio övergripande mål beskriver den gemensamma riktningen inom koncernen som styrelser, nämnder och utskott ska bryta ned till egna konkreta mål i sina verksamhetsplaner. Fullmäktigemålen är övergripande och breda till sin karaktär. Kopplat till varje fullmäktigemål finns strategier, nämndspecifika uppdrag och nyckeltal. Kommunfullmäktiges mål syftar till att förverkliga visionen.

Ekonomistyrningsprinciper har utvecklats som stödjer uppföljning av verksamhetens kostnadseffektivitet. Ledningssystemet är vägledande även om verksamheten utförs av en privat utförare.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Ledningssystemet för kommunkoncernen och kommunfullmäktiges flerårsplan med budget säkerställer god ekonomisk hushållning enligt kraven i kommunallagen. God ekonomisk hushållning är grunden för kommunens ekonomi och verksamhet och skapas genom att verksamheten drivs med hög kvalitet och kostnadseffektivt. Den goda hushållningen är en förutsättning för att även i framtiden kunna ge alla Väsbyborn en god service.

Ur ett finansiellt perspektiv innebär god ekonomisk hushållning att det ekonomiska resultatet ska vara positivt och den ekonomiska ställningen ska vara på en nivå som klarar kommande investeringar i tillväxt och kvalitetshöjande åtgärder, återbetala lån och pensionsåtagande. Kommunfullmäktiges bedömning för att uppnå god ekonomisk hushållning är att ekonomiska resultatet över en planperiod motsvarar minst ett genomsnittligt resultatmål om 2,5 procent.

Ur ett verksamhetsperspektiv fastställer kommunfullmäktige i flerårsplanen ett antal kvalitetsmål vilka också ska uppnås för att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning.

Mål i fyra perspektiv

Ledningssystemet ger en styrning för systematisk planering, genomförande och uppföljning i verksamheterna som skapar möjlighet till ständiga förbättringar, det vi också kallar för mål- och resultatstyrning. Ledningssystemet är uppdelat i fyra perspektiv: medborgare, samhälle & miljö, medarbetare och ekonomi. Perspektiven representerar olika intressegrupper i kommunen och dess omvärld.

Att kommunens verksamheter arbetar med mål i alla perspektiven säkerställer en balans i plane-

ringen och uppföljningen. Styrkortet ger en bra överblick över nuläget. Varje nämnd, kontor och enhet har sina egna styrkort (verksamhetsplaner) där mål, nyckeltal och handlingsplaner anges. Balansen mellan de fyra perspektiven i styrkortet är utgångspunkten vid dialoger mellan kommunfullmäktige och nämnder samt mellan nämnder och verksamheter.

Mål i tre nivåer

Ledningssystemet omfattar tre målnivåer: kommunfullmäktiges övergripande mål, nämndmål och verksamhetsmål. Nämndmålen är gemensamma för respektive nämnd och det kontor som ansvarar för verkställandet inom området som nämnden verkar. Verksamhetsmålen sätts hos respektive utförare i de verksamheter som tillhandahåller den service och de tjänster som medborgarna använder. Inom den kommunala organisationen utgörs verksamhetsnivån av de olika kommunala utförarna och enheterna inom ett kontor. Verksamhetsnivån kan också utgöras av fristående utförare inom en nämnds ansvarsområde.

Ledningssystemet stärker kopplingen och skapar en röd tråd mellan kommunfullmäktiges övergripande mål, nämndernas mål och verksamheternas mål. Den röda tråden mellan de olika målnivåerna säkras genom dialoger mellan kommunledning och nämnder samt mellan nämnder och verksamheter. För att förenkla och effektivisera hanteringen av ledningssystemet samt visualisera den röda tråden har vi verktyget Stratsys.

Ledningssystemet inkluderar även de privata utförarna. De berörs av de mål, handlingsplaner och nyckeltal som nämnderna sätter för sin verksamhet utifrån kommunfullmäktiges mål. Miljöledningssystemet och kvalitetsarbetet är integrerade i ledningssystemet.

Nämnds specifika uppdrag

Nämnds specifika uppdrag är ett komplement till nämndernas mål och reglementen. Uppdragen beslutas av kommunfullmäktige till skillnad från nämndernas mål som beslutas av respektive nämnd efter dialog med kommunstyrelsens budgetberedning. En beskrivning av respektive uppdrag ska redovisas i nämnden i samband med att uppdraget påbörjas. I samband med att nämnden fattar beslut om ett uppdrags avslut ska en slutrapport av genomfört uppdrag redovisas i nämnden.

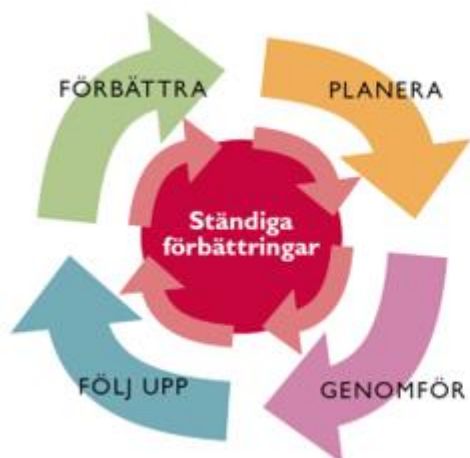
Internkontroll

Internkontrollens syfte är framför allt att de mest kritiska riskerna ska förutses och förebyggas. En bedömning av alla verksamhetens riskers sannolikhet och konsekvens ingår som ett moment i ledningssystemet. För kritiska risker ska kontrollmoment kopplas på, ibland flera kontroller till samma risk. Handlingsplaner för att förebygga risken kan också förekomma, t ex kan en utbildningsinsats eventuellt minska risken.

Kvalitetsutveckling

Kommunens ledningssystem säkerställer ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar alla utförare och medarbetare. Genom det systematiska kvalitetsarbetet, styrkort med mål, nyckeltal och handlingsplaner samt regelbunden uppföljning och analys, skapas förutsättningar för kontinuerliga förbättringar.

Kommunens kvalitetspolicy är en gemensam plattform för det systematiska kvalitetsarbetet oavsett utförare. Kontinuerliga dialoger med alla utförare är ett viktigt verktyg för att säkerställa att Väsbyborna får bästa möjliga service. Även tydliga kvalitetskriterier som kopplas till avtal och överenskommelser driver förbättringsarbetet framåt.

Jämförelser ger bättre kvalitet

För att kunna jämföra resultaten med andra kommuner deltar Upplands Väsby kommun årligen i bland annat medborgarundersökningen samt i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) undersökning Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK). Resultat från dessa undersökningar ligger till grund för nämndernas och kontorens prioriteringar i verksamhetsplanen. På Upplands Väsby webbplats publiceras resultat så att Väsbyborna kan jämföra olika verksamheter utifrån olika aspekter då de ska välja utförare.

Dialog med Väsbyborna

För en kommun som sätter invånarna främst är medborgardialog ett avgörande verktyg för kvalitetssäkring och fortsatt utveckling. Idag används medborgardialog som ett strategiskt verktyg i olika syften. Dels för att skapa förståelse och acceptans i olika frågor, men också när kommunen vill ha in synpunkter från allmänheten.

3 Förvaltningsberättelse med måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på att kommunerna ska ha god ekonomisk hushållning vilket innebär både ändamålsenliga verksamheter med hög kvalitet och effektivitet samt positivt ekonomiskt resultat över en längre period. Kommunens ledningssystem ger stöd i arbetet och genom att kommunfullmäktige har beslutat om kommunövergripande mål för att uppnå god ekonomisk hushållning. De övergripande målen är tio till antalet och utgår från fyra perspektiv: medborgare, samhälle & miljö, medarbetare samt ekonomi. Till målen finns nyckeltal kopplade som mäter måluppfyllelse på en övergripande nivå samt uppdrag som ska genomföras och redovisas av nämnderna. Målen är ambitiösa och inte självklara att uppnå omedelbart, vissa tar tid att uppfylla och för andra mål höjer

vi kraven för varje år.

Av de tio fullmäktigemålen bedöms samtliga uppfyllas delvis. Inget av målen bedöms uppfyllas helt, utan förbättringsområden har identifierats inom alla målen. Inget av målen bedöms heller som ej uppfyllt. Sammantaget görs en bedömning att god ekonomisk hushållning uppnås och att förbättringsarbete pågår inom de områden där målen inte är helt uppfyllda.

Två av målen har fått sämre bedömning 2018 jämfört med bedömningen som gjordes utifrån resultaten 2017.

De två mål som fått sämre bedömning än föregående år är *näringsliv och arbete* samt *ekonomiskt resultat*.

Företagsklimatet i Väsby visar goda resultat, tillväxten är stark bland företagen i Väsby men arbetslösheten utvecklas i fel riktning i synnerhet bland unga och utrikes födda. Antalet arbetsplatser i Väsby har minskat under 2018 medan målet är att antalet ska öka i samma takt som befolkningen.

Det ekonomiska resultatet är positivt men når inte resultatmålet för året. Trots detta bedöms kommunen och kommunkoncernen vara relativt väl rustade att möta framtida utmaningar att fortsatt finansiera såväl investeringar i tillväxt som kvalitetssatsningar i välfärden.

Övriga åtta mål får samma bedömning som året innan. Dessa är *medborgarinflytande och demokrati, kunskap och lärande, kvalitet och mångfald, trygghet och social hållbarhet, miljö och klimat, hållbar tillväxt, stolta medarbetare* samt *kvalitet och effektivitet*.

Inom *medborgarinflytande och demokrati* har kommunen högt ställda mål. God information via hemsida och sociala medier, öppenhet genom tillgång till handlingar och protokoll samt öppna sammanträden för fullmäktige och nämnder ligger på plussidan. En bredd av brukarundersökningar ger goda möjligheter till delaktighet och påverkan för medborgarna även om rutiner för hantering av ärenden, synpunkter och inte minst medborgarförslagen behöver bli ännu bättre.

Inom *kunskap och lärande* ser vi förbättrade resultat även om det fortsatt finns utmaningar. Skillnaden i resultat mellan pojkar och flickor, liksom nyanländas kunskapsresultat är tydliga områden att arbeta vidare med.

Goda resultat i servicemätningen är viktiga för bedömningen av *kvalitet och mångfald*. Att erbjuda alla plats på förskolan på önskat datum har varit en utmaning de senaste åren men 2018 har möjligheterna förstärkts genom att fler förskoleplatser har tillskapats. Kommunen har sedan flera år goda valmöjligheter både inom välfärdstjänsterna och på bostadsmarknaden.

Inom målet *trygghet och social hållbarhet* är den upplevda tryggheten oförändrad även om arbete med trygghetsfrämjande och förebyggande åtgärder genomförs. På jämställdhetsområdet finns många goda resultat liksom satsningen på måltider i skola och omsorg och inte minst har kommunen klarat åtagandet för bostäder för kommunplacerade.

Inom målet *miljö och klimat* är energianvändning och matavfallsinsamling områden där kommunen klarar sina mål. För ekologiska livsmedel liksom Aktuell hållbarhets kommunranking är målen högt ställda och kommunen når inte riktigt upp till målen, även om resultaten kan anses goda. Den största utmaningen finns kopplat till andel miljöbilar.

Målet *hållbar tillväxt* når goda resultat avseende befolkningstillväxt och bostadsbyggande. Bland pågående samhällsbyggnadsprojekt kan märkas vissa förseningar kopplat till en tidigare överhettning och begynnande avmattning i konjunkturen i byggsektorn.

Kommunen är en *attraktiv arbetsgivare* men utmaningen i kompetensförsörjningen har blivit tydligare när en hög sysselsättning leder till större konkurrens om arbetskraften, vilket också tydligt

märks i högre personalomsättning.

Effektiviteten i verksamheterna är på det stora hela god men på vissa håll är kostnaderna höga i jämförelse med *kvaliteten*, exempelvis inom skolan.

Kommunfullmäktiges mål	2014	2015	2016	2017	2018
Medborgarinflytande och demokrati	♦	●	●	♦	♦
Kvalitet och mångfald	●	●	●	♦	♦
Kunskap och lärande	■	♦	♦	♦	♦
Trygghet och social hållbarhet	♦	■	■	♦	♦
Hållbar tillväxt	■	●	●	♦	♦
Näringsliv och arbete	●	♦	●	●	♦
Miljö och klimat	●	♦	♦	♦	♦
Attraktiv arbetsgivare	♦	♦	♦	♦	♦
Ekonomiskt resultat	●	●	●	●	♦
Kvalitet och effektivitet	♦	♦	♦	♦	♦

Läsinstruktion för målkapitlen i förvaltningsberättelsen:

Resultaten presenteras i förvaltningsberättelsens följande avsnitt utifrån de fyra perspektiven och kommunfullmäktiges tio övergripande mål. Till målen redovisas både målsatta nyckeltal som mäter måluppfyllelsen samt en avstämning och status för de nämnds specifika uppdragen.

För varje mål görs en samlad bedömning om måluppfyllelse utifrån resultaten för nyckeltal och uppdrag men även andra faktorer och undersökningar vägs in.

Varje **mål** kan få en av följande bedömningar:

Grönt - Målet uppfylls – Huvuddelen av målsatta nyckeltal eller andra viktiga bedömningspunkter är uppfyllda, återstoden nyckeltal eller andra viktiga bedömningspunkter är lägst delvis uppfyllda, det vill säga inget nyckeltal eller annan viktig bedömningspunkt är ej uppfyllt.

Gult – Målet uppfylls delvis – Kriterierna för att målet ska vara uppfyllt uppfylls inte helt men huvuddelen av målsatta nyckeltal eller andra viktiga bedömningspunkter är antingen uppfyllda eller delvis uppfyllda, något enstaka nyckeltal eller annan viktig bedömningspunkt kan vara ej uppfyllt

Rött – Målet uppfylls ej – Huvuddelen av målsatta nyckeltal eller andra viktiga bedömningspunkter är ej uppfyllda.

Varje **nyckeltal** kan få en av följande bedömningar kopplat till måluppfyllelsen:

Grönt – Målet för nyckeltalet är uppfyllt – Resultatet har ett värde på eller bättre än det målsatta värdet.

Gult – Målet för nyckeltalet är delvis uppfyllt – Resultatet har ett värde som är sämre än det målsatta värdet men avvikelserna bedöms vara liten och acceptabel.

Rött – Målet för nyckeltalet är ej uppfyllt – Resultatet har ett värde som är sämre än det målsatta värdet och avvikelserna bedöms vara stor och ej acceptabel.

Varje **nämndspecifikt uppdrag** kan ha följande status:

Grönt – Slutfört enligt plan, Pågår enligt plan – Ingen avvikelse varken i tidplan eller innehåll.

Resultatet av genomfört uppdrag bedöms med stor sannolikhet ge avsedd effekt.

Gult – Slutfört med mindre avvikelse, Pågår med mindre avvikelse – Avvikelsen kan vara en mindre förskjutning i tidplanen och/eller att uppdraget har fått ett delvis förändrat innehåll jämfört med ursprunglig plan. Resultatet av genomfört uppdrag bedöms ändå i huvudsak kunna ge den effekt som ursprungligen avsågs, eventuellt med viss osäkerhet.

Rött – Slutfört med större avvikelse, Pågår med större avvikelse, Utgår, Ej påbörjat - Avvikelsen kan vara en större förskjutning i tidplanen och/eller att omfattningen av uppdraget har förändrats betydande jämfört med ursprunglig plan. En stor osäkerhet kan råda huruvida resultatet av genomfört uppdrag kan ge den effekt som ursprungligen avsågs eller så görs bedömningen att effekten i huvudsak uteblir.

3.1 Medborgare

Perspektivet medborgare sätter kommunens invånare och andra personer som specifikt nyttjar Upplands Väsby kommuns olika tjänster i fokus. Ett förhållningssätt som betonar tillgänglighet, delaktighet och gott bemötande ska prägla mötet med medborgare och företag i både det kommunalt finansierade utbudet av service och välfärdstjänster såväl som i kommunens myndighetsutövande. Förhållningsättet innebär en lyhördhet för medborgarnas behov och önskemål och att kommunen ska leverera tjänster av hög kvalitet som ger lika förutsättningar åt alla att delta i samhällslivet och förverkliga sina livsmål.

3.1.1 Medborgarinflytande och demokrati

Målformulering

Medborgaren ska känna delaktighet och ha inflytande i verksamheterna och samhällsutvecklingen. Demokratin ska vara levande och inkluderande.

Bedömning av måluppfyllelse

Målet uppfylls delvis

Väsbyborna har en rad olika möjligheter att påverka sin kommun. Brukarundersökningar genomförs inom i stort sett samtliga verksamhetsområden och inom främst samhällsutvecklingsområdet genomförs medborgarundersökningar och medborgardialoger. Andra sätt för medborgarna att vara delaktiga och påverka kommunen är möjligheten att lämna in synpunkter, medborgarförslag och felanmälningar. Detta görs via e-tjänster eller genom kontakt med kommunens kontaktcenter Väsby Direkt.

Kommunen arbetar aktivt med att vara öppen och tillgänglig. Nämndsammanträden är öppna och alla handlingar och protokoll finns enkelt tillgängliga för medborgaren via hemsidan. Medborgarnas upplevelse av inflytande har under 2018 ökat, vilket tyder på att de satsningar som gjorts har vänt trenden i en positiv riktning.

En satsning på att öka valdeltagandet har genomförts genom att utveckla tillgängligheten och möjligheten till förtidsröstning. Effekten på det totala valdeltagandet har dock inte blivit så stor som önskat. Inte heller når kommunen målet att hantera medborgarförslag så snabbt som är önskvärt. Ett arbete pågår för att se över hur kommunen ska kunna effektivisera hanteringen av medborgarförslag.

En sammantagen bedömning är att kommunfullmäktiges mål om medborgarinflytande och demokrati delvis uppfylls.

Medborgardialog och demokratiutveckling

Upplands Väsby är en kommun där medborgarna uppmuntras till delaktighet. Genom dialoger bidrar medborgaren med synpunkter, tankar och åsikter som sedan finns med i underlag för beslut. Medborgardialog, där förtroendevalda och tjänstepersoner tar reda på invånarna tycker i olika frågor, är ett viktigt verktyg för kvalitetssäkring och för att skapa tillit till kommunen samt förståelse och acceptans i olika frågor. Framför allt inom ramen för stadsutvecklingsprojekt används medborgardialoger för att hämta in synpunkter från väsbyborna och skapa en ökad delaktighet.

Demokratiutveckling är ett kontinuerligt och långsiktigt arbete för ökad inkludering och delaktighet. Tillgänglighet och tydlighet ska präglade kommunen och dess kommunikation med medborgaren som ska uppleva det lättare att vara en del av det demokratiska beslutsfattandet. Bland de demokratiutvecklande aktiviteterna som genomförts kan nämnas kommunens samråd med pensionärsrådet, funktionsrättsrådet, samrådet för romsk inkludering och samrådet för finskt förvaltningsområde. Brukarråd används inom många verksamheter, såsom skola, fritidsgårdar, vård och omsorg. Ett annat exempel är Ung i Väsby, en dialogdag med högstadiungdomar där temat varierar från år till år. 2018 genomfördes Ung i Väsby för 15:e året i rad.

Under 2018 har kommunstyrelsen haft i uppdrag att genomföra en strategi för demokratiutveckling. Politisk enighet kring en sådan strategi har dock inte uppnåtts.

Medborgarservice och information

Medborgaren är ständigt i fokus i de verksamheter som bedrivs i och av Upplands Väsby kommun. En god medborgarservice är prioriterat. Invånaren ska lätt hitta och kunna ta del av den information man är intresserad av. Kommunens webbplats är anpassad och har utvecklats till en tillgänglig och användarvänlig informationskälla. Där hittas protokoll och beslut från samtliga nämndmöten.

Kommunfullmäktiges sammanträden är öppna för allmänheten och direktsänds på hemsidan. Det finns möjlighet att förboka teckentolkning av dessa sammanträden. Kafé fullmäktige öppnar en timma innan kommunfullmäktiges sammanträden. Dit kan allmänheten komma och samtala och ställa frågor till folkvalda politiker. Även kommunens nämndsammanträden är öppna och börjar med allmänhetens frågestund.

Via förtroendemannaregistret på hemsidan hittar man enkelt kontaktuppgifter till sina lokala politiker för att framföra synpunkter eller ställa frågor.

Ett viktigt verktyg i medborgardialogen är kommunens kontaktcenter Väsby Direkt. Väsby Direkt utgör den primära vägen till kontakt med de kommunala verksamheterna och dess verksamhet ska präglas av hög tillgänglighet och ett gott bemötande. Att uppleva vägen in till kommunens verksamheter som enkel främjar medborgarens upplevelse av möjlighet till insyn och delaktighet. Mätningar visar att Väsby Direkt har goda resultat i sina kontakter med invånarna. Särskilt utmärker sig resultaten gällande bemötande och engagemang samt svarstider på e-post.

Ökat engagemang bland kommuninvånarna

Sedan kommunen 2011 gjorde en storsatsning gällande tillgängligheten för medborgarna har antalet medborgarförslag ökat kraftigt. 2017 togs flest medborgarförslag emot med knappa 50 st. Under 2018 minskade antalet till ca 30 stycken. Den kraftiga ökningen under 2017 i kombination med att medborgarförslag tar lång tid att behandla medför att det nya nyckeltalet för 2018 inte når sin målsättning. En kartläggning har gjorts inom kommunen som visar att målet antingen behöver sänkas för att ligga på en rimlig nivå, alternativt behöver ett annat nyckeltal med längre tidshorisont väljas.

Delaktighet och påverkansmöjlighet

Genom att ta hjälp av brukarens erfarenheter och kunskap, utvecklar kommunens offentliga verksamheter sina tjänster för att passa den enskildes behov. Att göra regelbundna brukarundersökningar inom de olika verksamheterna är ett sätt för kommunen att fånga upp medborgarnas synpunkter och förslag på förbättringar inom olika områden. Detta ger medborgarna möjlighet till påverkan och delaktighet samt möjliggör en kvalitetsutveckling av verksamheterna. Under 2018 har undersökningen av nöjd-inflytande-index (NII) visat ett kraftigt förbättrat resultat, jämfört med året innan. I Upplands Väsby är den upplevda möjligheten till inflytande högre än länssnittet.

Synpunkt Väsby

En kanal för medborgarinflytande är kommunens e-tjänst Synpunkt Väsby som används relativt flitigt med drygt 150 synpunkter varje år. De ämnen som engagerar mest är trafik och kultur- och fritidsrelaterade frågor.

Valdeltagande

Inför valet 2018 hade kommunen en ambition att öka valdeltagandet bland invånarna. Insatser för att underlätta framför allt förtidsröstande genom en ökad tillgänglighet har genomförts. Detta medförde att förtidsröstandet ökade, medan det totala valdeltagandet var relativt oförändrat.

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
 Nöjd Inflytande-Index - Helheten	47 (48) (45)	45	43,92	41
 Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng		94		78
 Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%)	79,4	83	83,38	79,21
 Medborgarförslag, andel som besvarats inom 6 månader	27	80		

Delaktighetsindex har inte rapporterats för 2018. SKL ser för närvarande över nyckeltalet.

Uppdrag
 Insatser för att öka valdeltagandet i valen 2018. (KS; valnämnden)
Kommunfullmäktige För att öka valdeltagandet har valnämnden fokuserat på arbetet med att tillgängliggöra möjligheten att förtidsrösta. Lokaler vid Väsby centrum liksom vid stationsområdet har hållits öppna sedan 22 resp 27 augusti. För att förenkla för medborgarna att rösta har man haft en hög servicegrad och dessutom erbjudit möjligheten att få sitt röstkort utskrivet i förtidsröstningslokalen. Lokaler i Grimsta och på Löwenströmska sjukhuset har hållit öppet två dagar. Statistik visar att insatserna gjort att förtidsröstningen varit populär med 14 190 förtidsröstande totalt i Väsby.
 Genomföra strategin för demokratiutveckling som inkluderar medborgardialog, medborgarbudget, medborgarförslag och samverkan med civilsamhället, samt kommunens kommunikation med medborgarna. (KS)
Kommunstyrelsen Efter genomgång av remissvaren till strategin för demokratiutveckling står det klart att det inte går att skapa ett dokument som en politisk majoritet kan enas kring.
 Följ upp konsekvensen av att barnkonventionen blir lag. Barnchecklistan ska tillämpas. (KS, Alla nämnder)
Kommunstyrelsen

Uppdrag

Barnchecklistan är reviderad och finns på Insidan under arbetsstöd/jämställdhet och inkludering/barnkonventionen. Checklistan ger vägledning till personal hur frågorna om barnkonventionen kan besvaras i tjänsteutlåtanden.

I oktober 2018 beslutade kommunstyrelsens allmänna utskott (KSAU) om utbildningsinsatser för förtroendevalda, ledning/kontorschefer, social- och omsorgskontoret och utbildningskontoret. Utbildningsinsatserna ska genomföras under 2019. Utöver detta ska Barnombudsmannens webbaserade utbildningar användas för att öka kunskapen om barnkonventionen på kontoren. Kommunledningskontoret har deltagit i såväl det regionala barnrättsnätverket som i SKLs nationella barnrättsnätverk.

Uppdraget markeras som delvis uppfyllt med anledning av att ett utvecklingsarbete återstår för att säkerställa att barnchecklistan tillämpas på ett korrekt sätt i hela organisationen.

3.1.2 Kvalitet och mångfald

Målformulering

Medborgaren ska uppleva att kommunen och de tjänster kommunen finansierar har god kvalitet. Utbudet av välfärdstjänster och bostäder ska präglas av en mångfald som möter medborgarnas behov.

Bedömning av måluppfyllelse

Målet uppfylls delvis

Flera nämnder beskriver ett bra kvalitetsarbete på enhetsnivå där det märks mest för medborgarna om kommunens verksamheter är tillgängliga, har ett gott bemötande och jobbar med delaktighet. Kommunen har mycket bra resultat när det gäller snabb återkoppling till medborgare samt gott bemötande. Flera kundundersökningar visar på hög kundnöjdhet, där bland annat verksamheter inom kultur och fritid visar på hög måluppfyllelse. Inom skolan och äldreomsorgen arbetar man för att få ännu mera nöjda brukare.

Mångfald i flera perspektiv

Kommunen arbetar aktivt med att säkerställa att det finns en mångfald av utförare vare sig det gäller inom bostadsbyggande, skolan eller äldreomsorgen. Det skapar valmöjligheter för medborgaren att kunna nå ett stort utbud av tjänster/produkter inom kommunen.

I kommunen finns idag mångfald av utförare inom olika verksamheter som levererar tjänster till väsbyborna. Gemensamt för barnomsorg, grundskolan, gymnasium, vuxenutbildning, hemtjänst och särskilt boende är att alla utförare konkurrerar med kvalitet. Det finns både privata och kommunal alternativ i de flesta verksamheterna. Undantaget är vuxenutbildning och hemtjänst där bara privata utförare fanns under 2018. För att kunna möjliggöra rätt val för kommuninvånarna tillhandahåller kommunen lättillgänglig information på flera olika språk.

Mångfald kan också handla om att kunna välja mellan olika profiler och en bredd i utbudet inom en verksamhets tjänster. Väsby nya gymnasium har under året utvecklat sitt programutbud och erbjuder nu idrottsprofil simning, fotboll och innebandy inom de teoretiska programmen. Dessutom erbjuds nu ett yrkesprogram i form av hotell- och turismprogrammet.

Kommunen har en jämn fördelning av de tre bostadsformerna hyres-, bostads- och äganderätt som svarar för 35, 35 respektive 30 procent av kommunens bostadsutbud. Av de 400 bostäder som färdigställdes under 2018 är 276 stycken, eller 70 procent, bostadsrätter i flerbostadshus. Ett exempel på byggprojekt som färdigställdes i denna form under året är 92 lägenheter i centrum som kombinerar

hög kvalitet och låga priser enligt så kallat junior living koncept, vilket är välkommet eftersom utbudet av prisvärda ungdomslägenheter behöver förstärkas. Bostadsplanerna framöver visar fortsatt tyngd mot bostadsrätter men också ett starkare inslag av hyresrätter, där Väsbyhem är en viktig aktör.

Kvalitet i hanteringen av medborgärenden

För att förbättra kvalitén i kommunens tjänster har satsningar inom funktioner som får många ärenden från medborgaren såsom miljökontoret och bygglov genomförts under året.

Kommunen arbetar systematiskt med att följa upp synpunkter/klagomål och felanmälningar från medborgarna så att dessa behandlas på ett korrekt och effektivt sätt. En analys av e-tjänsten Felanmälan visar att cirka 90 procent av ärendena handlar om gator, belysning och sophantering etc. Kontoren som hanterar dessa frågor, bedriver ett tätt samarbete med kommunens kontaktcenter Väsby Direkt så att de lättare kan svara på medborgarnas frågor. Det täta samarbetet har gett resultat genom att de som kontaktar Väsby Direkt i mycket stor utsträckning upplever att de får bra svar.

Ett annat område inom kommunen som många medborgare kommer i kontakt med är bygglov. Medarbetarna inom bygglovsenheten har under året deltagit i kommunens serviceutbildning i syfte att öka kvaliteten inom bygglovsprocessen.

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
◆ Nöjd-Medborgar-Index (NMI)	57	59	59	
● Återkoppling till medborgare inom 8 arbetstimmar i våra digitala kanaler, Väsby Direkt	100%	95%		
◆ Andel nöjda inom äldreomsorg, hemtjänst	77%	90%	84%	91%
◆ Andel nöjda inom äldreomsorg, särskilt boende	81%	82%	79%	73%
■ Plats på förskolan på önskar datum, %	80%	100%	67%	51%
■ Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	20	65	45	41
● Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)	90	88	87	96
◆ Andel elever som får sitt förstahandsval i valet till förskoleklass	91%	95%		93%
◆ Andel vårdnadshavare som kan rekommendera sitt barns skola, skolår 3	82%	83%	84%	83%
■ Andel elever som kan rekommendera sin skola, skolår 8	59	70	64	59
■ Andel elever som kan rekommendera sin skola, skolår 2 Väsby nya gymnasium	37	74		47

Uppdrag

● Säkerställa planering och uppföljning av kvalitet och effektivitet på enhetsnivå och hos alla utförare. (KS, alla)

Uppdrag

Alla enheter planerar och följer upp sina egna verksamheter och dokumenterar detta. Chefer genomgår löpande utbildning i ledningssystemet och stödverktyg. Inom skolan utgår det systematiska kvalitetsarbetet från måluppfyllelse, samt resultaten i Våga Visa-enkäten och observationerna. Syftet är att bedöma verksamheternas kvalitet i förhållande till nationella mål.

Tillskapa alternativ i kommunal drift där det nu saknas ett kommunalt alternativ för medborgarna att välja. Ta fram handlingsplaner med strategier, behov, konsekvenser och ekonomiska förutsättningar. Skapa även förutsättningar för sociala företag, personaldrivna kooperativ, intraprenader och andra icke vinstdrivna verksamhetsformer för att öka mångfalden (KS; SÄN, UBN, KFN).

Uppdraget anses genomfört - under 2018 tillskapades nya alternativ i kommunal regi.

Inom SÄN övertogs vård- och omsorgsboendet och korttidsboendet Lavendelgården till kommunal drift. Ett ekonomiskt underlag för tillskapande av hemtjänst i kommunal drift har tagits fram och visar på att en uppbyggnad av kommunal hemtjänst inte inryms i nuvarande budget.

Utbildningsnämnden har stor mångfald och ser till att relevant information om utförarna når medborgarna. Områden där det i dag saknas kommunalt alternativ är vuxenutbildning och barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Inom kultur och fritidsnämnden drivs från och med 2018 tre av fyra fritidsgårdar i kommunal regi. Dessutom finns det Vega och Nav1, två ungdomskulturhus med fokus på målgrupp 16-20 år. Ett samarbete mellan kultur och fritid, Workcenter och Arbetsförmedlingen resulterade i öppnande av Fritidsbanken i Vilundaparken, där Väsbyborna kan låna sport- och fritidsutrustning i kommunen.

3.1.3 Kunskap och lärande

Målformulering

Kommunen ska, oavsett regi, säkerställa en likvärdig skola med demokratiska värderingar och höga kunskapsresultat, vilket ska leda till fortsatta studier, livslångt lärande och framtida arbete.

Bedömning av måluppfyllelse

Målet uppfylls delvis

Kunskapsresultaten har fortsatt förbättrats under 2018 men fortfarande kvarstår en bit till det högt ställda målet. Förändrade arbetsätt och systematiskt förändringsarbete tar tid innan det visar resultat. Nu finns ett nödvändigt systematiskt uppföljningsarbete på plats, analyser görs på enhets- och individnivå och på så sätt kan en fortsatt utveckling av resultaten åt rätt håll säkras.

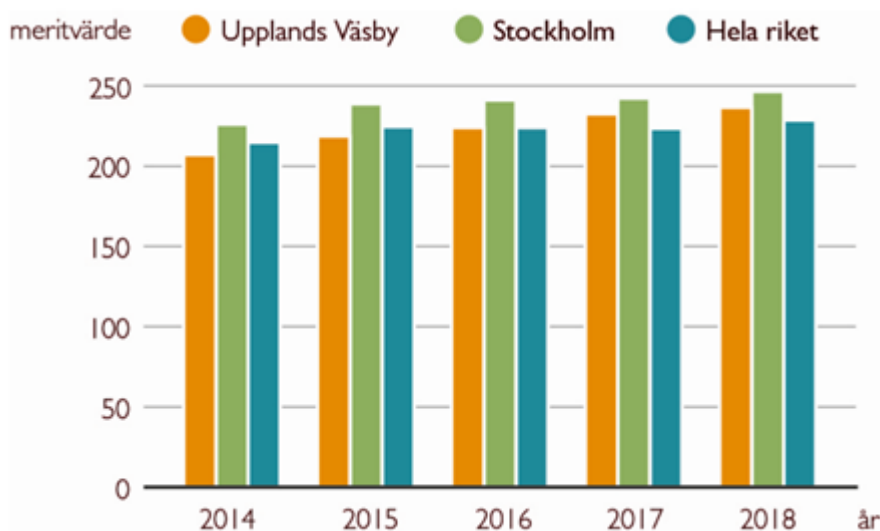
Utbildningsnämndens kommunala regi har ett särskilt ansvar för skolplikten i grundskolan och för att bereda plats i förskola inom 4 månader. De måste ta emot och erbjuda plats till inflyttande barn och elever, för grundskolan måste plats erbjudas från första dagen. Detta ställer höga krav på flexibilitet i organisationen vilket kan medföra ökade kostnader och svårigheter att planera verksamheten eftersom volymerna är osäkra och ojämna över året.

Kunskapsresultaten har haft en positiv trend under ett flertal år men det syns en stark koppling till bakgrundsfaktorer som exempelvis föräldrars utbildningsbakgrund vid analyser i skillnader av resultat mellan skolor. Detta betyder att elever som kommer från studieovana hem generellt klarar sig sämre i skolan än sina kamrater som kommer från studievana hem. Genom bland annat en modell för socioekonomisk viktning av skolpengen genomförs ett arbete för att öka likvärdighet mellan skolor med skillnader i socioekonomiskt elevunderlag.

Resultatutveckling

Meritvärde är det sammanlagda värdet av 17 ämnen som räknas samman och ligger till grund för antagningen till gymnasiet. Meritvärdet beräknas som summan av betygens poäng, 0-20 poäng, vilket ger ett maximalt meritvärde om 340 poäng. Skolorna i Upplands Väsby fick 2018 ett genomsnittligt meritvärde på 236,5. Det är en ökning från föregående år, då meritvärdet var 232,5. Värdet är högre än rikssnittet men lägre än länssnittet.

De goda resultaten i årskurs 3 ser ut att hålla i sig när analyser genomförts där samma elever följs upp i högre ålder. Detta ser bra ut för framtiden och visar att genomförda satsningar ger resultat.

Upplands Väsby kommuns fleråriga arbete med att förbättra skolresultaten lyfts på nationell nivå som ett positivt exempel för andra kommuner. Rapporten Öppna jämförelser berättar om projektet Ett lärande Väsby som startades 2013 som en stor satsning med åtta delprojekt. Flera av arbetsätten och satsningarna har gått in i ordinarie linjearbete efter projektets avslut.

Överlag är flickornas skolresultat högre än pojkarnas. Skillnaderna är mindre än föregående år. Det systematiska kvalitetsarbetet har under året fortsatt att utvecklas och syftar till att öka måluppfyllelsen och stärka likvärdighet. Centralt i arbetet är Våga Visa, ett samarbete mellan fyra kommuner; Danderyd, Nacka, Sollentuna och Upplands Väsby, kring utvärdering. I Våga Visa-enkäten har fler pojkar än flickor uppgett att de kan fokusera på skolarbetet på lektionerna. Flickorna uppger i större utsträckning än pojkarna att de känner sig trygga.

Centrala elevhälsan

Centrala barn- och elevhälsan ska arbeta förebyggande och stödjande. Psykologerna har på uppdrag av rektorer och förskolechefer genomfört handledning, konsultation och uppdragsutbildningar för skol- och förskolepersonal. Centrala barn- och elevhälsan har anordnat en skolövergripande föreläsningsserie om språkutvecklande arbetssätt. De har även tagit fram en kommungemensam handlingsplan för skolornas arbete vid problematisk skolfrånvaro.

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
● Andel elever skolår 9 behöriga till yrkesprogram, lägeskommun	86	83	89	80,9
◆ Andel gymnasieelever med examen eller studiebevis inom fyra år, hemkommun	73	78	79	63,4
■ Skillnad mellan pojkar och flickor i genomsnittligt meritvärde i skolår 9	17	8	30	30

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
● Genomsnittligt meritvärde i skolår 9, lägeskommun	236,5	235	243	232,5
◆ Elever i åk 3 som klarat alla delprov för ämnesprov i svenska, matematik, hemkommun	77	79	75	73
◆ Personaltäthet förskola, antal barn per årsarbetare, lägeskommun	5,8	5,3	5,3	5,6
■ Andel vuxenstuderande som slutför kurs med godkänt	76%	87%		82%
◆ Andel SFI- elever som når betyg inom tidsram	58	62		39
◆ Andel medarbetare i förskolan med pedagogisk högskolekompetens	25	29	30	25
● Personaltäthet grundskola, antal elever per lärare (heltidstjänst), lägeskommun	12,9	13,3	13,4	13,2
● Genomsnittligt meritvärde i skolår 9, lägeskommun, flickor	245,3	245	255	248,5
◆ Genomsnittligt meritvärde i skolår 9, lägeskommun, pojkar	228,2	230	231	218,4
◆ Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), lägeskommun, andel (%)	79,6%	81%	82%	71%
● Personaltäthet gymnasieskola, antal elever per lärare (heltidstjänst), lägeskommun	12,9	14	12,9	15,1
■ Andel pojkar i skolår 9 som sökt till kvinnodominerade yrkesprogram	8%	10%	18%	8%
■ Elever på SFI som klarat högsta kurs på studievägen av nybörjare två år tidigare, andel (%)	40%	55%	40%	39%
◆ Utbildningsnivå - andel vuxna 25-64 år med gymnasieutbildning	84,6%	86%	86,2%	84,3%
● Utbildningsnivå - andel vuxna 25-64 år med eftergymnasial utbildning	38,3%	37%	45,9%	37,8%

Uppdrag
<p>● Säkerställ kort- och långsiktig försörjning av förskole- och skollokaler. I arbetet ska hänsyn tas till hög befolkningsökning, viljan att minska barngruppernas storlek samt ökade ambitioner för elevernas fysiska skolmiljö. Planering för flera nya förskolor och skolor. (KS; UBN, KSTFU)</p> <p>Kommunledningskontoret leder arbetet med att säkerställa att kontoren årligen analyserar sitt behov av kapacitetsförändringar. Innebär förändringar att behovet av lokaler behöver öka genomförs en beställning. I den strategiska lokalförsörjningsplanen sammanställs kommunens totala lokalförsörjningsbehov. Arbetet med att åstadkomma de redan beställda lokalerna pågår och en tät dialog mellan kontoren sker under arbetets gång. För att ytterligare öka styrförmågan har under 2018 pågått ett arbete med att se över kommunens fastighetsägarstrategi och lokalförsörjningspolicy. Beslut fattas under våren 2019.</p>
<p>◆ Utred behovet av förstärkning av möjligheterna för vuxenutbildning och livslångt lärande utifrån behoven hos nyanlända och ensamkommande ungdomar. (UBN; KS, SÄN)</p>

Uppdrag
Vuxenutbildningen arbetar med att integrera SFI och Yrkesvux som en del av vuxenutbildningen. Integrationen sker genom avtal med utbildningsanordnare och genom samverkan med Arbetsförmedlingen.
<p>● Utveckla strategier för hur skillnader i pojkars och flickors studieresultat liksom traditionellt könsuppdelade yrkesval ska motverkas. (UBN)</p> <p>Utbildningskontoret har utformat en jämställdhetsstrategi, som fokuserar på införandet av Mentor i våldsprevention (MVP) i samtliga skolor i kommunen, som ett led i att öka trygghet och motverka skillnader i pojkars och flickors skolresultat.</p>
<p>● Föra resultatet av projektet "Ett lärande Väsby" vidare inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet för att säkerställa att de olika delprojektens vik-tiga områden följs upp även i fortsättningen. (UBN)</p> <p>Övergripande mål för Ett lärande Väsby återfinns i utbildningsnämndens målarbete. Exempel på beslut inom projektet som fortgår i linjearbetet är kopplade till den centrala elevhälsan och Makerspace.</p> <p>Sedan augusti 2018 består centrala elevhälsan av två psykologer (förutom elevhälsochef), samt en specialpedagog. Psykologerna arbetar med handledning och konsultation av rektorer och pedagoger inom i första hand förskola och grundskola. Syftet är att stärka kompetensen i arbetet med barn-/elever i behov av särskilt stöd.</p> <p>Arbetet med Makerspace fortgår och samtliga huvudmän har besökt verksamheten där även utbildning av blivande förskolelärare pågår.</p>
<p>◆ Läsrämjande insatser i samarbete - bibliotek, skolbibliotek, skola och föreningar (KFN; UBN)</p> <p>Ett nätverk för läsrämjande insatser med syftet att entusiasmera andra verksamheter finns. Kommande steg är att utveckla samarbetsformerna.</p>

3.1.4 Trygghet och social hållbarhet

Målformulering

Kommunen ska verka för ett socialt hållbart samhälle där trygghet samt goda uppväxt- och levnadsförhållanden för alla ger förutsättningar för en god hälsa och ett gott liv.

Bedömning av måluppfyllelse

Målet uppfylls delvis

Inom ramen för målet trygghet och social hållbarhet pågår insatser på olika håll i kommunen i syfte att skapa ett hållbart samhälle där kommunens yngre generationer ska kunna växa upp med goda levnadsvanor. Exempelvis har det under 2018 tagits fram ett förslag till strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete. Vidare har en samverkansöverenskommelse mellan kommun och polis undertecknats. Överenskommelsen verkar för att utveckla och stärka samarbetat mellan parterna och samordna resurser. Vid en sammanvägning av resultaten görs bedömningen att målet är delvis uppfyllt då det fortfarande finns mycket kvar att göra inom området.

Trygghet och säkerhet

Trygghet och säkerhet är prioriterade frågor och många trygghetsskapande insatser har genomförts under året. Nyckeltalen kring upplevd trygghet i medborgarundersökningen ligger fortfarande under länssnittet för både kvinnor och män, en trend som kommunen arbetar för att vända.

En strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete har arbetats fram under 2018 och förväntas beslutas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i början av 2019.

Väsby nya gymnasium har gjort stora insatser bland annat med ökad vuxennärvaro på rastytter, nya ordningsregler och fortsatt implementering av det våldsförebyggande programmet Mentor i våldsprevention (MVP). För att öka trygghet och studiero i förskola och skola har arbetsmaterialet ”Liten och trygg” från Brottsförebyggande rådet (BRÅ) använts på alla kommunala förskolor. Ytterligare har Grimstaskolan arbetat med normkritiskt förhållningssätt i samarbete med forskare på Södertörns högskola.

En tät samverkan mellan kommun och polis bedrivs och för att utveckla och stärka samarbetet samt samordna resurser undertecknades i december en ny samverkansöverenskommelse mellan parterna.

Integration

I stort har Upplands Väsby kommun ett väl fungerande integrationsarbete. Liksom många andra kommuner har också Upplands Väsby utmaningar inom bostadsförsörjningen. Mycket tyder dock på att kommunen, i jämförelse med andra Stockholmskommuner, klarar sig bra. Detta trots att kommunen under 2017 var den kommun som tog emot flest nyanlända per 1000 invånare. Ett exempel på hur kommunen klarar utmaningarna bra kan ses i ungdomsarbetslösheten för utrikesfödda, som ligger under genomsnittet för riket.

Under 2018 har vuxenutbildningen setts över. Syftet var att hitta behov av förstärkning av vuxenutbildningen för att bättre kunna möta behoven. Möjligheten för ensamkommande och sent nyanlända ungdomar att ta del av vuxenutbildningens yrkesutbildningar kommer också att prövas under 2019.

En djupare analys av integrationsarbetet är planerad att genomföras under första halvan av 2019.

Barnkonvention och nationella minoriteter

Barnkonventionen ska bli svensk lag 2020. En reviderad barnchecklista finns och ska ge vägledning till personal hur frågorna om barnkonventionen kan besvaras i tjänsteutlåtanden. Kommunstyrelsens allmänna utskott (KSAU) har beslutat om utbildningsinsatser för förtroendevalda, ledning (kontorschefer), social- och omsorgskontoret och utbildningskontoret. Utbildningsinsatserna ska utföras under 2019. Även Barnombudsmannens webbaserade utbildning ska användas för att öka kunskapen om barnkonventionen på kontoren.

Arbetet med nationella minoriteter har under 2018 fokuserat på förberedelser inför kommande lagändringar i minoritetslagen och skollagen. Samråd med sverigefinnar och romer har fortsatt under året, men efter höstens val ställdes alla råd på vänt och beslut om handlingsplan för romsk inkludering förväntas därför tas på rådets möte i början av 2019. Ett öppet samråd för finskt förvaltningsområde dit även alla nationella minoriteter, politiker och tjänstepersoner var välkomna, hölls i september och handlade om kommande lagändringar. Kulturevenemang kopplade till den sverigefinska kulturen har genomförts, speciellt i biblioteket som under 2019 kommer att satsa på synlighet av nationella minoriteter med bidrag från Svensk biblioteksforening.

Jämställdhet och likabehandling

Under 2018 har arbete för ökad jämställdhet och likabehandling fortlöpt, där kommunens tre prioriterade områden är ekonomisk jämställdhet, likabehandling i förskola och skola samt trygghet och säkerhet.

De senaste åren har andelen flickor i skolår 9 som någon gång utsatts för sexuella trakasserier ökat och Väsby ligger över snittet för övriga kommuner i länet. Därför har kommunen under året arbetat med att öka trygghet och säkerhet för kvinnor och flickor genom utbildningen Mentor i våldsprevention (MVP) som såväl fritidsledare, fältare som lärare och elever gått. På Väsby nya gymnasium, där MVP införts, är andelen flickor i år 2 gymnasiet som är utsatta för sexuella trakasserier lägre än länssnittet.

Som tidigare år kan en långsam positiv utveckling ses där män tar ut föräldrapenning i högre utsträckning för varje år men däremot har lönegapet mellan män och kvinnor för kommunens anställda ökat sedan 2017, där kvinnor numera i snitt tjänar 1,4 % mer än männen.

Tidigare års arbete med jämställdhetsintegrering har under året gett resultat där bland annat biståndsbedömningar granskas utifrån kön, analyser av arbetsmiljö och sjukskrivningar för kvinnor och män genomförts på flera kontor och utbildningskontoret har genomfört en jämställdhetskartläggning och tagit fram strategi för arbetet framåt.

Under 2019 är det fortsatt fokus på ökad jämställdhet i fritidsaktiviteter och på att ge ökad plats för flickor i det offentliga rummet genom projektet Flickrum i detaljplaneprojektet Hasselnöten.

Förebyggande hälsoarbete

Ett reviderat folkhälsoprogram 2018-2020 antogs av kommunfullmäktige under våren och folkhälsoportalen har följts upp med insatser inom prioriterade områden.

Under året har flera idrottsanläggningar färdigställts, bland annat en aktivitetspark i Vilundaparken, en ny ishockeypist och en hinderbana i Runbyspåret. Under hösten öppnades också fritidsbanken, ett bibliotek för sportutrustning.

Projektet En frisk generation fortsatte under året. Projektet går ut på att inspirera barn och föräldrar i ekonomiskt utsatta områden till fysisk aktivitet och goda matvanor.

Arbetet med att motverka missbruk av alkohol, narkotika, dopning och tobak (ANDT) fortsatte aktivt under året. För att följa utvecklingen av ungas ANDT-bruk samt risk- och skyddsfaktorer genomfördes Stockholmsenkäten i samtliga högstadieskolor och Väsby nya gymnasium under våren 2018. Resultaten visar att färre ungdomar använder alkohol och tobak. En mindre ökning bland pojkar i skolår 9 kan dock ses när det gäller narkotikaanvändning.

Ett reviderat måltidspolitiskt program för Upplands Väsby 2018-2020 antogs av kommunfullmäktige i juni. En kvalitetsuppföljning av maten på förskolor och skolor i kommunal regi har genomförts under året. Arbetet fortsatte under hösten med fokus på förbättringsåtgärder och system för systematisk kvalitetsuppföljning. Social- och omsorgskontoret har under året fokuserat på planering av ett tillagningskök inom äldreomsorgen, samt övergången till drift i egen regi. Arbetet fortsätter under 2019.

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
◆ Sjukpenningtalet	10 (13,4) (6,8)	9	9,1	10,8
■ Trygghet, del av Nöjd-Region-Index (NRI)	43	55	58	44
■ Andel elever som använt narkotika skolår 9	10	0		8
◆ Andel invånare som upplever att de har en bra hälsa	70	75		68,5
◆ Antal anmälda våldsbrott/ 100 000 invånare *	1 233	1 200	946	1 233
■ Antal anmälda våldsbrott mot kvinnor i nära relation / 100 000 invånare	114	100		114
◆ Män som tar ut föräldrapenning, andel av antal dagar (%)	29	30		28

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
■ Andel portioner som tillagas i lokala tillagningskök **	47			

* Nyckeltalet är eftersläpande och avser 2017.

** Nyckeltalet var ej målsatt eftersom det mäts för första gången 2018.

Uppdrag
<p>● Prioritera genomförandet av handlingsplan för trygghet och säkerhet i kommunen. Planen ska säkerställa tydligt ägarskap och samordning. (KS)</p> <p>Plan för säkerhets- och brottsförebyggande arbete fördelades i kommunfullmäktige i september men återremitterades och tas åter upp i början av 2019. Under våren inrättades funktionen brottsförebyggande strateg inom kommunledningskontorets stab.</p>
<p>● Trygghetsfrämjande och förebyggande insatser – samarbete mellan fältare, fritidsgårdar, elevhälsa på skolorna, ungdomsmottagning och familjestöd. Vidareutveckla med Messingen som trygghetsnav. (KFN, UBN, SÄN)</p> <p>Fortsatta satsningar på Messingen som trygghetsnav har genomförts under året. Projektet Mjuka Värden har initierats i syfte att öka vuxennärvaron och dialogen med ungdomar som rör sig i verksamheterna och flera fastighetsrelaterade åtgärder är pågående.</p> <p>Väsby nya gymnasium har gjort stora insatser bland annat med ökad vuxennärvaro på rastytter, nya ordningsregler och fortsatt implementering av det våldsförebyggande effektutvärderade programmet Mentorer i våldsprevention (MVP). Även fältarna och fritidsledarna i kommunen har utbildats i MVP och stöttar Väsby nya gymnasium i fortsatt implementeringsarbete.</p>
<p>■ Säkerställa att verksamheterna skapar trygghet ur genus- och hbtq-perspektiv. (KS)</p> <p>Under året har kommunledningskontoret fortsatt stötta de verksamheter som efterfrågar stöttning i arbetet med trygghet ur genus- och HBTQ-perspektiv. Inget proaktivt arbete gentemot kommunens verksamheter har genomförts.</p>
<p>● Säkerställa att insatser för mottagande av flyktingar, integration och sysselsättning utvecklas i enlighet med uppdraget från utskottet för integration och arbetsmarknad. (KS)</p> <p>Generellt fungerar Upplands Väsby integrationsarbete bra. Kommunen har som alla kommuner utmaningar med bostadsfrågorna, statsbidragen minskar, risk för ökat försörjningsstöd då nyanlända avslutar sitt etableringsprogram hos arbetsförmedlingen. ESF-projektet Etableringslyftet har under hösten börjat bli verksamt och ska bidra till att kommunens nyanlända etablerar sig på arbetsmarknaden. Vuxenutbildningen kommer att få ta ett större ansvar under 2019. Många indikatorer pekar på att kommunen i jämförelse med andra Stockholmskommuner klarar sig bra trots att man t ex för 2017 var den kommun som tog emot flest nyanlända per 1 000 invånare. Under första halvåret 2019 kommer en djupare analys av integrationsarbetet att göras baseras på utvalda indikatorer.</p>
<p>● Genomföra insatser för tryggare boendemiljöer inom projekten Tryggt boende och Ung & Trygg. Områdesvis lokal stadsförnyelse genom projektet "Ljust-Tryggt- Aktivt" (KS, KSTFU, SÄN, Väsbyhem, BN)</p> <p>Budgeten Ung och Tryggs fokus under 2018 har legat på trygghetsfrämjande och förebyggande insatser för barn och unga. Budgeten har möjliggjort:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sommarjobb för 52 ungdomar i skolår 8 och 9. • Rekrytering av tre ungdomsfältare för att öka antalet goda förebilder som möter barn och ungdomar. • Stöttning av priser till föräldravandringar som bedrivs från högstadieskolorna och lovaktiviteter för barn och unga. • Föräldrainformation i form av föreläsningar, kampanjer och material. • En extra satsning på våldsförebyggande arbete då budgeten bekostade en utbildning för samtliga fritidsledare och fältare i Mentorer i våldsprevention (MVP). MVP är ett våldsförebyggande program som är inriktat på att förebygga genusrelaterat våld och kränkningar. • Sex trygghetsvandringar och en trygghetsbesiktning som genomförts under året. Trygghetsbesiktningen genomfördes för stationsområdet med representanter från kontoret för samhällsbyggnad, Väsby entré, MTR,

<p>Uppdrag</p> <p>polis och brottsförebyggande strateg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genomförande av Smedbydagen med ett stort antal aktörer på plats. <p>Med stöd av medel från <i>Tryggt boende</i> har det i samarbete med Väsbyhem genomförts trygghetsskapande åtgärder som t ex boendestöd och vråkningsförebyggande arbete.</p> <p>Uppdatering av stadsmässighetsdefinitionen antogs under 2018 och ligger till grund för fysisk planering, där rutiner och checklistor är ett viktigt led för att kvalitetssäkra trygghetsarbetet. Under året har även ett attitydpåverkande arbete inom trafiksäkerhet för skolbarn inletts där "mjuka" insatser ses som lika effektiva, eller mer effektiva än fysiska trafiksäkerhetsåtgärder.</p>
<p>● Genomför jämställdhetsstrategin anpassad till respektive nämnds verksamhet (KS, alla)</p> <p>Under året har kommunledningskontoret fortsatt att stödja kontoren i deras arbete med jämställdhetsstrategin. Ett urval av vad som genomförts under året är: På kultur- och fritidskontoret har samtliga fältare och fritidsledare gått utbildningen Mentorer i våldsprevention (MVP) och kartläggning av antalet tjejer och killar i föreningslivet fortsätter. På kontoret för samhällsbyggnad har projektet Flickrum i detaljplaneprojektet Hasselnöten startats upp, man har genomfört en analys av sjukskrivningar och personalomsättning utifrån kön och ålder, arbetat med kvinnors trygghet genom ökat fokus på belysning och trygghetsvandringar. På utbildningskontoret färdigställdes jämställdhetskartläggningen, jämställdhetsstrategin är påbörjad och utbildningen Mentorer i våldsprevention används på ett par skolor. På social- och omsorgskontoret arbetar individ- och familjeomsorgen vidare med sitt likabehandlingsarbete, biståndshandläggarna med sina kollegiala aktgranskningar som möjliggör att identifiera om beslut fattas olika beroende av kön eller andra faktorer och en kartläggning över arbetsmiljön för kvinnliga medarbetare inom enheten för personligt stöd har gjorts. Dessutom har samtal utifrån #metoo-rörelsen genomförts vid flera enheter inom bostad med särskild service och miljökontoret har arbetat med bemötande i tillsynen.</p>
<p>● Folkhälsorapporten följs upp med insatser inom de prioriterade områdena; motverka fetma och ungas psykiska ohälsa, främja god tandhälsa, goda kostvanor och fysisk aktivitet. Fortsatt aktivt arbete för att motverka missbruk av alkohol, narkotika, doping och tobak. (KS, SÄN, UBN, KFN)</p> <p>Ett reviderat folkhälsoprogram 2018-2020 antogs av kommunfullmäktige under våren och folkhälsorapporten har följts upp med insatser inom prioriterade områden. Resultatet av den nya Stockholmsenkäten har kommunicerats ut både via media, till deltagande skolor och olika tjänstemanna- samt politiska forum.</p> <p>Utbildningskontoret, social- och omsorgskontoret samt kultur- och fritidskontoret har ett forum för förebyggande av psykisk ohälsa där man under året har gått igenom aktuell statistik från Stockholmsenkäten och Våga Visa. Inom placeringsenheten barn och unga har processer, rutiner och egenkontroll reviderats i syfte att säkerställa att placerade barns psykiska och fysiska hälsa uppmärksammas. Vidare har beroendeenheten samarbetat med landstinget för att fånga upp enskilda i behov av kommunens insatser för beroendeproblematik.</p> <p>Kommunens arbete för att motverka missbruk av alkohol, narkotika, doping och tobak har fortsatt aktivt. Brottsförebyggande strateg har exempelvis hållit utbildningar för både ungdomsenheten inom kultur- och fritidskontoret samt för föräldrar till elever i gymnasiets första årskurs.</p> <p>I det dagliga arbetet inom ungdomsenheten pågår ständigt samtal och reflektioner i olika former vad gäller kost, hälsa, träning och kroppsideal.</p> <p>Den kommunala utföraren Väsby stöd och omsorg har genomfört flera aktiviteter med syfte att stärka goda kostvanor och fysisk aktivitet. Bland annat har vegetarisk kost introducerats, vissa enheter har gjort gymbesök och Café Astrid har haft öppet hus med tema hälsa och miljö.</p>
<p>● Det måltidspolitiska programmet med inriktningen att mer mat ska lagas i anslutning till måltidsplatsen ska fullföljas. Öka andelen tillagningskök. (KS; KSTFU, UBN, SÄN)</p> <p>Arbetet med att öka andelen tillagningskök fortgår. Tillagningsköken på Väsby skola och Fresta skola blev klara hösten 2018. Tidigare beslutad placering av tillagningskök inom äldreomsorgen har omprövats och resulterat i ett nytt beslut som innebär en ombyggnation av befintligt kök vid Café Astrid. Ombyggnationen påbörjas våren 2019. Då flertalet mottagningskök fortfarande är i dåligt skick, och befintliga tillagningskök överbelastade, fick kommunledningskontoret i maj i uppdrag att i samråd med berörda kontor utreda och presentera en plan för renovering, ny- och ombyggnad av kök och matsalar. Arbetet forstätter under 2019.</p>
<p>● Tillgången på idrottsanläggningar, såväl i Vilundaparken som bostads- och skolnära för spontanidrott, ska öka. (KFN, KSTFU)</p> <p>En aktivitetspark i Vilundaparken och ett ridhus i Sättra har byggts. En ny ishockeypist, nytt spontanaktivitetsområde</p>

Uppdrag
i Smedby och en hinderbana i Runbyspåret har färdigställts under 2018. Aktivitetsparken i Vilunda och hinderbanan i Runbyspåret har båda varit välbesökta.
 Ta fram en handlingsplan mot barnfattigdom. (SÄN) Arbetet med en handlingsplan mot barnfattigdom kommer att färdigställas under 2019 och uppdraget skjuts därmed fram.
 Ta fram en handlingsplan mot hemlöshet. (SÄN) En strategisk plan för att motverka hemlöshet togs fram under våren år 2018 och antogs av social- och äldrenämnden i juni. Uppdraget är därmed slutfört.

3.2 Samhälle och miljö

Samhälle och miljö fokuserar på nuvarande och framtida invånare ur aspekten vilka möjligheter och utmaningar som en växande befolkning innebär. Vidare vänder sig perspektivet till företag och föreningar verksamma inom kommunen vilka också bidrar till tillväxten genom möjligheter till att både arbeta och utöva fritidsaktiviteter i kommunen – vilket gör Väsby till en levande stad dygnet runt.

3.2.1 Hållbar tillväxt

Målformulering

Genom en hållbar tillväxt ska fler människor vilja bo, verka och utvecklas i kommunen.

Bedömning av måluppfyllelse

Målet uppfylls delvis

Både befolkning och antalet färdigställda bostäder klarar den målsatta tillväxttakten. Men målet som helhet bedöms delvis uppfyllt då merparten av uppdragen har genomförts med någon avvikelse.

Attraktiv kommun

Det finns ett underskott av bostäder i länet och kommunen verkar aktivt för att möta efterfrågan på bostäder, bland annat genom att ha en hög planberedskap. En förutsättning för bostadsbyggandet, och därmed befolkningstillväxt, är att det finns en efterfrågan på att vilja bo och bygga i kommunen. Detta innebär att kommunen behöver vara attraktiv inom många olika områden och inom frågor som spänner över flera av kommunens olika verksamheter. Att vara en attraktiv kommun är viktigt både för att dagens invånare ska vilja stanna kvar och bidra till kommunens utveckling men även för att locka möjliga framtida invånare.

Medborgarundersökningens Nöjd-region-index mäter den geografiska platsens upplevda attraktivitet i ett helhetsindex och olika delindex. Sedan föregående mätning finns inga nämnvärda förändringar och inga förändringar är heller statistiskt säkerställda, trots målsättningen att både öka totalindex och delindexet bostäder. En jämförelse mot andra kommuner visar att Upplands Väsby tillhör mitten i alla index förutom delindex kommunikation där Upplands Väsby ligger i den övre fjärdedelen.

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
◆ Nöjd-Region-Index (NRI)	58 (58) (58)	62	62	57
◆ Bostäder, del av Nöjd- Region- Index	53	56	54	53

Nyckeltal (Tertial)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
● Befolkningsutveckling	925	700		714
● Antal färdigställda bostäder	400	400		307
◆ Planberedskap, antal bostäder i lagakraftvunna detaljplaner	2 357	4 700		1 842

Uppdrag
<p>● Pågående större samhällsbyggnadsprojekt som t ex Fyrklövern och Väsby Entré är högt prioriterade. Säkerställ en planberedskap som uthålligt möjliggör minst 400 nya lägenheter per år. Planering för skolor, förskolor och social om-sorg ska integreras i samhällsplaneringsprocessen på ett systematiskt sätt. (KS)</p> <p>Ett av de prioriterade målen i kommunen är att bygga samhälle genom fler bostäder och utbyggd service. En hållbar tillväxt är bara möjlig om ökad befolkningstillväxt medför att kommunens åtaganden inom exempelvis utbildning, barn- och äldreomsorgen kan uppnås. För planering av skolor, förskolor och social omsorg har kommunen ännu tydligare integrerat lokalförsörjnings- och samhällsplaneringsprocesserna med varandra. I detaljplanearbetet ska även ytor för kommunal service planeras in på ett systematiskt sätt.</p> <p>Lokalförsörjningsplanen har under året utvecklats och tar ett helhetsgrepp kring lokalbehoven och lokalförsörjningen för kommunens alla verksamheter. Grunden till lokalförsörjningsplanen är befolkningsprognosen som i sin tur bland annat utgår från antalet bostäder som finns i planberedskapen i antagna detaljplaner samt framtida byggplaner i pågående detaljplanarbete.</p>
<p>■ Utveckla Väsby idrottsstad inklusive ny kommunal skola, förnyade idrottsanläggningar, förbindelse över E4:an och bostäder.(KS, KFN)</p> <p>Under året har förslag till planprogram för Väsby Idrottsstad upprättats samt detaljplanearbete pågått för ny skola i Vilundaparken samt för bostäder och förskola på Smedsgärdet. Kännetecknande för förslaget var att området som idag kallas Vilundaparken tillförs en ny multisporshall, 300 bostäder och parkeringshus. Förslaget skickades ut på samråd i april 2018. Ett drygt 50-tal yttranden inkom. Av Länsstyrelsen i Stockholms yttrande framkom att om kommunen inleder detaljplanearbete med planprogrammet som utgångspunkt kommer Länsstyrelsen ställa långtgående krav på skyddsåtgärder för den sekundära vattentäkt som finns i Stockholmsåsen i området. Frågan är komplex och riskerar att beröra fler delar av kommunen och även andra kommuner som är beroende av vattentäkten, utredningstiden bedöms till ett par år. I rådande stund föreslås därför kommunstyrelsen besluta om att planarbetet avbryts för skolan i Vilundaparken och för Smedsgärdet. Att lösa det framtida behovet av en ny skola är högt prioriterat och alternativa lösningar ses över.</p>
<p>● Utveckla friluftsområdet i Kairo/Sättra i enlighet med framtagna vision. (KFN; KSTFU)</p> <p>Under 2018 har friluftsområdet i Kairo/Sättra/Runby fått en hinderbana i Runbyspåret, ett nytt ridhus i Sättra, ny lekutrustning vid både Kairobadet och Tegeludden samt fått ett antal nya skyltar i området. Enklare underhållsarbeten har även skett vid Kairobadet och dess servering för att få en mer trivsam miljö.</p> <p>En plan för vidare utveckling av området har tagits fram men inte beslutats. Projektet i sin nuvarande form anses avklarad 2018. Tidigare anslagna utvecklingsmedel för 2019-2020 har i den reviderade flerårsplanen i december dragits in, på grund av omprioriteringar.</p>

<p>Uppdrag</p>
<p>◆ Ta fram en trafikstrategi för hållbart resande som inbegriper bl a Mobility Management, kollektivtrafik, cykelstrategi och parkeringsstrategi. (BN; KS)</p> <p>Förslag till trafikstrategi togs fram under 2018 men har inte beslutats politiskt. Parkeringsstrategi och Mobility Management kommer behandlas som separata dokument. Beslut i frågorna förväntas under 2019.</p>
<p>● Säkerställ försörjning av bostäder för flyktingmottagning, sociala ändamål och enklare boenden för ungdomar. Inrätta bostadssocial funktion med uppdrag att samordna kommunens försörjning av bostäder för nyanlända och i förlängningen alla bostadssociala lägenheter. (KS, KSTFU, SÄN, Väsbyhem)</p> <p>Behovet av särskilt fokus på bostäder för flyktingmottagning är inte så stort som tidigare. Den bostadssociala funktionen är avvecklad från årsskiftet. Genom samarbetet med Väsbyhem och andra hyresvärdar har försörjningen av bostäder under 2018 för ovanstående behov, kunnat säkerställas på en godtagbar nivå. Uppdraget avslutas 2018.</p>
<p>◆ Bevakning av kommunens intressen gentemot Swedavia, att villkor i domen efterlevs med anledning av flygbullerfrågan. (KS)</p> <p>Kommunen har överklagat Länsstyrelsens beslut om tillsynen enligt villkor tio och prövning gjorts i Mark- och miljödomstolen. I slutet av året avlogs dessvärre överklagandet. Trafikverket arbetar med en riksintresseprecisering för Arlanda. Kommunen har tagit del av Swedavias underlag och utifrån det togs kontakter med Arlandarådet, Trafikverket och länsstyrelsen. Möten genomfördes med Arlandarådet och Trafikverket. I slutet av året hölls en workshop om riksintressepreciseringen och arbetet fortsätter under 2019.</p>
<p>◆ Främja byggande i byggemenskaper bl a genom markanvisningspolicyn. (BN; KS)</p> <p>Arbetet med byggemenskaper utgör en del av ambitionen att uppnå en blandad bostadsutveckling. Viss dialog om byggemenskaper har förts men uppdraget har dock prioriterats ned till förmån för andra arbeten. Arbetet fortsätter under kommande år.</p>
<p>◆ Utarbeta en plan för strategiska markförvärv i syfte att långsiktigt säkra behov av områden för stadsutveckling och verksamhetsområden (BN; KS).</p> <p>Arbete är påbörjat. En plan är inte framtagen men ett strategiskt arbetssätt kring markförvärv finns.</p>
<p>● Ta fram ett kulturmiljöprogram och införa en kommunantikvarisk funktion. (BN; KS).</p> <p>Följande aktiviteter har genomförts inom ramen för uppdraget; anställt kommunantikvarie, påbörjat karaktärisering av årsringarna i kommunen, fältbesök och kartor. Arbetat fram rutiner tillsammans med bygglov och bistått i bygglovsgivningen. Beställt och fått arkeologisk utredning för Väsby entré.</p>
<p>■ Gå vidare med arbetet att i dialog med markägarna ge värdefulla naturområden i Bergaskogen och Kairohöjden skydd. (BN; KS)</p> <p>Bergaskogen och Kairohöjden har inte klassats med något skydd. Vakanser, prioriteringar av de större planeringsprojekten och otydlighet i förväntningarna på uppdraget har bidragit till att uppdraget inte har slutförts.</p>

3.2.1.1 Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen i kommunen är positiv och under sommaren passerades nivån om 45 000 invånare. Den starka tillväxten fortsatte året ut och enligt slutlig statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) uppgick antalet invånare till 45 543 personer per 31 december 2018 (2017: 44 605 invånare). Det innebär att kommunen växte med 938 personer (2,1 procent) vilket kan jämföras med den prognostiserade ökningen om 885 personer (2,0 procent). Antalet barn i förskoleåldern, 1-5 år, har ökat med cirka 45 barn fler än prognostiserat och även barn i grundskoleåldern är fler än prognosen visade. Det förklaras av att inflyttningen till kommunen i dessa åldrar är större än tidigare års inflyttningsmönster.

3.2.1.2 Bostadsbyggande 2018

Bedömningen är att det färdigställdes 400 bostäder med interimistiska slutbesked under 2018. Bostäderna fördelar sig i huvudsak på Östra Frestaby 40 st, Tegelbruket 44 st, Trädgårdsvägen 59 st, Eds Allé 150 st och Fyrklövern med 92 bostäder i så kallat Junior living-koncept. I Skälby har ett LSS-boende med 6 hyresbostäder färdigställts.

Detaljerad lista över färdigställda bostäder:

276 bostadsrätter i flerbostadshus:

- 44 bostäder i flerbostadshus i kv Tegelbruket, bostadsrätt, JM
- 16 bostäder i flerbostadshus i Östra Frestaby, bostadsrätt, BoKlok
- 5 bostäder i flerbostadshus i Carlslund, ombyggda från vårdboende till bostadsrätt, Brf Blommelundsvägen
- 60 bostäder i flerbostadshus i Eds Allé, bostadsrätt, BoKlok
- 92 bostäder i flerbostadshus i Fyrklövern, centrala Väsby, bostadsrätt, Junior Living
- 59 bostäder i flerbostadshus, Trädgårdsvägen i Runby, BRABO

69 bostadsrätter i form av småhus (inklusive rad- och kedjehus):

- 12 bostäder i form av kedjehus i Eds Allé, bostadsrätt, Bonava
- 11 bostäder i form av radhus i Eds Allé, bostadsrätt, Bonava
- 5 bostäder i form av radhus i Eds Allé, bostadsrätt, Besqab
- 12 bostäder i form av småhus i Eds Allé, bostadsrätt, Järntorget
- 5 bostäder i form av småhus i Eds Allé, bostadsrätt, Besqab
- 24 bostäder i form av småhus i Östra Frestaby, bostadsrätt, Viktor Hanson

49 äganderätter i form av småhus (inklusive rad- och kedjehus):

- 12 bostäder i form av kedjehus i Eds Allé, äganderätt, Bonava
- 18 bostäder i form av radhus i Eds Allé, äganderätt, Småa
- 15 bostäder i form av småhus i Eds Allé, äganderätt, Bonava
- 4 styckebyggnationer av privata byggherrar, äganderätt

6 hyresbostäder i flerbostadshus:

- 6 bostäder i form av LSS-boende i Skälby

Noteringen för 2018 innebär att målet om 400 bostäder per år precis uppnås. Det pågår ett stort antal byggprojekt i kommunen vilket tyder på att kommunen även de kommande åren kommer ha goda förutsättningar att uppnå målet. Bostadsbyggandet är däremot känsligt för signaler från marknaden och i och med den avmattning som skett det senaste året på bostadsmarknaden har allt fler bostadsutvecklare börjat omvärdera sina projekt. För att kommunen även fortsättningsvis ska kunna nå sitt mål är det avgörande att det finns en stor efterfrågan att vilja bygga i kommunen och det förutsätter i sin tur att det finns en stark efterfrågan på att vilja bo här.

Östra Vilunda, Messingen och Eds Allé är exempel på projekt med lagakraftvunna detaljplaner från tidigare år som väntas bidra till en fortsatt hög nivå på bostadsbyggandet i kommunen under de närmaste åren.

3.2.1.3 Samhällsutvecklingsprojekt

Kommunen håller en hög takt i samhällsutvecklingen i många olika större och mindre projekt. Projekten Väsby entré och Fyrklövern är de största projekten och står var för sig för över tusen nya bostäder.

Lagakraftvunna detaljplaner från året som gått är Odenslunda skola (LSS-boende), Vilunda 18:1 mfl samt Wijk Oppgård.

Dessutom har under 2018 pågått detaljplanearbete för bland annat Fyrklövern Ekebo, Fyrklövern Dragonvägen Östra 2, Östra Runby med Väsby stationsområde, Bredden, Smedsgärdet och Hasselnöten - flera av dessa planer beräknas antas under 2019. Förstudier pågår för Optimus och Carlsund.

Översiktsplan

Arbete med en ny översiktsplan för kommunen slutfördes 2018 med beslut i kommunfullmäktige. Översiktsplanen tar sin utgångspunkt i kommunens vision för år 2040 då antalet invånare beräknas ha ökat till cirka 63 000 invånare. I arbetet med ny översiktsplan har samråd och dialog med medborgare, föreningar, och näringsliv hållits för att säkerställa att förutsättningarna blir så goda som möjligt för en långsiktig planering av det framtida Väsby.

Väsby entré

Väsby entré är ett av de största samhällsutvecklingsprojekten som pågår i kommunen. Projektet skapar förutsättningar för en levande stadsdel, en attraktiv station och ännu bättre kollektivtrafik. Området omfattar de öppna ytorna som idag är obebyggda på västra sidan om järnvägsspåret samt bussterminalen, Järnvägsparken och före detta tennisbanorna på östra sidan. Totalt planeras för upp till 1 500 lägenheter, 30 000 kvadratmeter kommersiella verksamheter och ny bussterminal samt passager över järnvägen.

Den första detaljplanen i projektet Väsby Entré, Järnvägsparken vann laga 2017 och därmed har genomförandefasen för projektet påbörjats. Upprustningen och renoveringen av de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna pågår tillsammans med Väsbyhem. Väsbyhem har också påbörjat markarbetena för sina lägenheter i kvarteret Åhusen under 2018.

Första fasen i arbetet med detaljplan för övriga delar av Väsby entré slutfördes genom ett samråd för förslaget till detaljplan för Östra Runby med Väsby stationsområde. Samrådet pågick till december och över 200 synpunkter hade då inkommit.

Inom projektet hade inledningsvis ca 50 intressenter visat intresse för att delta i utbyggnaden av nytt stationsområde inklusive bostäder och verksamheter. 2017 valdes 15 byggaktörer ut och under 2018 har hittills tre av dem tilldelats markanvisning: Balder, JM och Väsbyhem.

Fyrklövern

I Fyrklövern pågår utbyggnad av den kommunala infrastrukturen i form av gator, allmänna ytor som park, samt vatten och avlopp. Den första bostadsetappen påbörjades i september 2017 av Riksbyggen. Totalt beräknas ca 1 700 nya bostäder tillkomma i de antagna detaljplanerna. I en framtida, ännu ej påbörjad etapp, kan ytterligare upp till 400 bostäder byggas.

I området planeras för en större park, Blå parken, som ska färdigställas tidigt i processen, vilket är positivt både för dem som flyttar in tidigt och andra boende i närområdet.

Vid årskiftet hade inflyttning redan påbörjats i Junior Livings lägenheter och byggnation pågick för fullt för tre andra projekt: TB-Bostad, BraBo och Riksbyggen.

2019 planeras Silver Lifes projekt med bland annat omsorgs- och serviceboenden att starta. 2019 inleder kommunen också ett omfattande ombyggnadsarbete av Mälärvägen, på sträckan mellan E4:an och Dragonvägen. Även delar av Husar- och Ekebovägen ska byggas om. Både Mälärvägen och Husarvägen kommer att få en mer stadsmässig karaktär. Detaljplanen för Fyrklövern Ekebo med Stena Fastigheter som byggaktör förväntas antas i början av 2019.

3.2.2 Näringsliv och arbete

Målformulering

Genom att erbjuda en gynnsam miljö för företag med stort fokus på samverkan och en god service skapas förutsättningar för ett starkt näringsliv, lokal tillväxt, fler arbetstillfällen och ökad sysselsättning.

Bedömning av måluppfyllelse

Målet uppfylls delvis

Utvecklingen fortsätter tydligt att gå åt rätt håll både avseende näringsliv och arbete. I Svenskt Näringslivs kommunranking ligger Upplands Väsby fortsatt i det absoluta toppskiktet med en artonde plats. För näringslivsutvecklingen är en av de stora utmaningarna att fortsätta att dra fördelar av det goda geografiska läget. Ungdomsarbetslösheten är fortsatt låg och andelen som kommit i arbete eller studier efter etableringslyftet har varit hög. Det är dock viktigt att notera att arbetslösheten totalt ökat från 2017.

I utmaningen ligger att samtidigt med en omfattande bostadsutbyggnad behålla och låta verksamheter utvecklas och att locka nya etableringar i framför allt den täta staden. Samtidigt gäller det att fortsätta i enlighet med näringslivsstrategin, att i hög grad underlätta för de befintliga företagens tillväxt, skapa förutsättningar för nyetableringar och öka nyföretagandet, allt för att skapa fler arbetstillfällen i kommunen.

Näringsliv

Upplands Väsby är en av de kommunerna i landet med allra bäst förutsättningar för företagande. Med det goda geografiska läget mitt i en av de regioner som växer mest i Sverige finns det goda förutsättningar att uppnå det övergripande målet med näringslivsutvecklingsarbetet, tillväxt av antalet arbetsplatser. I Svenskt Näringslivs kommunranking av företagsklimatet har Upplands Väsby tappat en placering men ligger fortsatt ändå i det absoluta toppskiktet med en artonde plats. Kommunen har också mycket högt ställda mål, vilka uppnås eller är nära att uppnås på alla områden.

Näringslivsstrategi

Kommunen har under 2018 arbetat i enlighet med näringslivsstrategin. Det övergripande och gemensamma målet för kommunen är att verka för ökad lokal tillväxt av näringslivet. En ökad tillväxt bidrar till större dagbefolkning vilket ger underlag för service, restauranger och butiker samt en ökad samhällstrygghet, större underlag till förbättrad infrastruktur och kommunikationer, ökade möjligheter för handel och utbyte mellan företag samt lägre utpendling vilket bidrar till ett mer hållbart samhälle. Dessutom bidrar tillväxten till högre skatteintäkter vilket ger bättre samhällsservice. Den ökade lokala tillväxten mäts i fler arbetstillfällen och antalet ska öka till 16 600 år 2020 från dagens 15 300. Målet ska nås genom en kombination av att locka fler företag att etablera sig i Väsby, att underlätta för etablerade företags tillväxt samt att främja nyföretagande.

Fokusområden för att nå målen i strategin är:

- Tillväxt
- Nyetableringar
- Nyföretagande
- Kommunal service
- Platsvarumärket
- Lokal samverkan
- Regional samverkan

Tillväxt

Innebär att företag stannar kvar, utvecklas och växer i kommunen genom att vi skapar mötesplatser och nätverk, stödjer företag i kompetensförsörjning och hållbarhetsfrågor.

Under året har arbetet fortsatt varit inriktat på att skapa mötesplatser och förbättra kommunikationen. Ett trettiotal företagsbesök har genomförts under året. Tre näringslivsfrukostar och ett walk and talkmöte med politiker och företagare har arrangerats. Kommunen har även skickat ut informationsbrev för att informera företagen vad som händer inom kommunen till ca 1 000 företag vid fyra tillfällen.

Kommunens service

Att underlätta för företag genom kontinuerlig förbättring av service och tillgänglighet inom bygglov, markupplåtelser, brandskydd, miljö- och hälsoskydd och serveringstillstånd, samt genom utveckling och uppdatering av e-tjänster.

Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet presenterades i oktober. Väsby tappar en placering till plats 18 men ligger på en sjätteplats i Stockholms län, vilket kan anses bra. Företagen ger Väsby ett positivare omdöme i enkätfrågorna än vad man gjorde 2017. Under året har en serviceutbildning för all personal med företagskontakter initierats. Syftet är att kommunen ska bli bättre på att förstå företagets och näringslivets perspektiv och behov för att kunna förenkla och minska friktionen så att man som företagare på ett smidigt sätt ska kunna verka och växa i Upplands Väsby. Dessutom ska bemötande, service och effektivitet förbättras. Målet är att förbättra nöjdheten hos de företagare som är i kontakt med kommunen. Totalt omfattas 130 medarbetare av utbildningen.

Lokal samverkan

Samverkan med Väsby Promotion har stärkts genom att ett övergripande samverkansavtal togs fram för perioden 2017-2018 för att tydliggöra roller och ansvar i samverkan med kommunen. Till det förlängdes samarbetsavtalen inom områdena Klimatavtal Väsby och Skola-Näringsliv. Pilotprojektet Våga växa, i syfte att matcha nyanlända till praktikplats hos företag, har genomförts tillsammans med Arbetsförmedlingen, Väsby Promotion och företagen. Erfarenheter från projektet har förts vidare till Etableringslyftet, ett samverkansprojekt tillsammans med Sollentuna och Sigtuna inom den europeiska socialfondens finansiering.

Arbetsmarknad

Den svenska arbetsmarknaden har varit mycket stark de senaste åren. Den goda utvecklingen kommer att fortsätta ett tag framöver, fast inte med samma kraft, enligt Arbetsförmedlingens bedömningar.

Sysselsättningsgraden fortsätter att stiga bland både inrikes och utrikes födda. Under 2018 ökade sysselsättningen nationellt i åldersgruppen 16-64 år med 85 000 personer och nästa år med 65 000 personer. 2019 blir jobben fler i hela landet. Under 2020 stiger sysselsättningen med ytterligare

46 000 personer.

En stark konjunktur och en växande befolkning i Stockholm ger förutsättningar till en fortsatt växande arbetsmarknad. Antalet arbetslösa och arbetslösheten landade på 5,8 procent per 31 december 2018. Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator för näringslivet för de kommande sex månaderna har nu nått ett läge som visar på en normal efterfrågan på det privata näringslivets varor och tjänster. Den näringsgren som går mot strömmen och där efterfrågan beräknas fortsätta öka och hamna på en nivå över den normala är industrin. Detta samtidigt som näringsgrenen byggverksamhet sjunker och hamnar långt under den normala nivån för näringsgrenen. För den största näringsgrenen i länet, privata tjänster, som sysselsätter nära 700 000 personer minskar efterfrågan marginellt, men ligger fortsatt över ett normalvärde för länet.

Bäst bedöms utvecklingen bli för hotell och restaurang, personliga och kulturella tjänster, finansiell verksamhet och företagstjänster samt tillverkning och utvinning, energi och miljö.

Vad gäller rekryteringsplanerna för de offentliga verksamheterna i Stockholms län under det närmaste året, har dessa dämpats något sedan vårens undersökning.

Arbetslösheten fortsätter att minska bland inrikes födda, medan den stiger något bland utrikes födda till 2019. Samtidigt är det en allt större del av de arbetslösa som har en svagare ställning på arbetsmarknaden. Under 2019 väntas den här gruppen utgöra 78 procent av de inskrivna arbetslösa. Därför är den pågående utbyggnaden av utbildningsplatser viktig, liksom olika typer av arbetsgivarstöd för att fler utrikes födda ska komma i arbete.

Det finns grupper av unga som fortfarande har det svårare på arbetsmarknaden. Den här bilden visar att Arbetsförmedlingen måste fortsätta att inom ramen för ungdomsgarantin erbjuda ett tidigt, individuellt stöd till de ungdomar som behöver det. Här är samverkan med kommuner nödvändig, inte minst när det gäller att få fler ungdomar i utbildning.

Arbetslöshetsstatistik Upplands Väsby (källa: Arbetsförmedlingen):

	Upplands Väsby dec-17	Riket dec-18	Stockholms län dec-18	Upplands Väsby dec-18
	Andel %	Andel %	Andel %	Andel %
Totalt, 16 – 64 år	6,4	7,0	5,8	6,7
Utrikesfödda, 16 – 64 år	13,2	20	13,3	13,2
Ungdomar 18-24 år totalt	6,2	8,7	5,9	6,9
Ungdomar 18-24 år utrikesfödda	16,3	27,9	17,2	18,8

Upplands Väsby har en högre arbetslöshet (31 dec 2018) i jämförelse med länet, ser man isolerat på utrikesfödda så är arbetslösheten (31 dec 2018) på samma nivå.

Upplands Väsby har en något högre ungdomsarbetslöshet än länet gällande hela gruppen 18 – 24 år. Ser man isolerat på utrikesfödda är ungdomsarbetslösheten högre än länet.

Arbetsmarknadsinsatser

Trots en gynnsam konjunktur har arbetsgivare fortsatt svårt att hitta personal. Många gånger beroende på att tillgängliga personer inte matchar arbetsgivarens kompetenskrav. Tillsammans med arbetsförmedlingen har kommunen ansvaret att med olika insatser bidra till att gruppen arbetssökande blir konkurrenskraftiga på arbetsmarknaden. Vägen till arbete bedöms idag för många gå via utbildning, utbildning som matchar arbetsmarknadens kompetensbrist. Det kan vara godkänd gymnasieexamen, kortare yrkesutbildning genom arbetsförmedlingen, längre yrkesutbildning genom Vuxenutbildningen, Snabbspår, yrkeshögskoleutbildning eller högskole-/universitetsutbildning.

Den framtida SFI-undervisningen kommer alltmer att integreras med yrkesutbildningar för att därmed förbättra och anpassa svenskundervisningen till efterfrågade yrken som möjliggör en tillräcklig kompetens för att vara gångbar på arbetsmarknaden.

En matchningsbar person bygger på att denne i grunden har en funktionell helhetssituation, ett ordnat boende, ett bra hälsotillstånd och ser sig som en del i samhället. Dessa delar kan kommunen bidra till att skapa.

Arbete för etablering

Den största gruppen arbetssökande kommer i närtid att vara personer födda utanför Europa följt av personer med funktionsvariationer. Utifrån hur Väsby har valt att fördela ansvarsfrågan rörande arbetsmarknadsfrågor kommer kommunen vara beroende av arbetsförmedlingens förmåga att lyckas med etableringsuppdraget.

Ett tätare samarbete mellan kommunen och arbetsförmedlingen har under 2018 initierats genom bland annat lokala överenskommelser och projektet Etableringslyftet. Ett projekt som finansieras av europeiska socialfonden (ESF) och parterna där Upplands Väsby samverkar med Sigtuna, Sollen-tuna och arbetsförmedlingen i att under tre år skapa snabbare vägar till etablering på arbetsmarknaden för nyanlända. Nya arbetsformer, funktioner, samarbeten och samverkansformer kommer att arbetas fram. Målet är att etablera en varaktig gemensam samverkansorganisation för Arlandaregionen och på så sätt stärka matchning och långsiktig kompetensförsörjning.

Kommunens roll som kommunens största arbetsgivare förpliktigar och ökar i betydelse för att motverka arbetslösheten för de grupper som identifieras stå längst bort från arbetsmarknaden. Kommunen har, i jämförelse med Stockholm läns kommuner, en lägre andel anställda med utrikesfödd bakgrund. Under 2018 har kommunen löpande haft ca 40 st extratjänster placerade inom den kommunala verksamheten som en delaktivitet i att öka utrikesföddas andel.

Fortfarande får de flesta personerna i Sverige nytt arbete genom nätverk och personliga kontakter. Kommunen har ett viktigt arbete i att främja och underlätta för nyanlända att bygga sina nätverk och personliga kontakter. Ett sätt att göra det är att kommunen på olika sätt bygger broar till civilsamhället där många kontaktvägar finns tillgängliga för den nyanlände.

Vägval Vuxen (kommunens arbetsmarknadsenhet) har bland annat till uppgift att på uppdrag från enheten Ekonomiskt bistånd arbeta med personer som uppbär försörjningsstöd. I den högkonjunktur som råder arbetar verksamheten främst med den målgrupp av deltagare som står långt ifrån arbetsmarknaden. Under verksamhetsåret 2018 har 27 deltagare av totalt 84 gått ut i självförsörjning vilket motsvarar 32 % vilket illustrerar svårigheten för långtidsarbetslösa att komma ut i arbete trots högkonjunktur. Verksamheten arbetar även med personer som anvisas från Arbetsförmedlingen som genom lönestödet OSA (Offentligt skyddad anställning) nått reguljärt arbete eller studier. Under verksamhetsåret 2018 har även deltagare, som ingår i projektet SAMRE tillkommit, det vill säga personer med samordnad rehabilitering för sjukskrivna personer utan sjukpenning.

Verksamheten ansvarade även under 2018 för feriejobben till gymnasieungdomar som gick första och andra året på gymnasiet. Totalt ansökte 424 ungdomar, av dessa fick 318 ungdomar ett jobb med hjälp av kommunen. 158 av dessa 318 arbetstillfällen skapades inom kommunens egna verksamheter.

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
◆ Rankning av företagsklimat enligt Svenskt Näringsliv	18	10	95	17
● Nöjd-Kund-Index, NKI, företag enligt SKL:s in-	78	74	68	70

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
sikt				
● Ungdomsarbetslöshet, 16-24 år i kommunen, andel (%) av befolkning	3,3	4,2	2,9	3,9
■ Ökning av antalet arbetstillfällen inom kommunen	-25	235		213
◆ Antal nystartade företag per 1000 invånare, Nyföretagarcentrum	6,34	6,7	7	7,53
◆ Andel företagsamma* kvinnor, svenskt näringsliv	7,02	7,5		7,03
■ Andel förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år		71		
■ Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	60	70	45	60
● Antal sommarjobb som kommunen förmedlat till ungdomar	318	300		309
■ Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)		81	81,8	80,85

Andel förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år har inte rapporterats sedan 2016. Andel förvärvsarbetande invånare 20-64 år har inte rapporterats för 2018.

2018 års resultat för NKI avser ett delårsresultat baserat på ärenden mellan januari och augusti. Resultatet får då betraktas som preliminärt, men pekar på en förbättring mot föregående år. Bland de ingående delindexen är det bygglov som står för den största förbättringen, men det är också det område som tidigare haft lägst resultat.

Ungdomsarbetslösheten har enligt redovisat resultat från SCB utvecklats positivt men det finns en eftersläpning i statistiken. Kommunen använder därför mer aktuell statistik direkt från Arbetsförmedlingen för att utvärdera befintliga insatser och behovet av framtida insatser.

Andelen som har lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera har varit hög för Upplands Väsby och kommunen har legat i Sverigetoppen 2016 och 2017. Målet för 2018 är ambitiöst, vilket inte minst jämförande resultat för länet visar.

Uppdrag
<p>● Arbeta för att införa sommarjobbgaranti för gymnasieungdomar. (KS)</p> <p>Sommarjobbgarantin har inneburit att alla gymnasieungdomar ska få möjlighet till ett sommarjobb någon gång under gymnasietiden. Ansvaret för sommarjobben har, för att skapa bästa förutsättningar för en kontinuerlig verksamhet, under 2018 helt förts över i den löpande verksamheten hos Vägval vuxen.</p>
<p>● Genomföra särskilda insatser för att motverka arbetslöshet hos unga. (SÄN; KS)</p> <p>Teamet Vägval Unga inom enheten Vägval Vuxen har haft särskilt uppdrag att uppmärksamma, stödja och vägleda unga, som varken studerar eller arbetar, för att motverka arbetslöshet och stimulera till studier eller arbete. Vägval Unga har anordnat praktikprogram för både ensamkommande ungdomar och nyanlända unga. Vägval Unga har bidragit till att utveckla samarbetsytor med andra inblandade aktörer. Vägval Unga har under året samordnat feriejobb för gymnasieungdomar samt erbjudit samhällsinformation till ungdomar.</p> <p>Med medel från samordningsförbundet (Upplands Väsby, Sigtuna och Sollentuna kommuner) har ett projekt startats för unga mellan 16-29 år som behöver samlat stöd från myndigheterna för att komma närmare möjligheten till arbete eller studier. Projektet kommer att pågå till 2020 med målet att implementeras i ordinarie verksamhet 2021.</p>
<p>● Säkerställa att insatser för mottagning av flyktingar, integration och sysselsättning utvecklas i enlighet</p>

<p>Uppdrag</p> <p>med uppdragen från det nya utskottet för integration och arbetsmarknad. (KS)</p> <p>Generellt fungerar Upplands Väsby integrationsarbete bra. Kommunen har som alla kommuner utmaningar med bostadsfrågorna, statsbidragen minskar, risk för ökat försörjningsstöd då nyanlända avslutar sitt etableringsprogram hos arbetsförmedlingen. ESF-projektet Etableringslyftet har under hösten börjat bli verksamt och ska bidra till att kommunens nyanlända etablerar sig på arbetsmarknaden. Vuxenutbildningen kommer att få ta ett större ansvar under 2019. Många indikatorer pekar på att kommunen i jämförelse med andra Stockholmskommuner klarar sig bra trots att man t ex för 2017 var den kommun som tog emot flest nyanlända per 1 000 invånare. Under första halvåret 2019 kommer en djupare analys av integrationsarbetet att göras baseras på utvalda indikatorer.</p>
<p> Tillsammans med företag och näringsliv i kommunen implementera Näringslivsstrategin.(KS)</p> <p>Aktiviteter som kan lyftas fram under 2018 är genomförandet av serviceutbildningen för medarbetare med företagskontakter. Delmätningar av nöjd-kund- index (NKI) visar på stora förbättringar av företagets upplevelse av den kommunala servicen. 2018 års resultat presenteras i maj.</p> <p>Genomförandet av pilotprojektet Våga växa var ett samarbete mellan kommunen, Arbetsförmedlingen, Väsby Promotion och Företagarna som genomfördes under året. Piloten syftade till att matcha nyanlända till praktikplats hos företag och levererade många erfarenheter som förts vidare till ESF-projektet Etableringslyftet, ett kommunöverskridande projekt med samma inriktning.</p> <p>Flera andra aktiviteter som handlar om kommunikation med näringslivet har genomförts, bland annat näringslivsfrukostar, utskick av nyhetsbrev, företagsbesök och Walk and talk.</p> <p>I Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet 2018 tappar Upplands Väsby en placering till plats 18 av 290 kommuner. Bland Stockholm läns kommuner ligger Upplands Väsby på en sjätteplats. Företagen i Upplands Väsby ger kommunen ett positivare omdöme i enkätfrågorna än vad man gjorde 2017.</p>

3.2.3 Miljö och klimat

Målformulering

Kommunen ska vara ett föredöme inom miljöområdet och genom samarbete med medborgare, företagare och andra aktörer ska vår gemensamma miljö- och klimatpåverkan minska.

Bedömning av måluppfyllelse

Målet uppfylls delvis

Upplands Väsby klättrar med åtta placeringar till plats tolv på Aktuell hållbarhets kommunranking, vilket visar att kommunen har ett brett systematiskt miljöarbete. Det systematiska miljöarbetet har sin grund i kommunens miljöcertifiering i ISO 14001:2015. Under 2018 har en kemikalieplan tagits fram och Upplands Väsby har mottagit diplom för hög andel ekologisk mat i kommunens måltidsserveringar. Ansträngda resurser har bland annat bidragit till att bildandet av naturreservatet i Bergaskogen inte kunnat genomföras och under året har varken energi- och klimatstrategin eller trafikstrategin hunnit verkställas.

Systematiskt miljöarbete och miljöcertifiering

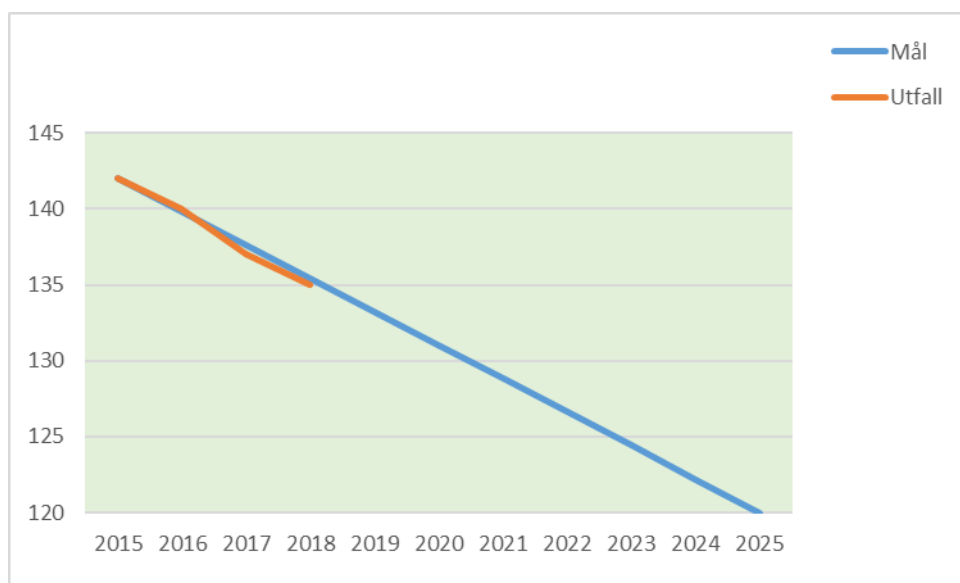
Upplands Väsby är certifierad enligt ISO 14001, vilket säkerställer att kommunen arbetar på ett systematiskt sätt med att minska organisationens miljöpåverkan. 2015 uppdaterades ISO 14001 standarden med nya krav. Under 2018 reviderades kommunen mot den nya uppdaterade standarden, revisionen gick bra och certifikatet förnyades. Även Väsbyhem är miljöcertifierade och har identifierat sina mest betydande miljöområden till energianvändning, kemikalieanvändning, avfallshantering och källsortering samt val av varor och tjänster.

Energi och klimat

Klimatfrågan är en av vår tids största utmaningar och arbetet med att begränsa klimatpåverkan sker globalt och lokalt. 2017 uppdaterades kommunens energi- och klimatstrategi, med bland annat nya energi- och klimatmål som siktar mot nationella och internationella mål inom området. Under 2018 påbörjades implementeringen av strategin genom att bland annat formulera aktiviteter på berörda kontor för att nå målen.

År 2018 minskade kommunens energianvändning, mätt i kWh/m², med 1,1 procent. En orsak är de förbättringar som gjordes på och i kommunens byggnader under året, som t.ex. byte och styrning av allmänbelysning, omläggning av tak och ventilationsinsatser. En annan orsak till minskningen var den varma och framförallt långa sommaren samt den varma hösten. Väsbyhem arbetar inom detta område med klimatsmart byggande för att öka energiprestandan och att varje år minska energiförbrukningen med i snitt 1 procent i hela beståndet.

Energieffektivisering 2015-2025

Kommunens vindkraftverk i Ockelbo täcker cirka 1/4 av kommunens egna elbehov. All övrig el som kommunen köper är även den från förnybara källor. Andelen miljöbilar i kommunens fordonspark minskar vilket har att göra med att den statliga miljöbilsdefinitionen upphörde 1 juli 2018. En stor del av de dieslbilar kommunen använder är därmed inte klassade som miljöbilar.

Återvinning, återbruk och insamling av matavfall

Flera insatser för att öka medvetenheten i avfallsfrågor och dess miljöpåverkan har gjorts under 2018. Utskick med information om matavfallsinsamlingen och miljöpåverkan har gjorts till både småhus och bostadsrättsföreningar. En informationskampanj har genomförts om farligt avfall till bostadsrätter och hyresrätter i kommunen. Kommunen har tagit fram en hållbarhetsguide med information om vad medborgarna i kommunen kan göra för att bidra till ökad hållbarhet. För att öka medvetenheten om återbruk och återvinning har informationen i kommunens informationskanaler uppdaterats. Kommunen har också varit delaktiga i Avfall Sveriges kampanj "Europa Minskar Avfall" som i år hade fokus på farligt avfall och avfallsminimering. Tobbe Trollkarl bjöds in till Väsby Centrum och framförde föreställningen "Återvinn eller försvinn" som upplyser barn och föräldrar om miljö, återvinning och hållbarhet.

Materialåtervinningsgraden har ökat från föregående år, men inte i takt med den ambitiösa målsättningen för 2018. Arbetet fortsätter för att ha en kontinuerlig ökning för att nå det nationella målet på 50 % till 2020.

Informationskampanjerna riktade mot hushåll för att öka matavfallsinsamlingen har gett resultat och insamlingen har ökat under året.

Miljöarbete i samverkan

Kommunen har stor möjlighet att genom sina aktiviteter lyfta medvetenheten om miljöfrågorna hos alla som bor och verkar i Upplands Väsby. Under 2018 anordnades aktiviteter i samband med Earth hour. Under eventet erbjöd bland annat en foodtruck vegansk mat, det anordnades leksaksbyte, leksaksverkstad och klädbyte.

Medborgare har även kunnat ta del av evenemang genomförda av ideella föreningar som fått miljöstöd av kommunen. Under 2018 fick fem föreningar stöd för att genomföra både miljöanpassade event (t ex ökad återvinning) och event som hade ett fokus på olika miljöfrågor.

Klimatavtal Väsby handlar om att företagen ska minska sin klimatpåverkan genom åtgärder som företagen själva väljer med stöd från Upplands Väsby kommun och Väsby Promotion. Under 2018 genomfördes två välbesökta nätverksträffar på tema mat respektive energi. Två nya företag har under året anslutit sig till Klimatavtal Väsby.

Upplands Väsby samarbetar med Sollentuna och Vallentuna om gemensam energi- och klimatrådgivning. Under året har det bland annat genomförts ett antal seminarier om solceller där även studiebesök hos villaägare som har installerat solceller ingick.

Kommunen ska vara ett föredöme

Väsby hamnade på plats tolv i Aktuell hållbarhets ranking "Sveriges miljöbästa kommun" vilket är en förbättring med åtta placeringar.

En kemikalieplan för Upplands Väsby kommun antogs av kommunfullmäktige i november och ett antal aktiviteter har redan påbörjats. Bland annat pågår en inventering och utrensning av gamla plastleksaker i kommunens förskolor som kan innehålla farliga kemikalier.

Ekologiska livsmedel har under året ökat från 35 till 37 procent men målet för 2018 om 42 procent har inte uppnåtts. För att målet ska nås måste priserna i nuvarande avtal med leverantören av måltider omförhandlas.

Väsby har deltagit i två olika projekt finansierade av energimyndigheten, "MoBo" som handlar om hållbart resande och projektet "Drivkrafter för hållbar konsumtion". Båda projekten involverar kommuner, företag och akademien.

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
● Energiförbrukning per kvadratmeter i kommunens egna lokaler	135	-1		137
■ Andel miljöfordon, kommunkoncernen	32,4	66	35	69
◆ Andel återvunnet material av hushållsavfall	37	46	35	34
◆ Placering i Aktuell hållbarhets miljöbästa kommun ranking	12	10	71	20
◆ Andel ekologiska livsmedel	37	42		35
● Andel av hushållens matavfall som sorteras ut för biologisk behandling inkl. hemkompostering och av-	30	29	29	26

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
fallskvarnar, procent				

Andel av hushållsavfall som materialåtervinns: Detta nyckeltal rapporteras årsvis i efterskott. Nyckeltalets resultat är baserat på år 2017. I flerårsplan 2018-2020 finns ytterligare två nyckeltal listade och målsatta. Det är Energianvändning i bostadshus i Upplands Väsby kommun samt Andelen resor med kollektivtrafik, cykel eller till fots för boende i Upplands Väsby. Dessa nyckeltal har inte mätts sedan 2015 och resultat kan därför inte redovisas.

Andel miljöfordon, kommunkoncern: Den första juli upphörde den tidigare statliga miljöbilsdefinitionen. Det betyder att alla bilar i kommunens fordonsflotta inte längre kan klassificeras som miljöbil. Därför har andelen miljöbilar nästan halverats.

Uppdrag
<p> Vidareutveckla projektet ”Hållbara Väsby” om höjda miljö- och hållbarhetsambitioner. (KS)</p> <p>På grund av bristande resurser har projektet Hållbara Väsby varken utvärderats eller implementerats.</p>
<p> Ta fram en kemikalieplan med åtgärdsförslag för en hälsosam och giftfri inom- och utomhusmiljö (KS)</p> <p>Kemikalieplan har tagits fram och antogs av kommunfullmäktige i november 2018.</p>
<p> Spåra och hantera läckage av PCB till Väsbyån/Oxundasjön samt utreda åtgärdsbehovet i samarbete med berörda myndigheter. (KS; MN, KSTFU)</p> <p>Källan till utsläppet av PCB har identifierats till kvarteret Messingen. Under 2017 arbetade kommunen med att ta fram underlag till ansvarsutredningen som skulle genomföras 2018. Ansvarsutredningen görs för att se om det går att hitta någon ansvarig verksamhetsutövare. Arbetet med att få klart ansvarsutredningen har dock tagit längre tid än beräknat och är ännu inte klar. Orsakerna till detta berodde delvis på att avstämningen med advokaterna blev förse- nad och kommunen fick nya uppgifter vilket ledde till att projektets hela tidplan försköts med cirka ett halvår. Provtagningar har fortlöpt under året och arbetet med ansvarsutredningen löper vidare under 2019.</p>

3.3 Medarbetare

Perspektivet medarbetare sätter personalen och de anställdas välmåga i fokus. Att ha rätt kompetens och förutsättningar för att utöva sin profession, att ha arbetsglädje, engagemang och motivation vilket i sin tur blir avgörande för att skapa kvalitet i mötet med medborgare och brukare. Perspektivet omfattar alla som ses som representanter för kommunen oavsett om de är anställda i kommunen, kommunens bolag eller hos andra aktörer och samarbetspartners som är kommunalt finansierade.

3.3.1 Attraktiv arbetsgivare

Målformulering

Kommunkoncernen och dess samarbetspartners ska vara attraktiva arbetsgivare med stolta medarbetare samt präglas av hög kompetens och ett gott bemötande.

Bedömning av måluppfyllelse

Målet uppfylls delvis

Medarbetarnas arbetsglädje, engagemang och motivation är avgörande i mötet med medborgarna. I takt med att antalet invånare växer ökar också antalet anställda i den kommunala organisationen. En utmaning är att i konkurrens med andra sektorer och andra kommuner attrahera kompetenta medarbetare. Som ett led i detta arbetar kommunen med att stärka arbetsgivarvarumärket. Personalom-

sättningen har sjunkit i jämförelse med förra året och den sammanlagda bedömningen är att kommunen delvis lever upp till målet att vara en attraktiv arbetsgivare då flera nämnder uppfyller sina mål inom området och flera aktiviteter i uppdrag och handlingsplaner har slutförts. Samtidigt finns som det också betydande utmaningar kopplad till kompetensförsörjningen inom flera yrkeskategorier.

Personalstrategi

Personalstrategi och visionen för Upplands Väsby som arbetsgivare fokuserar på att stärka arbetsgivarvarumärket och skapa goda förutsättningar för medarbetare att utföra sitt arbete med Väsbybon i fokus. Det ska göras genom att säkerställa hög kompetens och arbeta med medarbetar- och ledarskapet. Under det gångna året har kommunen inom flera områden arbetat för att upprätthålla kompetens och ledarskap genom att bland annat arbeta med olika kompetensförsörjningsinsatser på olika nivåer i kommunen.

Attraktiv arbetsgivare

Arbetsgivarvarumärket är vägledande för Upplands Väsby kommuns attraktivitet och det fortsatta arbetet kommer att fokusera på tre identifierade områden; Profil, Image och Identitet. Aktiviteter som lansering av ny karriärsajt, deltagande på framtidsmässan för offentliga arbetsgivare och föredragande på webbutbildning via Sveriges kommuner och landsting syftar till att skapa medarbetare som trivs och utvecklas i sitt arbete. Arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare fortsätter, medarbetarna är Upplands Väsby kommuns bästa ambassadörer.

Hållbart medarbetarengagemang

Kommunen har varje år genomfört en medarbetarenkät med Sveriges kommuner och landstings standardfrågor för Hållbart medarbetarengagemang (HME) vilket gör att resultaten är jämförbara med andra kommuner. Det som mäts är medarbetarnas engagemang och organisationens förmåga att ta tillvara på och skapa engagemang. Under 2018 har ingen medarbetarundersökning genomförts i kommunen. Detta för att ett nytt modernt och smidigt verktyg har upphandlats. Planen är att nu mäta arbetsmiljön löpande istället för vid bara ett tillfälle per år. Detta blir ett komplement till ordinarie mätning av HME. Förutom att en lite mer omfattande medarbetarundersökning kommer genomföras en gång per år finns möjlighet att genomföra pulsmätningar utifrån mer specifika behov i respektive verksamhet. Detta resulterar i att en större möjlighet finns att följa upp eventuella utvecklingsområden.

Kompetensutveckling

Strategiskt ses området kompetensutveckling som viktigt och har stort fokus. Som en bas finns introduktionsutbildningar för chefer, mentorskapsprogram, ledarforum, chefsstöd samt kompetensplaner för medarbetare. Som ett led i introduktionen för nyanställda i Upplands Väsby kommun erbjuds möjlighet att delta i en nätverksgrupp med nyanställda från hela kommunen. Något som ger möjlighet till kompetensutveckling och ökad kommunkännedom redan tidigt i anställningen.

Ett spännande arbete som är påbörjat av kommunen är deltagande i europeiska socialfondens projektet kring Universellt utformade arbetsplatser. Projektet ska ge oss kunskap kring hur vi får till arbetsplatser som är mer tillgängliga och inkluderande.

Kompetensförsörjning

Den rådande konjunkturen med allt fler i arbete och minskad arbetslöshet gör att konkurrensen om arbetskraften också ökar. Med en gemensam arbetsmarknad i Stockholmsregionen blir det en allt större utmaning att bibehålla befintlig personal och attrahera nya medarbetare i takt med att kommunen och dess verksamheter växer. Inom de flesta yrkeskategorier är utmaningarna stora. För att möta utmaningarna med kompetensförsörjning arbetar kommunen för att vara en attraktiv arbetsgivare. Personalomsättningen har sjunkit i jämförelse med förra året och uppgår till 13 %. Ett arbete pågår för att utveckla rekryteringsprocessen både avseende hur kommunen behåller och attraherar framtida medarbetare. Samarbeten sker med olika utbildningsanordnare där Upplands Väsby kom-

mun bland annat tar emot praktikanter. För att stärka den offentliga sektorns attraktivitet på arbetsmarknaden generellt deltar Upplands Väsby kommun i kommunöverskridande samarbeten och finns synlig där framtidens medarbetare finns.

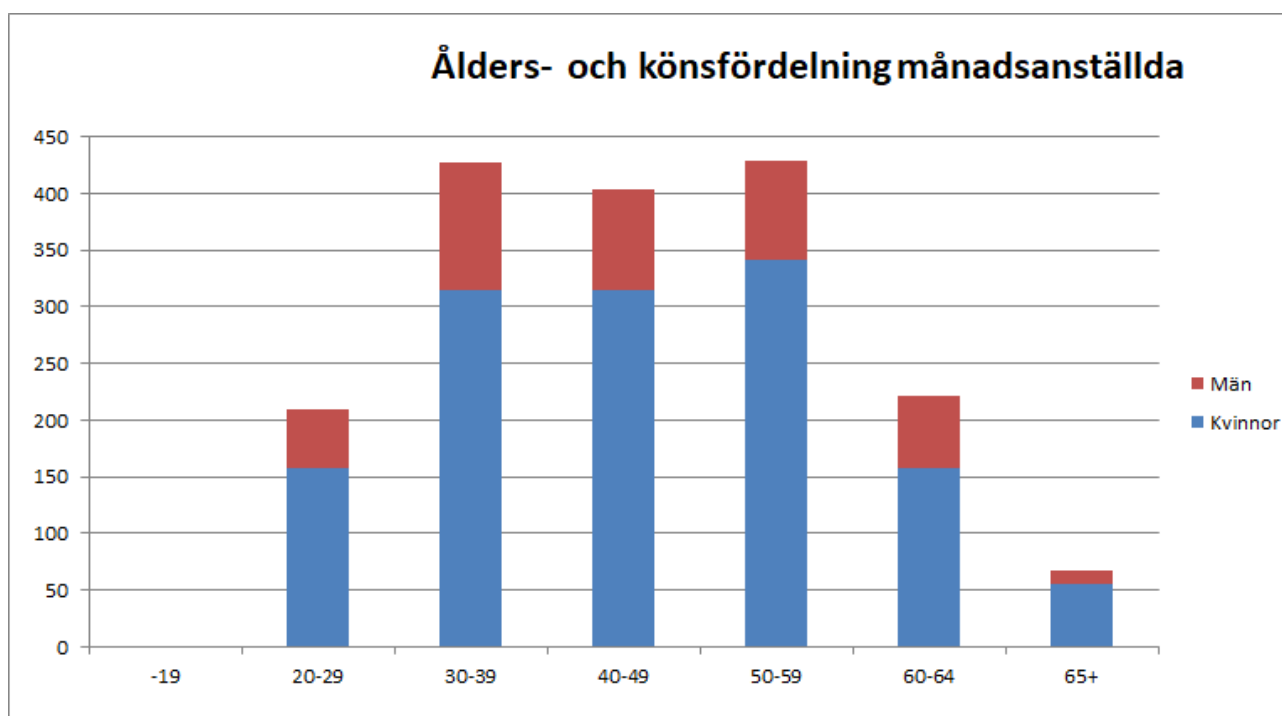
Personalekonomi

Personalkostnaderna utgör 37 procent av verksamhetens kostnader (2017: 35 procent) och uppgår till 1 057 mkr (2017: 966 mkr), en ökning med 9,5 procent. Trots att andelen personalkostnader ökar så är andelen köp av verksamhet konstant. Antal årsarbetare uppgår till 1463 (2017: 1 398). Ökningen av totalt antal anställda är något större än i jämförelse med föregående år, men kan förklaras genom att några verksamheter gått över till kommunal regi och en utökning av förskoleplatser i kommunal regi. Tidsbegränsat anställda har ökat något i jämförelse med år 2017.

Medarbetare	2014	2015	2016	2017	2018
Tillsvidareanställda	1 236	1 333	1 416	1 458	1 552
Tidsbegränsad anställning	180	191	210	206	204
Månadsavlönade	1 416	1 524	1 626	1 664	1 756
Timavlönade	555	502	540	559	624
Antal avlönade	1 971	2 026	2 166	2 223	2 380
Totalt antal årsarbetare*	1 187	1 235	1 343	1 396	1 463
* En årsarbetare motsvarar 1700 timmar per år					

Ålders- och könsfördelning

Utmaningen för Upplands Väsby är att långsiktigt säkra personalförsörjningen i kommunens verksamheter i takt med pensionsavgångarna. Medelåldern är 45,6 år vilket är något högre än föregående år, men det är 50-59-åringar som utgör den största gruppen bland de anställda. Statistiken visar vidare att främst kvinnor arbetar inom kommunens verksamheter. Dessa utgör 76,5 procent av alla månadsanställda. Andelen kvinnor varierar stort mellan olika verksamheter, från 82 % inom social- och omsorgskontoret till 38 % inom kontoret för samhällsbyggnad.

Medarbetarnas hälsa

Kommunen har som ambition att arbeta proaktivt för att stärka medarbetarnas hälsa. Subventionerade friskvårdsaktiviteter är en del i arbetet att stärka hälsan och minska sjukfrånvaron. Kommunen har inte nått upp till målet på ett sjuktalet på 5 %. Sjuktalet har höjts från 5,5 % till 6 %. Trots höjningen ligger sjuktalet relativt lågt. Vidare analys behöver göras för att se vilka åtgärder som behöver sättas in för att vända denna trend.

Sjukfrånvaro	2014	2015	2016	2017	2018
Korttidsfrånvaro, antal dagar	5,8	5,7	5,9	5,7	6,5
Långtidsfrånvaro, antal dagar	8,6	10,6	10,6	9,3	11,4
Sjuktilfällen per anställd	1,4	1,3	1,4	1,4	1,5

Sjukfrånvaro	2014	2015	2016	2017	2018
Sjukfrånvaro, totalt i %	4,9	5,9	5,7	5,3	6,1
Kvinnor	5,6	6,5	6,3	5,5	6,7
Män	2,7	3,9	3,8	6,0	4,4
Ålder -29	7,1	7,4	6,4	5,5	6,3
Ålder 30-49	3,9	3,7	4,5	5,1	5,5
Ålder 50-	5,5	3,7	6,6	5,8	6,8
Andel 60 dagar eller mer	51%	55%	56%	52%	51%

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
■ Hållbart medarbetarengagemang (HME)		85		79
● Lönegap mellan kvinnor och män, anställda i kommunen, i %	1,4			0,3

Under 2018 har ingen medarbetarundersökning genomförts i kommunen. Detta för att ett nytt modernt och smidigt verktyg har upphandlats. Lönegapet visar att kvinnor i snitt tjänar något mer än män bland de anställda i kommunen.

Nyckeltal (Tertial)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017

Nyckeltal (Tertial)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
◆ Personalomsättning	12,9	11		14
■ Sjukdom av avtalad tid*	6	5		5,5

Uppdrag
<p>◆ Särskilda insatser för att underlätta rekrytering inom bristyrken. Inled arbete för internt ambassadörskap. (KS)</p> <p>Ett arbete pågår mellan HR och kommunikationsenheten för att väva samman arbetsgivarvarumärket och varumärket Väsby i syfte att hitta synergier och nya arenor. Att arbeta fram ett nytt rekryteringskoncept tar även sikte på ett nytänk kring sociala medier. Att satsa på våra medarbetare, som är våra bästa ambassadörer, är ett starkt verktyg för att rekrytera nya medarbetare. Arbetet fortlöper med en liten förskjutning i tidplan på grund av byte av extern konsult.</p>
<p>● Samla arbetet med att stärka omsorgsyrkenas långsiktiga attraktivitet och innehåll till en sammanhållen strategi. Fokus på arbetet med heltid som norm. (KS)</p> <p>Arbetet med projektet heltid som norm startades i september 2017. Statistikinhämtning, samtal med personal och chefer inom vård och omsorg har resulterat i en förstudie som presenterades för fackförbundet kommunal december 2017.</p> <p>Heltid är en viktig fråga för välfärdens arbetsgivare och allt fler medarbetare i kommunerna och landstingen jobbar heltid. För att klara våra rekryteringsutmaningar är det viktigt arbeta aktivt med heltidsfrågan. Detta är även en jämställdhetsfråga.</p> <p>En stor del av arbetet innebär att se över de arbetsätt vi idag har, inte minst inom äldreomsorgen. Heltid som norm ska vara en effekt av verksamhetsförändringen, inte tvärt om. I Upplands Väsby kommun är deltidsarbete vanligast inom äldreomsorgen, varför arbetet är tänkt att påbörjas där. Arbetet ska sedan, för att det ska fungera på bästa sätt, sprida sig till alla kommunens verksamheter.</p> <p>Planen utgår från en frivillig höjning av sysselsättningsgraden. I maj 2021 är förhoppningen att alla nya tjänster som tillsätts inom kommunens verksamheter, erbjudas på heltid. Arbetet fortlöper under 2019 med HR-direktör som projektägare.</p>
<p>◆ Stärkta utbildningsinsatser för chefer inom det systematiska arbetsmiljöarbetet, med fokus på den psykosociala arbetsmiljön och andra teman som möter verksamhetens behov. (KS)</p> <p>Under 2018 har fokus varit att utbilda cheferna i konflikthantering. Extern part i form av medlingscentrum har varit ett stöd i denna process. Arbetsmiljöverket har haft inspektion inom våra särskilda boenden vilket har resulterat i att ett arbete har genomförts både inom verksamheterna och på HR-avdelningen med att förtydliga processer och upprätta skriftliga rutiner inom det systematiska arbetsmiljöområdet. Fokus för 2019 blir att stötta cheferna att arbeta med systematiskt arbetsmiljöarbete på ett strukturerat sätt med verksamhetssystemet som hjälpmedel.</p>

3.4 Ekonomi

God hushållning och långsiktig ekonomisk hållbarhet ska råda i hela kommunkoncernen och verksamheterna ska bedrivas ändamålsenligt och effektivt. Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för kvalitetsutveckling i verksamheter, såväl hos kommunala och privata regin samt bolag. Inom perspektivet svarar kommunen inför medborgarna i egenskap av skattebetalare.

3.4.1 Ekonomiskt resultat

Målformulering

Kommunens ekonomiska resultat ska över en budgetperiod, genomsnittligt, uppgå till minst 2,5 % av skatteintäkterna.

Bedömning av måluppfyllelse

Målet uppfylls delvis

Årets resultat landar på 20,6 miljoner kronor vilket motsvarar 0,9 procent i relation till skatter och bidrag. Det är ett resultat som understiger målet på 1,5 procent för året. Till stor del avser det lägre resultatet lägre skatteintäkter till följd av en långsammare befolkningsutveckling under 2017 samt exploateringsintäkter som fördröjts medan verksamheten lämnar ett bättre resultat än målnivån. Det lägre resultatet får följd effekter genom att både soliditeten och självfinansieringsgraden också blir sämre än målsättningarna för året.

God ekonomisk hushållning

Den tillväxt som sker i kommunen med satsning på samhällsutvecklingen med bostäder, infrastruktur och service i välfärden, ställer krav på fortsatta överskott. Kommunfullmäktige har mot bakgrund av det beslutat om ett genomsnittligt resultatmål om 2,5 procent under en planeringsperiod. Resultatet för treårsperioden 2016-2018 har i snitt uppgått till 2,4 procent, exklusive olika jämförelsestörande poster. Även över en tioårsperiod (2009-2018) har kommunens resultatutveckling varit positiv och genomsnittligt uppgått till 1,9 procent av skatteintäkterna. Kommunens resultatnivå har därmed i genomsnitt legat något under det långsiktiga målet.

Resultatmålet ska långsiktigt säkra en god ekonomisk hushållning. Det innebär att överskottet bidrar till egen finansiering av kommande investeringar för att nya låneskulder och räntekostnader inte ska urgröpa konsumtionsutrymmet för välfärdstjänsterna. Överskott i ekonomin är även viktiga för att kunna möta snabba förändringar i konjunkturen.

Nyckeltal (År)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
 Kommunal skattesats	19,52	19,52		

Nyckeltal (Tertial)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
 Kommunens ekonomiska resultat, andel av skatteintäkter	0,9	1,5		2,6
 Koncernens resultat, kronor per invånare	2 215	2 000		3 201
 Banklåneskuld, tak för koncernen, mkr	1 860	2 400		
 Banklåneskuld, tak för kommunen, mkr	300	300		
 Soliditeten, inklusive ansvarsförbindelsen, kommunen	25%	26%		28%

Nyckeltal (Tertial)	Resultat (K/M)	Mål	Länssnitt	Resultat 2017
● Soliditeten, inklusive ansvarsförbindelsen, koncernen	38%	30%		41%
◆ Självfinansieringsgrad (%)	31	35		41

3.4.1.1 Årets resultat

Kommunfullmäktige har beslutat att det ekonomiska resultatet under en planeringsperiod genomsnittligt ska uppgå till ett överskott om minst 2,5 %. Det är viktigt att hålla fast vid resultatmålet för att klara en långsiktig god ekonomisk hushållning med omfattande investeringar och möjlighet att möta snabba förändringar i omvärlden och konjunkturen. Helårsresultatet för kommunen är 20,3 mkr (0,9 %), vilket även ska jämföras mot budgeterat resultat 34,5 mkr (1,5 %).

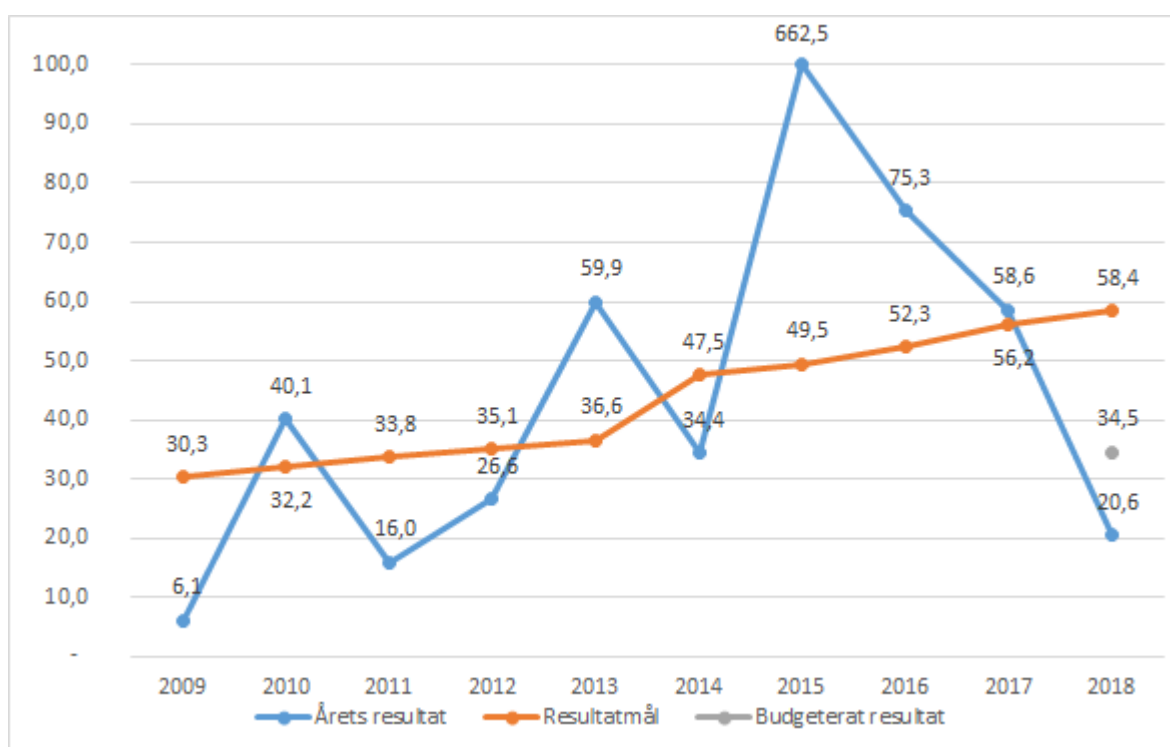

Diagram. Resultatutveckling under tio år. Resultatmålet var 2 % fram till 2013 och är 2,5 % från och med 2014. 2015 såldes dotterbolaget Bo i Väsby AB till Rikshem.

Skatteintäkter och volymer

Budgeterade skatteintäkter, baseras på den reviderade befolkningsprognos som togs fram i oktober 2017. Prognosen visade en hög ökningstakt och att troligt antal invånare per 1 november 2017, vilket är avgörande för skatteintäkterna 2018, skulle bli ca 44 800. När slutlig befolkningsstatistik presenterades av SCB var utfallet för befolkningen 1 november endast 44 493 personer, en skillnad på 307 personer. Det visade sig också att andelen äldre personer hade överskattats.

Avvikelsen i total befolkning 2017 ger lägre skatteintäkter 2018. Befolkningens fördelning i olika åldersgrupper påverkar också intäkterna genom att t.ex. en lägre andel barn, unga eller äldre ger ett lägre bidrag eller högre avgift i kostnadsutjämnningen. I resultatet för 2018 ger skatteintäkter, utjämnning och bidrag sammanlagt -37,9 mkr lägre intäkter än budgeterat.

På liknande sätt får befolkningsutvecklingen effekter på volymer och kostnader i verksamheterna. Kommunens befolkningsprognos från februari 2018 påvisade en lägre ökningstakt än föregående prognos. Ökningen för 2018 reviderades ned kraftigt och totalt skiljer de två prognoserna sig åt med 910 personer. Det innebär att flera verksamheter har blivit överkompenserade i budgeten för volymer. Under året har därmed både utbildningsnämnden samt social- och äldrenämnden förväntats lämna större volymöverskott.

3.4.1.1.1 *Balanskravsresultat*

I kommunallagen anges att kommunens ekonomi ska planeras och styras mot resultat i balans, vilket innebär att intäkterna minst ska överstiga kostnaderna både i budget och bokslut, det sk balanskravet. I balanskravet ska inte realisationsvinster från försäljningar av anläggningstillgångar ingå. En justering görs därmed med 5,0 mkr som avser återföring efter försäljning av Bo i Väsby 2015. Årets balanskravsresultat uppgår därmed till 15,6 mkr. Kommunen gick in i 2018 med ett ackumulerat negativt balanskravsresultat på -2,7 mkr vilket därmed nu är återställt. Det negativa resultatet hänförs tillbaka till 2015. Kommunen klarar därmed precis kravet att ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom de närmaste tre åren.

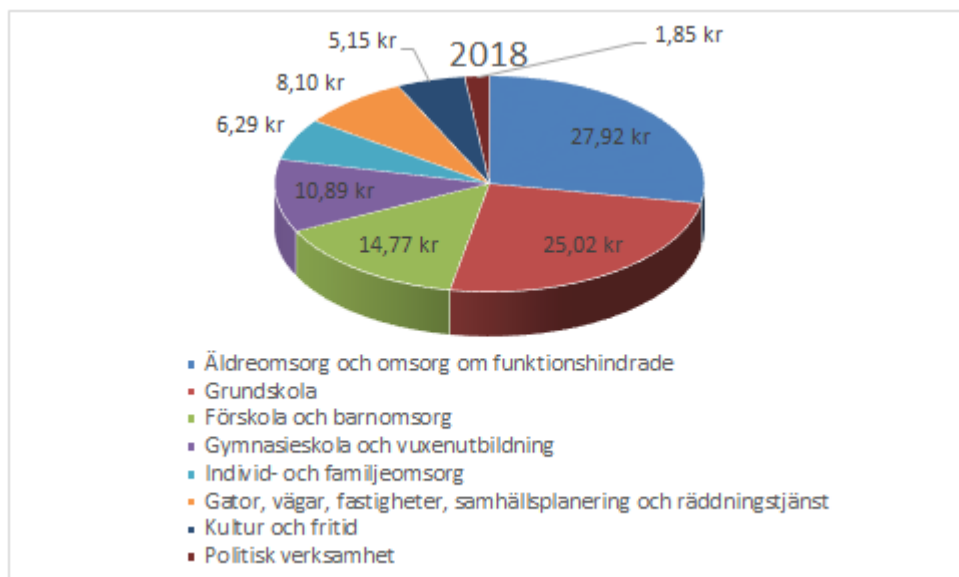
3.4.1.1.2 *Skatt*

Skattesats

Kommunalskatten har varit oförändrad under 2018, 19,52 procent. Det är 15:e plats bland de 26 kommunerna i Stockholms län respektive 19:e plats bland alla 290 kommuner i Sverige.

Beslut har fattats av kommunfullmäktige att sänka skattesatsen med 10 öre till 19,42 för 2019.

En hundralapp i skatt fördelas på följande sätt

Fördelning av kommunalskatt per verksamhet redovisas i diagrammet ovan. Jämfört med föregående år ökar andelen grundskola, förskola, gator, vägar, fastigheter, samhällsplanering och räddningstjänst, kultur och fritid samt politisk verksamhet. En minskning i andel har skett för gymnasieskola och vuxenutbildning, individ- och familjeomsorg samt omsorg om äldre och funktionsnedsatta.

3.4.1.1.3 *Kostnads- och intäktsutveckling*

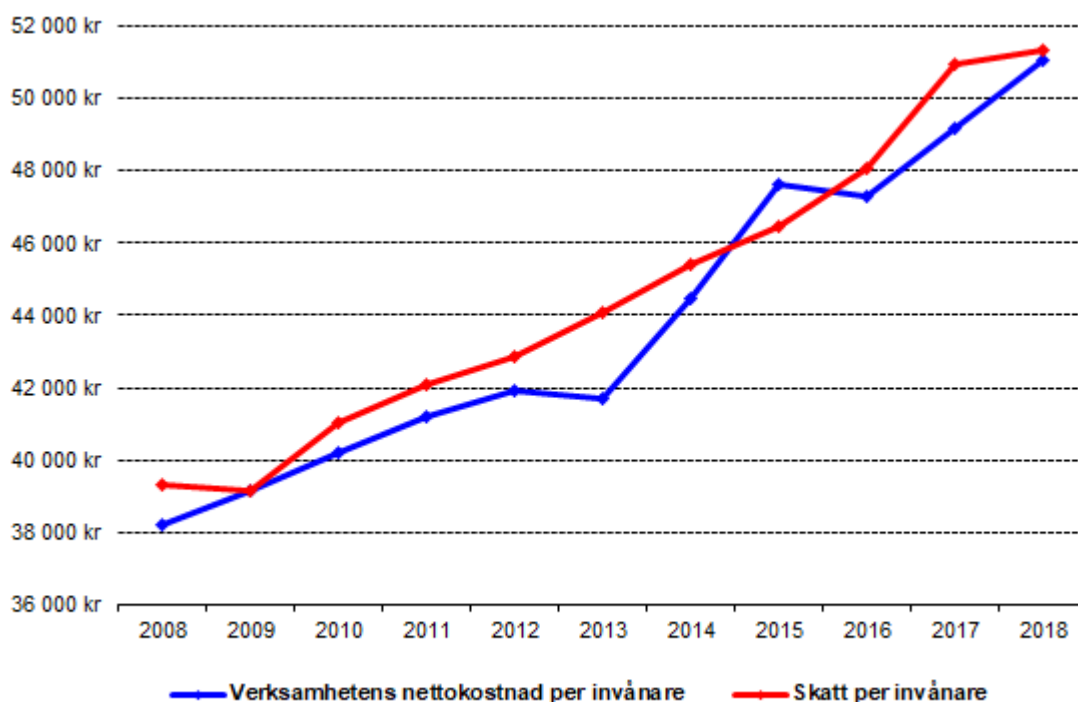
Verksamhetens kostnader har ökat med 3,3 % (2017: 7,7 %) vilket är en dämpad utveckling. Det är den lägre utvecklingstakten som kan förklaras av lägre volymförändringar inom både utbildnings-

nämndens och social- och äldreomsorgens områden. Den kraftiga effekten på kostnaderna av flyktingmotagandet har i princip helt försvunnit.

Verksamhetens nettokostnad har ökat med 6,1 % (2017: 5,6 %). Verksamhetens nettokostnad exklusive jämförelsestörande poster ökade med 6,7 % (2017: 4,9 %). Skatteintäkterna har ökat med 2,9 % (2017: 7,6 %). För att leva upp till god ekonomisk hushållning ska verksamhetens nettokostnad inte öka i snabbare takt än skatteintäkterna över tiden.

Beräknat per invånare uppgick verksamhetens nettokostnader till 51 066 kronor, en ökning med 3,9 % (2017: 49 160 kronor). Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna har ökat från 96,5 % till 99,5 %. Förklaringen är främst lägre finansiella intäkter under 2018 än under 2017.

Skatteintäkt per invånare uppgår till 51 303 kr, en ökning med 0,7 % (2017: 50 925 kr).

3.4.1.1.4 Resultat finansiella poster

Finansieringens resultat är -19,9 mkr mot total budget för de finansiella posterna 31 mkr, vilket ger en avvikelse på -50,9 mkr.

Skatteintäkter, utjämning och bidrag

Vilket beskrivits tidigare ger skatteintäkter, utjämning och bidrag sammanlagt -37,9 mkr lägre intäkter än budgeterat.

Kommunen har utöver budget även erhållit statsbidrag för ökat bostadsbyggande från Boverket på +10,7 mkr, vilket innebär att netto redovisas en avvikelse på -27,2 mkr.

Mark, exploatering och samhällsutveckling

Totala nettointäkter från exploatering och markförsäljning blev 41,1 mkr, mot budget 49 mkr vilket ger en negativ avvikelse på -7,9 mkr. I resultatet ligger försäljning av tomter i Östra Frestaby som netto gett 9,5 mkr i intäkter. Exploateringsresultatet, bestående av markintäkter minus exploateringskostnader, ger totalt 14,5 mkr för de olika delprojekten i området Fyrklövern, Väsby entré ger 13,0 mkr, Prästgårdsmarken 3,0 mkr och övrigt 1,1 mkr. Gatukostnadsersättning i främst Eds allé,

vilka funnits med i årets prognoser har nu skjutits till 2019, ca 40 mkr.

Budget för samhällsutvecklingsmedel är -18 mkr. Utfallet för projekten uppgår till -23,7 mkr en avvikelse på -5,7 mkr. Det förklaras främst av att kostnaderna för PCB-projektet överstiger budget medan övriga projekt sammantaget har haft lägre kostnader. Sammanlagt -9,8 mkr har PCB-projektet kostat i år, den största delen avsättningar för framtida saneringsåtgärder.

Övriga avvikelser summerar till -10,0 mkr, varav de största presenteras nedan:

- -8,1 mkr avskrivningar och nedskrivningar anläggningstillgångar, avser främst förarbete för Vilundaskolan och Odenslunda förskola (total kostnad -14,5 mkr)
- -6,7 mkr personalrelaterade poster på finansen (pensioner/arbetsgivaravgifter)
- -2,9 mkr lägre borgensavgift från Väsbyhem
- -2,7 mkr nedskrivningar i exploateringsprojekten
- +2,4 mkr utdelning från Kommuninvest
- +2,6 mkr lägre låneränta
- +5,0 mkr återföring av säkerhet från försäljning av dotterbolaget Bo i Väsby 2015

Finansen mkr	Resultat 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018
Exploatering	41,1	49,0	-7,9
Skatter, bidrag & utjämning	2336,5	2363,7	-27,2
Kommunersättning	-2288,8	-2288,7	-0,1
Samhällsutvecklingsmedel	-23,7	-18,0	-5,7
Pensioner & semlöneskuld mm	-89,4	-82,7	-6,7
Övrigt	4,4	7,7	-3,3
Summa finansen	-19,9	31,0	-50,9

3.4.1.1.5 *Nämndernas resultat*

Nämndernas sammanlagda resultat uppgår till 40,5 mkr eller 37,0 mkr över budget. Budgeterat resultat är 3,5 vilket motsvarar avkastningskravet för kommunens fastigheter.

En större positiv avvikelse, vilken förklaras av både volymöverskott och migrationsmedel, redovisas på social- och äldrenämnden. Främst utbildningsnämnden men också kommunstyrelsen redovisar större underskott. Enligt en tidigare överenskommen princip har 80 procent av de statliga migrationsmedlen fördelats till social- och äldrenämnden och 20 procent till utbildningsnämnden. Fördelningen mellan nämnderna ses över under 2019.

Nämnd mkr	Resultat 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018
Kommunstyrelse	-8,3	0,0	-8,3
Social- och äldrenämnd	63,2	0,0	63,2
varav egen regi	-3,7	0,0	-3,7
varav individ och familjeomsorg	17,9	0,0	17,9
Familjerättsnämnd	0,0	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	0,3	0,0	0,3

Nämnd	Resultat	Budget	Avvikelse
Utbildningsnämnd	-22,2	0,0	-22,2
varav egen regi	-0,7	0,0	-0,7
Teknik- och fastighetsutskott	1,9	1,7	0,2
Byggnadsnämnd	5,7	1,8	3,9
Miljönämnd	0,2	0,0	0,2
Övriga	-0,4	0,0	-0,4
Summa nämnder	40,5	3,5	37,0

3.4.1.1.5.1 Kommunstyrelsen

Resultatet för kommunstyrelsen är -8,3 mkr vilket motsvarar 4,2% av omsättningen.

Budgeterade särskilda medel har för 2018 uppgått till 5 mkr. Särskilda medel ska användas för oförutsedda händelser eller volymavvikelser. Medlen har i år använts för att finansiera merkostnader för nybyggda och renoverade lokaler för förskolor och skolor, finansiering av utbetalning till fristående förskolor och grundskolor avseende underskotten inom egen regi 2010-2016 samt finansiering av 50% av överkapaciteten för Väsby nya gymnasium, totalt -10,6 mkr, vilket överskridit budget med -5,6 mkr.

Resultat exklusive särskilda medel är -2,7 mkr vilket motsvarar 1,4% av omsättningen.

De största avvikelserna för kommunstyrelsen exklusive särskilda medel är minskade personalkostnader på grund av vakanser och sjukskrivningar (10,3 mkr), där istället kostnaden för inhyrd personal ökat. Ett avgångsvederlag har påverkat resultatet negativt.

3.4.1.1.5.2 Social och äldrenämnden

Social- och äldrenämnden redovisar ett överskott mot budget med 63,2 mkr, vilket motsvarar 4,9% av nämndens omsättning.

Beställaravdelningen för äldre och personer med funktionsnedsättning uppvisar en positiv avvikelse på 46,2 mkr, vilken huvudsakligen beror på volymavvikelser inom särskilt boende för äldre. Även kostnaderna för hemtjänst ligger lägre än budgeterat. Ersättningen per utförd timme höjdes visserligen i början av året med 18%, men samtidigt redovisas 25 500 färre utförda hemtjänsttimmar för verksamhetsåret. Även avseende verksamheter inom funktionsnedsättning, såsom LSS-boende, psykiatriboende och daglig verksamhet, redovisas lägre volymer än budgeterat. Totalt motsvarar volymavvikelserna 37,0 mkr.

Individ- och familjeomsorgs resultat för året uppgår till 17,9 mkr. Utredningsenheten barn och unga redovisar visserligen ett negativt utfall, till följd av högre kostnader för placeringar samt för inhyrd personal. Detta underskott vägs klart upp genom att 26,5 mkr av oförbrukade schablonbidrag, vilka kommunen har erhållit för mottagandet av flyktingar respektive ensamkommande barn, lyfts in i driftsredovisningen.

Kommunal regi

Kommunala utföraren Väsby Stöd och Omsorg redovisar ett underskott på -3,7 mkr för perioden. Ökade kostnader för inhyrda sjuksköterskor på Lavendelgården, lägre beläggning på särskilda boenden för äldre samt diverse omflyttningar och avvecklingar inom LSS-boenden bidrar till det negativa utfallet.

Social- och äldrenämnden har därutöver en buffert på 3,0 mkr samt redovisar ett utfall på -0,2 mkr för ledning, vilket sammanlagt ger ett resultat på 63,2 mkr för verksamhetsåret. Ett resultat, rensat från den positiva effekt som volymavvikelser och omföring av schablonbidrag ger, skulle innebära ett mindre underskott mot budget med -0,3 mkr för social- och äldrenämnden.

3.4.1.1.5.3 Familjerättsnämnden

Familjerättsnämnden redovisar ett totalt underskott för alla tre kommunerna på -0,1 mkr. En fördelning av resultatet mellan Sigtuna, Sollentuna och Upplands Väsby redovisar Upplands Väsby kommun ett underskott om -38 tkr vilket motsvarar 0,4 procent av omsättningen. Det negativa resultatet beror bland annat på kostnader för externa konsulter.

3.4.1.1.5.4 Kultur och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden inklusive kommunala utförare redovisar ett överskott mot budget på 0,3 mkr varav:

- Kultur- och fritidskontoret 0,3 mkr
- Kommunala utförare 0 mkr.

Intäkterna är högre än budgeterat och främst är det det nya avtalet med Medley som har inbringat högre intäkter, men nämnden har även erhållit olika bidrag.

Kultur- och fritidsnämnden har haft ökade ofinansierade kostnader för väktare och trygghetsskapande åtgärder. Reparationer, upprustning- och underhåll av idrotts- och fritidsanläggningar har gjorts under senare delen av året och kostnader för provtagning för lokalisering av en ny fotbollshall har tagits. Kultur- och fritidskontoret har även haft ökade konsultkostnader för NKI och våga visa och kostnader för Follow the Vikings.

3.4.1.1.5.5 Utbildningsnämnden

Resultatet för Utbildningsnämnden 2018 är ett underskott på -22,2 mkr. Att resultatet för 2018 är -16 mkr sämre än prognosen per oktober beror på ett beslut som kom i början av januari 2019 från Migrationsverket angående 2017 och 2018 års statsbidrag var 10 mkr lägre än prognostiserat, att kostnaden för skolskjuts inom grundskolan var 3,0 mkr högre än beräknat samt att kostnader för gymnasieskolan blev 3,0 mkr högre än prognostiserat.

Ett resultat, rensat från den positiva effekt som volymavvikelser på 16,8 mkr ger, skulle innebära ett underskott på -39,0 mkr.

De största avvikelserna är:

- 16,8 mkr avser lägre volymer inom utbildningskontoret.
- -24,4 mkr avser lägre statsbidrag från Migrationsverket än budgeterat. 8 mkr avser grundskola och 14,4 mkr avser gymnasieskola.
- -17,1 mkr i kostnadsökningar inom utbildningskontoret
  - varav -2,1 vilket avser ev kompensation till fristående enheter avseende 2018 med anledning av motsvarande underskott i den kommunala regins grundskola. Kompensationen uteblir om kommunal regi hämtar in underskottet inom tre år.
  - varav -0,8 mkr högre kostnader tilläggsbelopp inom förskolan
  - varav -1,9 mkr i högre kostnader för tomma lokaler i för- och grundskola än budgeterat. Tomma lokaler i nyuppställda paviljonger har finansierats av nämnden.
  - varav -12,3 mkr i högre genomsnittskostnader i gymnasieskolan relaterat till att eleverna valt dyrare program jämfört med budgeterat. En högre andel elever än budget

går på språkintroduktion.

- -0,7 mkr vilket avser högre kostnader inom den kommunala regin jämfört budget.
- 3,3 mkr i outnyttjad buffert.

Åtgärdsplan för att komma till rätta med årets underskott är att:

* Kostnadsökningar har dämpats då eleversättningen räknats upp med 1 % till 2019. Det faktum att elever väljer dyrare program som höjer genomsnittskostnaden måste lösas med ökad finansiering. Många nyanlända elever går idag på de dyrare introduktionsprogrammen. Uppräkningen av pengarna till gymnasiet bestäms av Storsthlm.

* Under 2018 har Upplands Väsby tagit emot och finansierat skolgång på gymnasiet för ett antal nyanlända elever som inte varit skrivna i Upplands Väsby. Under 2019 är det endast elever som är skrivna i kommunen som kommer att få skolpeng via kommunen.

* Under 2019 finns behov att se över hur schablonersättningen från Migrationsverket bör fördelas mellan utbildningsnämnden och socialnämnden beroende på var kostnaderna ligger.

* Intäkter från Migrationsverket har räknats ner i budget för 2019 och kan inte påverka resultatet i den omfattning som gjorts under 2018. Att intäkterna från Migrationsverket skulle bli lägre än budgeterat har nämnden skrivit om i årets samtliga rapporter men när besluten för 2017 och 2018 kom i slutet december 2018 blev underskottet 10 mkr större än i prognosen per oktober 2018.

För 2018 är det endast grundskolan inkl förskoleklass och fritidshem som gett anledning till en eventuell kompensation på 2,1 mkr. Kompensationen uteblir om kommunal regi hämtar in underskottet inom 3 år.

Kommunal regi

Den kommunala regins underskott om -0,7 mkr består av ett överskott för förskolan på 0,7 mkr, ett underskott för grundskolan, inkl fritidshem och förskoleklass, på -2,2 mkr, grundsärskolan med ett nollresultat samt gymnasieskolan med ett överskott på 0,8 mkr.

Underskottet inom grundskolan beror främst på för höga kostnader gällande personal och köpta tjänster. Den kommunala grundskolan gick in i 2018 med en obalans motsvarande ca 8,0 mkr. Genomförda besparingar samt ökade statsbidrag har inneburit att årets resultat förbättrats med 5,5 mkr jämfört med föregående år.

3.4.1.1.5.6 Teknik och fastighetsutskottet

Teknik- och fastighetsutskottets resultat är positivt och uppgår till 4,3 mkr, jämfört med budget på 1,7 mkr.

- Kommunersatt verksamhet 0,3 mkr.
- Hyresfinansierad verksamhet 1,7 mkr.
- Affärsdrivande verksamheter 2,3 mkr
  - varav VA (vatten och avlopp) 2,6 mkr
  - varav kretslopp (avfallsverksamheten) -0,3 mkr

VA-verksamhetens överuttag ska återföras inom tre år. Ackumulerat överuttag år 2018 uppgår till 13,7 mkr. Kretslopp har också ett ackumulerat överuttag, vilket uppgår till 9,7 mkr.

Enligt nya riktlinjer från revisorerna ska inte resultatet för de affärsdrivande verksamheterna räknas in i kommunens sammanlagda resultat utan bokförs om som en skuld till respektive kollektiv.

Justeras utskottets resultat för detta uppgår det istället till 1,9 mkr.

3.4.1.1.5.7 Byggnadsnämnden

BN redovisar ett plusresultat om 5,7 mkr, jämfört med budget på 1,8 mkr.

Bygglovenheten uppvisar ett negativt resultat om -0,2 mkr. Bygglovintäkterna understiger budget pga. antalet bygglov har minskat under hösten samt att stor osäkerhet råder kring den framtida konjunkturutvecklingen inom byggsektorn. Samtidigt har bygglovenheten haft personalvakanser.

Resultatet för enheten för stadsutveckling och hållbar planering är -0,1 mkr. Enheten hade personalvakanserna som delvist kompensades med köpta tjänster. Till följd av de höga vakanstalen har intäkterna varit lägre än budget.

Enheten för tillväxt och regional utveckling uppvisar ett positivt resultat totalt om 3,2 mkr. Överskott förklaras av personalvakanser, ej återbesatta tjänster samt organisationsförändring. I takt med att detaljplaner vunnit laga kraft så har tomter med taxeringsvärden bildats. Tomtförsäljningen har senarelagts till år 2019, tillkommande fastighetsskatt pga nybildade tomter uppgår till 0,8 mkr. Samtidigt har också intäkterna varit lägre än budget.

Den gemensamma administrationen uppvisar ett positivt resultat på 2,8 mkr vilket till stor del beror på att vissa gemensamma budgeterade kostnader inte förbrukats.

3.4.1.1.5.8 Miljönämnden

Miljönämnden redovisar ett positivt resultat på 0,2 mkr.

Ekonomi har följt budget i stort även om det finns avvikelser mellan olika verksamhetsområden. Intäkterna på planområdet är mindre än budgeterat, men intern försäljning av annan personal ger tillräckliga intäkter.

3.4.1.1.5.9 Övriga nämnder

Räddningstjänsten redovisar ett underskott på -0,3 mkr

Revisionen redovisar överskott på 0,3 mkr

Den för Upplands Väsby, Sollentuna och Sigtuna kommuner gemensamma överförmyndarnämnden redovisar ett underskott på -0,4 mkr. Underskottet förklaras av högre arvoden för gode män samt personalkostnader, båda posterna kopplar till arbetet med ensamkommande barn och ungdomar.

3.4.1.2 Finansiell styrka

3.4.1.2.1 Investeringar

För att nå visionen 2040 med mer än 63 000 invånare krävs en hög investeringstakt för kommunen. Inklusivt ombudgeteringar från 2017 är investeringsbudgeten för 2018 totalt 958 mkr. Förseningar i vissa projekt gör att utfallet för året är 417 mkr, vilket ger en genomförandegrad om 43 %. De största projekten som pågår just nu är Fyrklövern, Väsby Entré och Eds Allé.

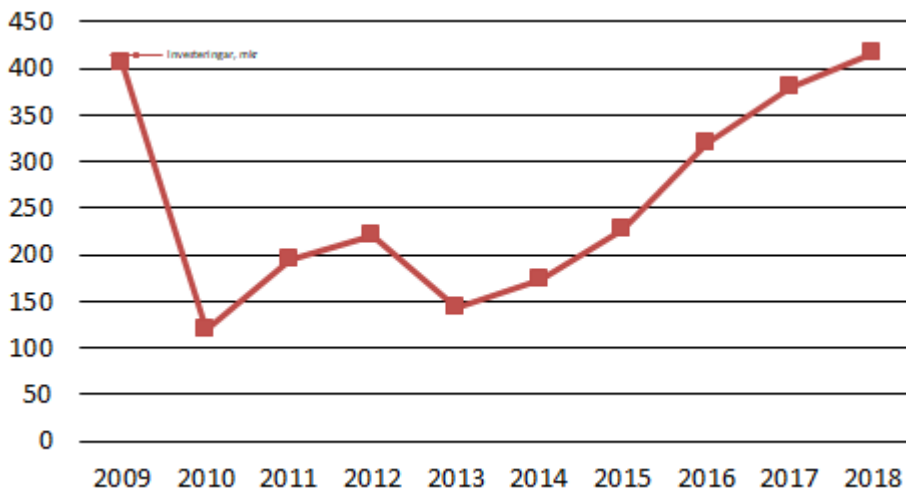

Diagram. Investeringsutveckling de senaste tio åren, Vilundabadet färdigställdes 2009.

Fyrklövern

Utfallet för pågående investeringar per sista december är 41,2 mkr för gata och 17,8 mkr för VA. Byggstart för infrastrukturen inom Fyrklövern skedde 2016 och beräknas pågå etappvis fram till år 2021. Byggnation av ledningar och arbetsgator i etapp 1, Dragonvägen, är i stort sett klar. I etapp 2, lokalgator, har byggnation av ledningar och arbetsgator pågått under 2017 och kommer färdigställas 2019. För etapp 3, Blå parken, och etapp 4, Mälarvägen/Husarvägen, startade byggnationen under hösten 2018. I budget för 2018 fanns även investeringsmedel för parkeringsgarage, vilket inte påbörjats, vilket också är främsta förklaringen till avvikelsen. Total kostnad för projektet från starten 2013 fram till slutförandet 2021, inklusive gata, VA och parkeringsgarage (170 mkr), uppskattas till ca 650 mkr.

Väsby Entré

Den första detaljplanen i projektet Väsby Entré, Järnvägsparken, vann laga kraft 2017 och därmed är genomförandefasen för projektet påbörjad. Utfallet för de påbörjade investeringarna per sista december är 36,6 mkr. Total kostnad för projektet från starten 2017 fram till slutförandet runt 2028, inklusive gata och VA, uppskattas till ca 800 mkr.

Eds Allé

Utfallet för pågående investeringar per sista december är 25,3 mkr för gata och 12,3 mkr för VA. Totalt byggs 750 bostäder i flera etapper. Väsbyhem, Besqab, Järntorget, Bonava, Småa, Bo Klok och Ikano bostad håller på med att uppföra bostäder i form av radhus, småhus och flerbostadshus. Upplands Väsby kommun kommer att uppföra en förskola eller ett LSS-boende. Utbyggnad av infrastrukturen (gata, park, vatten och avlopp, belysning samt övriga ledningar) pågår parallellt. Byggnationen av infrastrukturen påbörjades i augusti 2015 och beräknas vara klar våren 2019. Total kostnad sedan starten 2014 beräknas bli ca 236 mkr. Entreprenör är Järfälla VA- och Byggentreprenad AB (JVAB).

Inom exploateringsområden har också större investeringar gjorts i Tegelbruket, Prästgårdsmarken, Trädgårdsvägen och Östra Frestaby. I övrigt har investeringar inom gata och park utanför exploatering omfattat underhållsinvesteringar samt byten av belysningsstolpar.

Lokaler

På fastighetssidan pågår investeringar både kopplat till planerat underhåll men också i nya lokaler och anläggningar. Inom utbildningsområdet investerar kommunen i tillfälliga och nya förskole- och

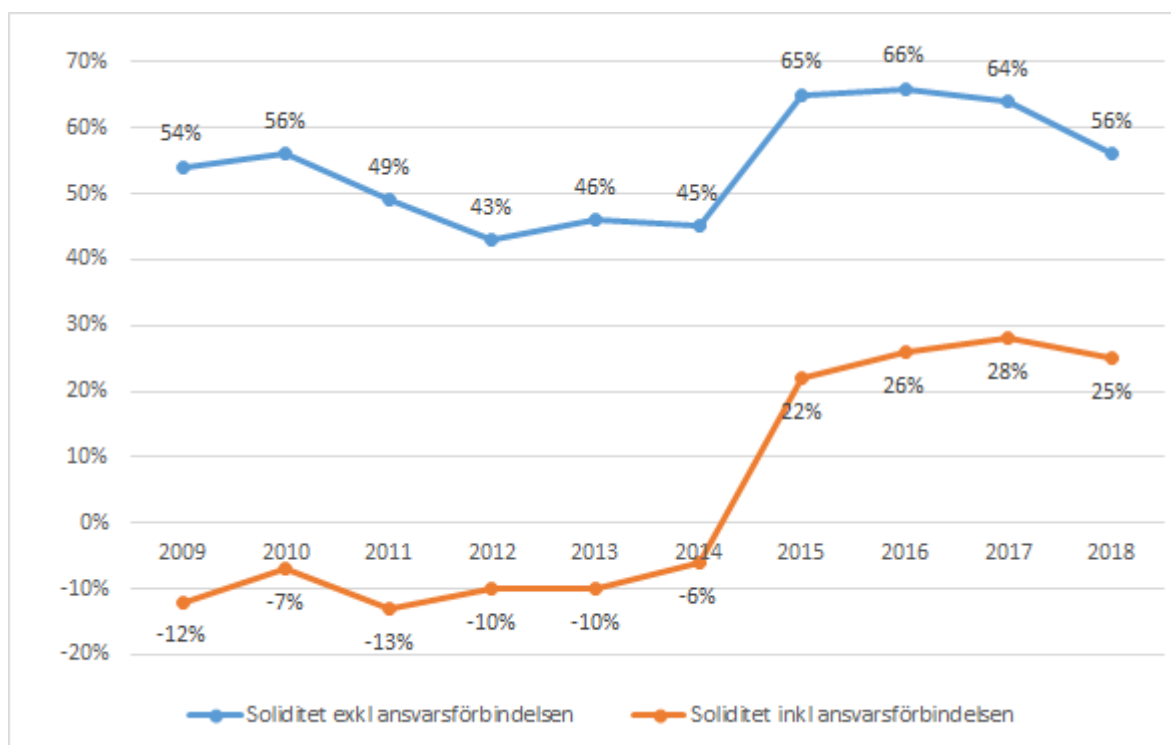
grundskolelokaler samt tillagningskök. Förskola i Ekebo, utbyggnad av Runbyskolan, tillagningskök i Väsby skolan samt Frestaskolan är de större projekten 2018. Inom omsorgslokaler investeras i nya LSS-boenden i Skälby och Odenslunda, där den förra har färdigställts under 2018. Inom kultur och fritid har genomförts investeringar bland annat i Vilundaparken för ny ispist samt nytt ridhus i Sättra.

Investeringsprojekt, mkr	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018
Planerat underhåll fastigheter	17,7	17,4	-0,3
Skol- och förskolelokaler	73,8	149,6	75,8
Boende, omsorgslokaler	26,3	87,4	61,1
Kultur- och fritidslokaler och anläggningar	53,5	85,7	32,2
Övriga lokaler	4,2	6,4	2,2
Energisparåtgärder	1,8	4,9	3,1
Summa fastigheter och lokaler	177,3	351,4	174,1
Centrala Väsby	89,5	204,5	115,0
<i>varav Fyrklövern</i>	<i>41,2</i>	<i>132,6</i>	<i>91,4</i>
<i>varav Väsby entré</i>	<i>36,6</i>	<i>48,2</i>	<i>11,6</i>
Västra Väsby	50,4	61,3	10,9
Östra Väsby	4,5	28,9	24,4
Summa gator, vägar, park inom exploateringsområden	144,4	294,7	150,3
Gator, vägar, gc-väg utanför exploateringsområden	29,8	79,3	49,5
Miljöinvestering och naturskydd i kommunens skogsmark	2,2	16,3	14,1
Park utanför exploateringsområden	3,7	6,0	2,3
Summa gator, vägar, park utanför exploateringsområden	35,7	101,6	65,9
Infrastruktur	0,0	3,0	3,0
IT-investeringar	-1,7	4,8	6,5
Övriga inventarier	13,2	27,1	13,9
Summa inventarier	11,5	31,9	20,4
Summa skattefinansierad verksamhet	368,9	782,6	413,7
Centrala Väsby	19,0	118,0	99,0
Västra Väsby	21,8	17,7	-4,1
Östra Väsby	0,5	17,3	16,8
Summa VA inom exploateringsområden	41,3	153,0	111,7

Investeringsprojekt, mkr	Bokslut	Budget	Avvikelse
VA utanför exploateringsområden	6,6	22,8	16,2
Summa VA-verksamhet	47,9	175,8	127,9
Summa investeringar	416,8	958,4	541,6
Genomförandegrad	43,5%		

3.4.1.2.2 Soliditet och finansiering

Soliditet anger hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Soliditeten 2018, exklusive ansvarsförbindelsen, är 56 procent jämfört med 64 procent 2017. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner uppgår till 25 procent (2017: 28 procent). Flera års målinriktat arbete med fokus på god ekonomisk hushållning har tillsammans med 2015 års reavinst från försäljningen av Bo i Väsby bidragit till att åren med negativ soliditet är förbi. Kommunens ekonomi har konsoliderats och nu finns en god handlingsberedskap inför den tillväxt som sker i samhället och för finansiering av välfärden.

Under 2015 amorterade kommunen sin banklåneskuld om 300 mkr och under 2016-2017 har inga nya banklåneskulder tillkommit. Tidpunkten för behov av extern bankupplåning har närmast sig i takt med att kommunens investeringsnivå ökat och under 2018 har 300 mkr i nya lån tagits upp. Nya lån planeras även för 2019. Kommunen hade per årsskiftet ett likviditetsöverskott uppgående till 18,3 mkr (2017: -18,2 mkr). För att soliditeten ska bibehållas framöver behöver låneskulden hållas på en rimlig nivå genom hög självfinansieringsgrad av investeringarna, i sin tur genom en kombination av att investeringarna hålls på en rimlig nivå samtidigt som resultatmålet exklusive exploateringar uppfylls.

3.4.1.2.3 Pensioner

Pensionsåtagandena uppgår totalt till 1 129 mkr, en ökning med 4 mkr (4,0 procent). Ansvarsförbindelsen som avser pensioner intjänade före 1998 minskar med 15 mkr. Den uppgår till 889 mkr medan pensionskulden (som ingår i balansräkningen) ökar med 19 mkr till 240 mkr, ökningen beror på större pensionsavsättningar pga nya uppgifter på äldre anställningar samt nyanställningar. Pensionskostnaden 2018 ökar med 27 mkr jämfört med 2017. Avvikelsen jämfört med budgeterad kostnad för 2018 är 23,2 mkr och förklaras av att fler valt alternativa pensionslösningar för den förmånsbestämda premien och på grund av de högre pensionsavsättningarna.

Pensioner, tabell

	2014	2015	2016	2017	2018
Pensionskostnad, mkr	94	84	101	104	131
Pensionskostnad/skatter mm.	5,0%	4,2%	4,8%	4,6%	5,6%
Pensionskund, mkr	221	215	217	221	240
Ansvarsförbindelse, mkr	1027	988	943	904	889
Pensionsåtagande, mkr	1 248	1 203	1 160	1 125	1 129

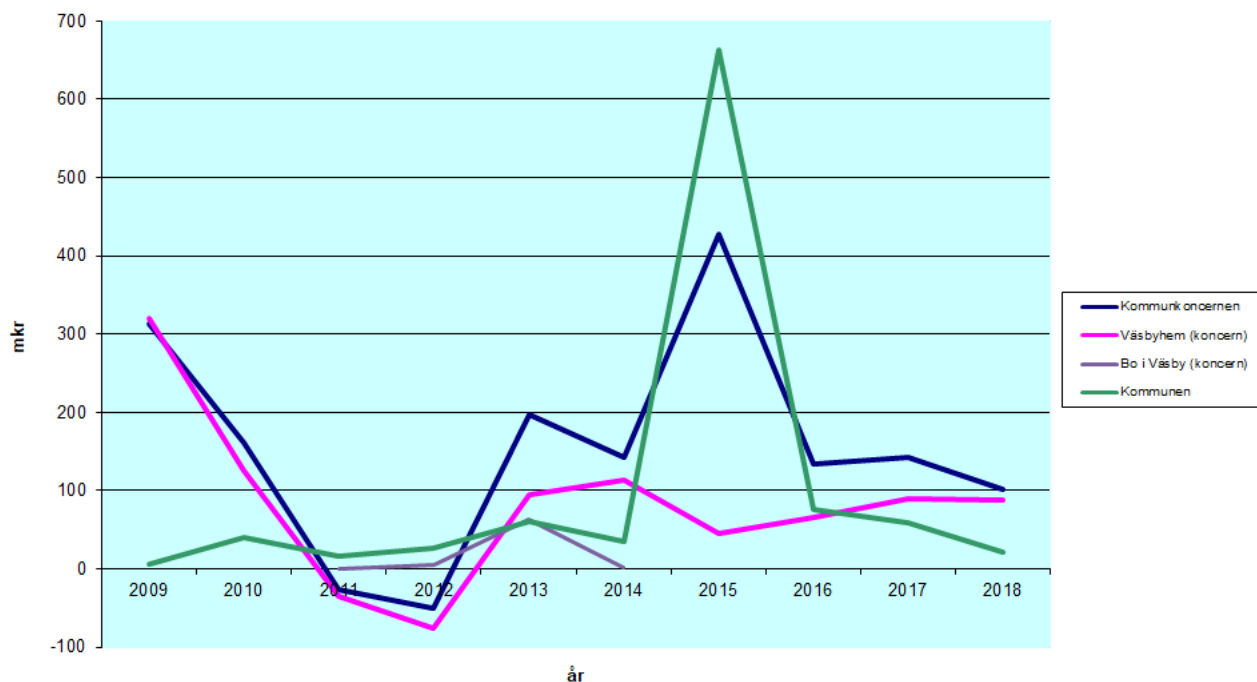
3.4.1.3 Koncernens resultat

Ett viktigt ansvar för kommunen är att upprätthålla och stödja bostadsbyggande för såväl privata som kommunalägda aktörer. Flera bostadsprojekt inriktade på nybyggnation och förnyelse pågår. I detta uppdrag har kommunen verkat genom sitt helägda kommunala bostadsbolag, AB Väsbyhem, som tillsammans med övriga aktörer är en del av samhällsutvecklingen i Väsby.

Väsbyhem har de senaste åren genomfört omfattande förnyelser och nyproduktion i kommunen. Under kommande år fortsätter Väsbyhem att upprätthålla en hög nyproduktionstakt för att i möjligaste mån tillmötesgå behovet av bostäder i kommunen. De kommande fem åren prognostiseras en total produktionsvolym om cirka 1000 lägenheter. Under 2018 har endast fem lägenheter färdigställts men man arbetar med flera detaljplaner och har 386 lägenheter i projekteringsfas och 314 i produktionsfas. Bland annat sker nyproduktion av cirka 380 lägenheter i flerfamiljshus och radhus i Eds Allé, första inflyttade hyresgästerna tillträdde i december 2018. I Åhusen vid Järnvägsparken, som räknas som en del av det större projektet Väsby Entré, planeras det för 170 student- och ungdomsbostäder, med byggstart 2019. I stadsutvecklingsprojekt Fyrklövern planerar Väsbyhem att uppföra cirka 85 lägenheter, också med byggstart 2019. Samtidigt har en ombyggnad av 648 lägenheter i Sigma startats under 2018.

Bolaget har även tagit fram en långsiktig plan för framtida byggrätter och markförvärv som sträcker sig till 2040 i syfte att säkerställa en projektportfölj som möjliggör fortsatt nyproduktion under lång tid framöver.

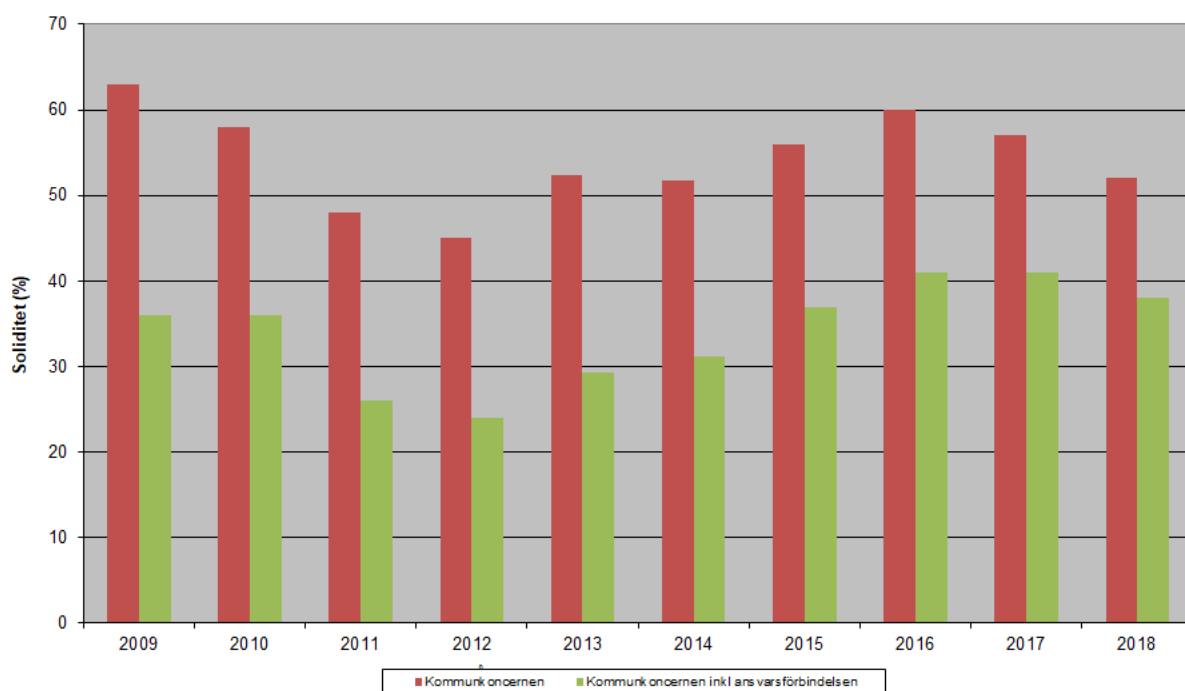
Resultatutveckling koncernen

Resultat och soliditet

Resultatet 2018 för kommunkoncernen är 100,9 mkr (2017: 142,8 mkr). Resultatet för 2018 är ett relativt gott resultat som behövs för att uppnå en långsiktig ekonomisk hållbar utveckling som tillväxtkommun. Balansomslutningen är 6 324,7 mkr (2017: 5 633,1 mkr) och soliditeten är 52 % (2017: 57 %) eller 38 % (2017: 41 %) när ansvarsförbindelsen för pensioner räknas in.

Soliditet

AB Väsbyhem (koncern)

AB Väsbyhem förvärvar, säljer, äger, bygger, förvaltar och upplåter fastigheter och tomträtter med bostäder samt tillhörande kollektiva anordningar, affärs- och kontorslokaler och parkeringsplatser. Väsbyhem är liksom kommunen miljöcertifierade enligt den internationella standarden ISO 14001.

Företagets ägda och förvaltade bostads- och lokalyta uppgick vid årsskiftet till 333 517 kvm (2017: 328 562 kvm). Antalet lägenheter i beståndet var 4 491 st (2017: 4 486 st) och antalet lokaler 533 st (2017: 523 st). Antalet anställda uppgick vid årsskiftet till 76 personer (2016: 71 personer). Inga uthyrningsbara bostadslägenheter var vakanta vid årsskiftet och efterfrågan på bostäder beräknas vara fortsatt stark under 2019.

Väsbyhem har en egen bostadskö som per sista december innehåller 32 023 personer (2017: 34 068 personer). Cirka 30 % av dessa bor i kommunen (2017: 29%). Anledningen till att kön har minskat med ca 2 000 personer beror på att Väsbyhem sedan september infört krav på att de köande ska vara aktiva. De som inte loggat in under ett år blir av med sin köplats.

Moderbolaget AB Väsbyhem har fyra helägda dotterbolag, Väsbyhem Fastighets AB, Väsbyhem Parkerings AB, Väsbyhem Övra Runby AB och och Rapsängen Gul Holding i Upplands Väsby AB. Väsbyhem Övra Runby AB äger dotterbolaget Nadislos AB och Rapsängen Gul Holding i Upplands Väsby AB äger Rapsängen Gul i Upplands Väsby AB.

Väsbyhems resultat för koncernen uppgick till **87,2 mkr** (2017: 90,4 mkr).

Soliditeten var vid årsskiftet 49 % (2017: 51 %). Skulder till kreditinstitut uppgick totalt till 1 560 mkr (2017: 1 470 mkr). Balansomslutningen hamnade på 3 592 mkr (2017: 3 297 mkr). Fastigheternas bokförda värde uppgick till 2,9 mdr (2017: 2,9 mdr). Vid en intern värdering av fastighetsbeståndet genom analysverktyget Datscha per 31 december 2018, bedöms fastigheternas marknadsvärde till ca 6,5 mdr (2017: 5,6 mdr). Det ger ett övervärde om ca 3,6 mdr (ej skattejusterat) jämfört med de bokförda värdena. Förändringen jämfört med tidigare år beror på att avkastningskraven i Upplands Väsby har sänkts av värderingsinstitut.

Avkastningen mätt på fastigheternas marknadsvärde per 31 december 2018 visar en direktavkastning på 2,6%. Om avkastningen mäts mot ingående marknadsvärde år 2017, budgeterat värde, är direktavkastningen 3%. Justerad soliditet med redovisade marknadsvärden skulle uppgå till 72% på koncernnivå. Det visar att bolaget har en god avkastningsnivå och fortsatt har en finansiellt mycket stark ställning.

3.4.1.4 Ej konsoliderade organisationer

Förutom AB Väsbyhem har Upplands Väsby kommun även inflytande i fler organisationer. Från 2011 konsolideras inte Kommunalförbundet Brandkåren Attunda i kommunkoncernen.

Som ett led i utvecklingen av Väsby Entré förvärvade Upplands Väsby kommun bolaget **TMNS Fastighet AB** den 1 juli 2015. Bolaget innehåller byggnader belägna på en fastighet vid stationsområdet i kommunen. Bolaget har för liten omsättning (intäkter 1,1 mkr) för att konsolideras in i kommunkoncernen. I början av 2017 tillträdde kommunen bolaget **Batteriet Fastigheter AB** i enlighet med tidigare fattat beslut om förvärv från Fastpartner AB. Bolaget innehåller mark som är en del av exploateringsområdet inom Väsby Entré. Nedskrivning av fastighetens övervärden har genomförts för att bolaget under 2019 ska kunna likvideras och fastigheten föras in i kommunen.

Kommunalförbundet Brandkåren Attunda (ägarandel 16,6 %) bildades i maj 1997. Syftet med förbundet är att genom samverkan inom räddningstjänsten förstärka det förebyggande arbetet, öka effektiviteten i utryckningsverksamheten samt att minska kostnaderna. På uppdrag av medlemskommunerna kan brandkåren också hantera tillsyn/tillstånd för explosiva varor. Medlemskommuner 2017 var Knivsta, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Upplands-Bro och Upplands Väsby.

Söderhalls Renhållningsverk AB (SÖRAB) (ägarandel 10 %) är ett regionalt avfallsbolag i norra Stockholms län som ägs av kommunerna Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna.

Käppala (ägarandel 8,8 %) producerar rent vatten och näring. Syftet med förbundets verksamhet är att rena avloppsvatten för elva medlemskommuner norr om Stockholm. Förutom rent vatten i sjöar och åar ger reningsprocessen dessutom en bonus i form av användbara restprodukter – slam och biogas.

Norrvatten (ägarandel 7,3 %) är ett kommunalförbund som producerar och distribuerar dricksvatten av hög kvalitet till mer än en halv miljon människor i 14 medlemskommuner norr om Stockholm.

Stockholmsregionens Försäkring AB (SRF) (ägarandel 3,6 %) bildades 2008. Medlemmar är 21 av kommunerna i Stockholms län. Sigtuna kommun är ny medlem från och med 2015. SRF:s syfte är att i samarbete med kommunerna samordna upphandling och förvaltning av samlade försäkringslösningar på ett rationellt och kostnadseffektivt sätt. SRF är ett aktivt verktyg och ett stöd för kommunal riskhantering med målet att på ett optimalt sätt minska skador, förluster och störningar och att skapa effektiva, trygga och säkra kommuner. Bolaget ska tillföra kommunerna ökad kompetens inom försäkringsområdet och vara en resurs inom riskhantering, skadeförebyggande och försäkring.

Vårlyjus AB (ägarandel 2,8 %) bildades 1994 i syfte att bedriva institutionsvård för barn, ungdomar och familjer med psykosociala problem. Över tiden har bolaget utvecklats till ett företag med ett brett utbud av vård-, behandlings- och rådgivningstjänster, som erbjuder socialtjänsten, skolan samt enskilda. Vårlyjus ägs gemensamt av 25 kommuner i Stockholms län.

Kommuninvest i Sverige ansvarar för svenska kommuners och landstings samordnade upphandling av finansiering och ägs av 289 kommuner och landsting. Kommuninvest främjar finansverksamhet genom stabil och kostnadseffektiv finansiering, finansiell rådgivning, kunskapsutveckling och samverkan. Kommuninvest är kommunsektorns största kreditgivare och Sveriges sjätte största kreditinstitut. Upplands Väsby kommun är medlem i Kommuninvest sedan 2010.

3.4.2 Kvalitet och effektivitet

Målformulering

Kommunalt finansierade tjänster ska utföras på ett effektivt sätt, med en hög kvalitet till en rimlig kostnad.

Bedömning av måluppfyllelse

Målet uppfylls delvis

Sammantaget är Upplands Väsby verksamhet kostnadseffektiv men tappar relativt andra kommuner. Kostnaden per inskrivet barn i förskolan är fortsatt låg trots ett kostnadstryck från nya lokaler. Hemtjänstkostnaden är låg och sjunker samtidigt som att omsorgstagarna är väldigt nöjda och service- och omsorgsutbudet har ökat. Samtidigt har Upplands Väsby höga kostnader för särskilt boende per brukare. Kostnadsförändringen mellan hemtjänst och särskilt boende förklaras av en låg andel brukare med stora omsorgsbehov får plats i särskilt boende. Inom skolan har resultatförbättringar skett samtidigt som kostnaderna har ökat snabbare.

Kommunen är kostnadseffektiv inom förskola, hemtjänst, gymnasiumskola, vuxenutbildning, inom

kulturområdet och ekonomiskt bistånd. De senaste åren har kostnader för nya dyrare lokaler och ökade lönekostnader varit en stor utmaning. En genomgående strategi i kommunen är att effektivisera verksamheten genom samordning, samverkan, digitalisering och förebyggande insatser.

Samverkan och samarbete med andra inom kommunen och med andra aktörer

Koncernen har gemensamma funktioner för finans, it-drift och upphandling samt nära samarbete i andra frågor som att ordna boenden för nyanlända och trygghetsskapande åtgärder. Kommunen letar ständigt efter fler samordningsvinster mellan kommun och bolag och/eller samordning med andra kommuner. Vi samarbetar med andra kommuner inom många områden; vi har gemensam familjerättsnämnd, socialjour, överförmyndarnämnd, räddningstjänst (Attunda), avfallshantering (SÖRAB), vattenrening (Käppala), dricksvatten (Norrvatten), energi- och klimatrådgivning m.m. Under 2018 har samverkanskommunerna beslutat om en utökning av överförmyndarnämnden med Vallentuna från 1 januari 2019.

Upplands Väsby kommun i ett samordningsförbund om finansiell samordning för rehabiliteringsinsatser tillsammans med Sollentuna, Sigtuna, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Stockholms läns landsting. Under 2018 har dessa kommuner samarbetat kring Etableringslyftet, ett projekt finansierat via europeiska socialfonden i syfte att skapa snabbare vägar till etablering på arbetsmarknaden för nyanlända.

Digitalisering, verksamhetsutveckling och informationshantering

Kommunen har under 2018 fastställt sin digitaliseringsstrategi som sträcker sig till 2023. Strategin sätter fokus på att fortsatt verksamhetsutveckling ska ske genom självservice med smartare e-tjänster för alla som bor och verkar i kommunen, helt digitala arbetsprocesser, samt införande av innovativa metoder och teknik i välfärden. Under året har alla kontor fortsatt arbeta med digitala handlingsplaner, vilka ligger till grund för gemensam prioritering och resurssättning i den kommunövergripande ledningsgruppen för digitaliseringsfrågor. Detta har mynnat ut i ett kommungemensamt utvecklingsfokus inför 2019.

Fokus på kontinuerlig vidareutveckling av befintliga processer och systemförvaltning har gett goda resultat under året. Social- och omsorgskontorets förstärkta förvaltningsorganisation har medfört nöjdare handläggare, bättre informationskvalitet och ett mer verksamhetsanpassat IT-stöd. Bland annat kan det nämnas att social- och äldreöverförmyndarnämndens process för ordförandebeslut har övergått till digital signatur, ett projekt för digitala lås i hemtjänsten har påbörjats och beslut har fattats att införa en digital medborgarportal. Liknande utveckling har skett inom alla kontor, med stöd av generella digitala verktyg så som e-signatur och krypterad säker epost. Väsbyhem har vidareutvecklat en första process för e-signering. Krypterad epost ersätter fax och brev och garanterar rätt mottagare och säker kommunikation för ett 40-tal handläggare i hela kommunen. Språk och mottagningsenheten har skapat ett helt digitalt ärendeflöde med hjälp nya e-tjänster för sina ansöknings- och samtyckesblanketter, samt kommunens första ”robotiserade” process. Några andra exempel på nya e-tjänster är exempelvis Visselblåsartjänst, interna beställningstjänster (t.ex vid nyanställning), begäran om registerutdrag (personuppgiftsutdrag), och samtycke till bildpublicering.

Projektet för efterlevnad till det nya dataskyddsdirektivet GDPR har också präglat det digitala arbetet 2018. Säkerhetsklassning av stora delar av kommunens information har genomförts, nya personuppgiftsavtal har tecknats och nya processer, roller, och ansvar införts. Exempel på närliggande projekt som startades är uppdatering av kommunens informationssäkerhetspolicy och införande av ett ledningssystem för informationssäkerhet har påbörjats.

Uppdrag

◆ **Säkerställ förstärkt uppföljning och samordning av upphandlingar och avtal. (KS, Väsbyhem)**

Uppdrag
Kommunstyrelsen
Under 2018 har upphandlingsenheten påbörjat arbetet med att ta fram förslag på strukturer för hur man kan förstärka uppföljning och samordning av upphandlingar och avtal.
<p>◆ Ta fram konkreta förslag på samverkan med andra kommuner. (KS, alla)</p> <p>Det pågår samverkan inom alla nämnder, det är dock stor skillnad i hur långtgående samverkan som nåtts. Social- och äldrenämnden, teknik- och fastighetsutskottet och byggnadsnämnden ligger långt fram i sin samverkan med andra kommuner. Mestadels sker samverkan genom nätverk, gemensamma upphandlingar etc. Samverkan ger möjlighet till såväl omvärldsbevakning, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte med andra kommuner och samarbetspartners, vilket i sin tur skapar förutsättningar för verksamhetsutveckling på hemmaplan.</p> <p>En förutsättning för att starta igång en mer långtgående samverkan där kommuner beslutar sig för att dela arbetsuppgifter med varandra för att därmed effektivisera sina verksamheter har inte utvecklats under året. För att lyckas ingå den typen av samverkan krävs först och främst en samstämmighet och förankring på politisk nivå.</p>
<p>● Ta fram nämndspecifika digitala handlingsplaner. (KS, alla)</p> <p>Arbete är påbörjat inom alla nämnder/kontor, även om det är stor skillnad i vilken fas de befinner sig i.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Social- och äldrenämndens digitala handlingsplan är färdig. En utvecklingsledare med inriktning digitala frågor har nyligen börjat arbeta och kommer ha det övergripande ansvaret för att handlingsplaner uppdateras. • Kontoret för samhällsbyggnad arbetar med tekniska förutsättningar för en digital samhällsplaneringsprocess. • Kultur och fritidsnämnden har flera aktiviteter igång: ett digitalt utlåningssystem till Fritidsbanken, skapa publikt nätverk i sporthallarna samt deltagande i ett SKL-projekt för en ny tjänst för lokalbokning och bidragshantering • Familjerättsnämnden planerar digitalisera processen för föräldraskapsärenden. • Kommunledningskontoret har hittills tagit fram digital handlingsplan för flera av kontorets verksamheter. • Under hösten 2018 tillsattes kommunens digitala ledningsgrupp som utifrån kontorens handlingsplaner arbetat fram en kommunövergripande prioriteringslista för digitaliseringsprojekt. Av dessa har vissa särskilda projekt lyfts upp som fokus för 2019.
<p>● Följ upp och utvärdera effekterna av nya ersättningsmodeller inom utbildningsområdet. (UBN)</p> <p>Utbildningskontoret har avslutat analys och uppföljning av den nya strukturersättningen för grundskolan. Rapporten kommer att presenteras för utbildningsnämnden i februari 2019.</p>

3.4.2.1 Internkontroll

Internkontroll är ett viktigt inslag i kommunens systematiska kvalitetsarbete. Internkontrollen ska bidra till att verksamheten är kostnadseffektiv och lever upp till kommunala styrdokument liksom lagkrav. Samtliga nämnder gör en kartläggning av risker kopplat till sina verksamheter, processer och åtaganden. Till de mest kritiska riskerna kopplas kontrollmoment som genomförs vid ett eller flera tillfällen under året. Genomförda kontroller rapporteras i samband med tertialuppföljning och årsberättelse. Vid upptäckta brister lämnas förslag till åtgärder för att komma till rätta med avvikelserna eller förbättra kontrollen.

Under 2018 planerades 85 kontroller att genomföras i organisationen. En stor majoritet av kontrollerna genomfördes utan större avvikelser. Vissa kontroller kunde inte genomföras pga tidsbrist.

Här omnämns några av de avvikelser som upptäcktes i samband med 2018 års kontroll, samt verksamheternas förslag till åtgärder.

Kommunledningskontorets granskning av kommunens rutiner för kontering av fakturor för kurser och konferenser visar att det finns brister i dess efterlevnad. Kontrollen visade att 46 procent sak-

nade syfte/program och 15 procent saknade deltagarlistor. Som en direkt åtgärd har återkoppling givits till berörd personal som konterat på ett felaktigt sätt. Dessutom har rutinerna för fakturor tagits upp på kommunens interna chefsutbildning.

Kontoret för samhällsbyggnads internkontroll visar avvikelser för kontorets arbete med bemanning och rekrytering då de upplever svårighet att rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Som åtgärd behöver kontoret synas mer och visa upp det som Upplands Väsby är unikt på och kan erbjuda som arbetsgivare. I detta arbete är kommunikation viktigt, liksom att ha en väl fungerande rekryteringsprocess.

Utbildningskontoret skulle under året ha arbetat med att samla in frånvarostatistik från samtliga huvudmän, detta i syfte att arbeta med elever med problematisk frånvaro. Kontrollen visade att ingen sådan statistik samlats in under året. Utbildningskontoret har därför arbetat fram en ny handlingsplan för att följa upp frånvarostatistiken.

Internkontrollplanerna finns att läsa i sin helhet i nämndernas verksamhetsberättelser.

3.4.3 Samhällsekonomisk utveckling

En allt svagare omvärldsekonomi spillar över på den svenska ekonomin med en vikande export kommande år. En annan faktor som påverkar tillväxten negativt på hemmaplan är att investeringarna i bostäder sjunker kraftigt. Sammantaget ger detta en svag inhemsk tillväxt både 2019 och 2020. Detta ger följdverkningar även för kommunsektorn som med dämpad skatteunderlagstillväxt får stora svårigheter att klara de kostnadsökningar som bland annat anpassningar till följd av en förändrad demografi ger.

Kommunsektorns ekonomi

Kommunsektorn har de senaste åren haft en mycket stark ekonomisk ställning. Detta har varit möjligt genom bland annat ökade skatteintäkter, exploateringsvinster och ett stort statligt stöd för flyktingmottagandet. Sveriges kommuner och landsting, SKL, har länge påpekat att kärvare tider väntar och i deras senaste ekonomirapport framgår det tydligt att vi är där nu. Kommunerna behöver anpassa sig för ökade kostnader som de demografiska förhållandena med fler barn och äldre i befolkningen innebär. Investeringsbehovet i förskolor, grundskolor, gruppboenden och äldreboenden är mycket stort det närmaste året.

Även på intäktssidan ser kommunernas situation ansträngd ut. Antalet arbetade timmar är direkt avgörande för hur stora skatteintäkterna blir och de har de senaste åren utvecklats starkt. Nu ligger nivåerna däremot över måttet för vad som potentiellt är möjligt samtidigt som tillskottet av ny arbetskraft i stor utsträckning inte tillför så mycket produktivitet. Dessutom är det tydligt att den ekonomiska tillväxten har bromsats upp. Därför väntas antalet arbetade timmar, och därmed skatteunderlaget, utvecklas svagt under 2019 och böttna under 2020 innan det sedan vänder sakta uppåt. Lägg därtill försämrat statligt stöd för flyktingmottagandet och andra statsbidrag så är det tydligt att kommunernas ekonomiska situation ser mycket ansträngd ut de närmaste åren. I en räkneövning som SKL gjort antas kommunerna få ökade statsbidrag med värdesäkrade 13 miljarder kronor till 2022. Trots detta kommer sektorn att sakna 18 miljarder kronor för att kunna nå en så blygsam resultatnivå som en procent för kommunsektorn, att jämföra med redovisade resultat i kommunerna på en bra bit över två procent de senaste tio åren.

För att effektivisera sektorn behöver kommunerna bli bättre på att utnyttja digitaliseringens fördelar samt samverka med andra aktörer, såväl andra kommuner som övriga aktörer. Ett annat sätt att effektivisera är att genom förebyggande arbete minska behovet av större insatser längre fram i tiden.

Omvärlden och Sveriges ekonomi

Omvärldens ekonomier har sedan finanskrisen befunnit sig i en återhämtningsfas och de senaste åren har tillväxten växlat upp, bland annat tack vare penningpolitiska stimulanser. Den globala tillväxten väntas bromsa in under både 2019 och 2020 och det beror bland annat på sämre tillväxtutsikter i stora ekonomier som USA, Kina och Tyskland. Det finns dessutom tydliga nedåtrisker i omvärlden såsom ett eskalerande handelskrig mellan USA och Kina samt en Brexit utan nytt handelsavtal mellan EU och Storbritannien.

För Sveriges del innebär en svagare omvärldsekonomi att exporten påverkas negativt vilket i sin tur ger utslag i lägre BNP-tillväxt. Den inhemska tillväxten påverkas också av att investeringarna i bostäder sjunker kraftigt och tidigare år har denna post gett betydande bidrag till tillväxten. Förklaringen till nedgången på bostadsmarknaden är att priserna på bostäder, bland annat genom kreditrestriktioner, avstannat eller till och med minskat det senaste året. Detta har påverkat vinstutsiktterna för bostadsföretagen som i allt större utsträckning har omvärderat sina projekt. I dagsläget råder det stor osäkerhet bland bedömare kring hur långvarig och djup denna nedgång blir.

Riksbanken har påbörjat en serie av utannonserade räntehöjningar. Om denna plan, som fortfarande innebär historiskt låga räntenivåer, blir verklighet så kommer ränteutgifter bli en allt större utgiftspost för hushållen. Det lämnar mindre utrymme till övrig konsumtion vilket håller tillbaka tillväxten.

Sysselsättningen och arbetslösheten har de senaste åren utvecklats i rätt riktning men i takt med att resursutnyttjandet slår i taket och konjunkturen viker väntas även arbetsmarknaden påverkas negativt. Det ger en svagt ökande arbetslöshet och något lägre sysselsättning de kommande åren.

4 En framåtblick

Flerårsplanen med budget för åren 2019-2022 beslutades av kommunfullmäktige i december 2018 och bygger på Väsbyalliansen politiska plattform och prioriteringar. Den bygger på fyra huvudriktningar:

- Slå vakt om välfärdens kärna
- Öka tryggheten och säkerheten i Väsby
- Driva tydliga ekonomiska mål för att säkra kommunens resurser inför tuffa år framöver
- Skapa en smal, smidig och effektiv organisation.

Ökad fokus på de ekonomiska målen tillsammans med de demografiska utmaningarna och konjunkturutvecklingen för de närmaste åren resulterar i att kommunen behöver göra besparingar och effektiviseringar. Utifrån nuläget behöver kommunens verksamheter dra ner sina kostnader med minst 1 % årligen.

Fokus på välfärdens kärna innebär också att organisationen får färre uppdrag från politiken. Tillsammans med effektiviseringar innebär det en anpassning av organisationen efter de nya förutsättningarna. Vissa funktioner förändras eller försvinner.

De ekonomiska målen för Upplands Väsby kommun är att uppfylla resultatmålet om 2,5 procent, sänka kommunalskatten med minst 10 öre under mandatperioden, vilket sker redan 2019, och att soliditeten ska vara minst 30 procent.

I flerårsplanen lyfts sex övergripande mål för kommunen:

- Kommunen har ett högt resultatmål
- Upplands Väsby barn och elever når sin fulla potential och alla går ut skolan med fullständiga betyg

- Kommunen erbjuder vård, omsorg och stöd som utgår från medborgarens behov och önskemål
- Upplands Väsby har ett gott näringslivsklimat och en inkluderande arbetsmarknad som gynnar lokal tillväxt
- Upplands Väsby är en trygg, tillgänglig och hållbar kommun
- Kommunen är en attraktiv arbetsgivare

5 Finansiella rapporter

5.1 Resultaträkning

Mkr	Not	Koncern 2018	Koncern 2017	Kommun 2018	Kommun 2017
Verksamhetens intäkter	1	957,4	978,4	646,6	679,9
Verksamhetens kostnader	2	-2 998,6	-2 876,4	-2 855,1	-2 763,1
Avskrivningar och nedskrivningar	3	-170,1	-174,9	-116,9	-109,4
Verksamhetens nettokostnad		-2 211,3	-2 072,9	-2 325,4	-2 192,7
Skatteintäkter	4	1 994,2	1 944,8	1 994,2	1 944,8
Bidrag och avgifter i utjämningsystemen och generella bidrag	5	342,3	326,7	342,3	326,7
Finansiella intäkter	6	10,3	7,4	15,7	13,7
Finansiella kostnader	7	-34,6	-63,2	-6,3	-33,8
Delsumma skatteintäkter och finansnetto		2 312,2	2 215,7	2 346,0	2 251,4
Årets resultat	8	100,9	142,8	20,6	58,7
Årets exploateringsresultat	9	37,3	34,4	37,3	34,4
Årets resultat exklusive exploateringsresultat		63,6	108,4	-16,7	24,3

5.2 Kassaflödesanalys

Mkr	Not	Koncern 2018	Koncern 2017	Kommun 2018	Kommun 2017
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		100,9	142,8	20,6	58,7
Byte av redovisningsprincip		-21,1	0,0	-21,1	0,0
Justering för av- och nedskrivningar	3	170,1	174,9	116,9	109,4
Justering för finansiella nedskrivningar	7	0,0	28,9	0,0	28,9
Justering för gjorda avsättningar	26	19,6	3,4	19,6	3,6
Justering för uppskjuten skatt	26	4,5	3,8	0,0	0,0
Justering för realisationsresultat	10	-0,3	-56,7	0,0	-47,6
Justering för övriga ej likvidpåverkande		-13,0	-12,9	-13,0	-11,9
Ökning/minskning förråd och varulager	11	-48,0	-15,6	-48,0	-15,6
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		42,4	-64,3	13,2	-37,2
Ökning/minskning kortfristiga skulder		6,7	357,2	11,7	88,1
Medel från den löpande verksamheten		261,8	561,5	99,9	176,4
Investeringsverksamheten					
Investering i materiella anläggningstillgångar	18,19	-849,2	-545,5	-446,4	-410,2
Årets anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar	12	85,8	51,0	85,8	51,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	13	0,3	66,3	0,0	50,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	14	0,0	-48,1	0,0	-48,1
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	15	24,7	2,9	0,0	0,0
Medel från investeringsverksamheten		-738,4	-473,4	-360,6	-357,3
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	16	900,0	400,0	300,0	0,0
Amortering av långfristiga skulder	17	-503,1	-168,8	0,0	0,0
Ökning långfristiga fordringar		117,9	-251,6	0,0	0,0
Medel från finansieringsverksamheten		514,8	-20,4	300,0	0,0
Årets kassaflöde		38,2	67,7	39,3	-180,9
Likvida medel vid årets början		117,0	49,2	-18,2	162,7
Likvida medel vid årets slut		155,2	117,0	21,1	-18,2

5.3 Balansräkning

Mkr	Not	Koncern 2018	Koncern 2017	Kommun 2018	Kommun 2017
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	18	0,1	0,2	0,1	0,2
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	19	5 706,6	5 077,4	2 279,1	1 957,8
Maskiner och inventarier	20	80,9	77,1	60,2	63,5
Finansiella anläggningstillgångar	21	38,9	39,0	209,5	209,5
Summa anläggningstillgångar		5 826,5	5 193,7	2 548,9	2 231,0
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	22	108,7	60,7	108,7	60,7
Kortfristiga fordringar	23	234,3	261,7	223,2	236,4
Kassa och bank	24	155,2	117,0	21,1	2,8
Summa omsättningstillgångar		498,2	439,4	353,0	299,9
Summa tillgångar		6 324,7	5 633,1	2 901,9	2 530,9
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital					
Årets resultat		100,9	142,8	20,6	58,6
Övrigt eget kapital		3 178,4	3 065,6	1 592,3	1 554,8
Summa eget kapital	25	3 279,3	3 208,4	1 612,9	1 613,4
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	26	240,4	220,8	240,4	220,8
Övriga avsättningar	27	41,3	28,4	94,2	85,9
Summa avsättningar		281,7	249,2	334,6	306,7
Skulder					
Långfristiga skulder	28	2 027,6	1 584,7	465,3	133,4
Kortfristiga skulder	29	736,1	590,8	489,1	477,4
Summa skulder		2 763,7	2 175,5	954,4	610,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		6 324,7	5 633,1	2 901,9	2 530,9
Poster inom linjen/ansvarsförbindelser					
Borgensåtaganden	30	6,8	8,1	1 566,8	1 478,1
Garantiförbindelser		0,1	0,1	0,1	0,1
Övrigt ansvarsförbindelse		0,0	0,0	0,0	0,0
Pensionsförpliktelser äldre än 1998		708,0	719,6	708,0	719,6
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser äldre än 1998		171,8	174,6	171,8	174,6
Pensionsförpliktelser förtroendevalda		7,7	7,9	7,7	7,9
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser förtroendevalda		1,8	1,9	1,8	1,9
Leasing	31				
Soliditet					
Soliditet		52%	57%	56%	64%
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser		38%	41%	25%	28%

5.4 Noter

Resultaträkning

	Koncern 2018	Koncern 2017	Kommun 2018	Kommun 2017
1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	24,7	32,9	15,1	15,7
Taxor och avgifter	144,1	148,3	174,0	167,2
Hyror och arrenden	499,2	486,9	107,0	101,6
Bidrag	241,2	248,7	247,2	254,7
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	3,2	-34,8	63,3	52,3
Exploateringsintäkter	40,0	40,8	40,0	40,8
Realisationsvinster	5,0	53,4	0,0	47,6
Övriga intäkter	0,0	2,2	0,0	0,0
Summa verksamhetens intäkter	957,4	978,4	646,6	679,9
2 Verksamhetens kostnader	2018	2017	2018	2017
Löner och social avgifter	-972,6	-902,8	-925,8	-862,1
Pensionskostnader	-135,3	-107,6	-131,2	-104,2
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	-13,7	-11,2	-13,7	-11,2
Bränsle, energi och vatten	-66,2	-73,6	-43,1	-41,0
Köp av huvudverksamhet	-1 216,4	-1 236,4	-1 216,4	-1 236,4
Lokaler och markhyror, se även not 28	-114,3	-101,7	-139,2	-128,7
Övriga tjänster	-340,2	-301,9	-290,9	-278,3
Lämnade bidrag	-64,8	-72,5	-64,8	-73,1
Övriga kostnader	-75,1	-68,7	-30,0	-28,2
Summa verksamhetens kostnader	-2 998,6	-2 876,4	-2 855,1	-2 763,2
3 Avskrivningar och nedskrivningar	2018	2017	2018	2017
Avskrivning immateriella anläggningar	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Avskrivning byggnader och anläggningar	-153,8	-141,3	-84,1	-72,0
Avskrivning maskiner och inventarier	-18,9	-15,3	-13,7	-12,4
Nedskrivningar/Återföring av tidigare nedskrivning	2,7	-18,2	-19,0	-24,9
Summa avskrivningar	-170,1	-174,9	-116,9	-109,4
4 Skatteintäkter	2018	2017	2018	2017
Preliminär kommunalskatt	2 003,3	1 951,4	2 003,3	1 951,4
Preliminär slutavräkning innevarande år	-2,7	-8,9	-2,7	-8,9
Slutavräkningsdifferens förgående år	-6,4	2,3	-6,4	2,3
Summa skatteintäkter	1 994,2	1 944,8	1 994,2	1 944,8
5 Generella statsbidrag och utjämn- ning	2018	2017	2018	2017
Inkomstutjämningsbidrag	226,8	204,1	226,8	204,1
Regleringsbidrag	7,0	7,4	7,0	7,4
Bidrag för LSS-utjämnning	30,6	24,0	30,6	24,0
Kommunal fastighetsavgift	65,1	64,0	65,1	64,0
Bidrag flyktingsituationen	20,4	19,6	20,4	19,6
Statsbidrag ökat bostadsbyggande	10,7	8,0	10,7	8,0
Regleringsavgift	0,0	-0,4	0,0	-0,4
Kostnadsutjämningsavgift	-18,3	0,0	-18,3	0,0
Summa generella statsbidrag och utjämnning	342,3	326,7	342,3	326,7

6	Finansiella intäkter	2018	2017	2018	2017
	Utdelningar på aktier och andelar	4,3	1,6	5,2	2,4
	Försäljning av finansiella tillgångar 1)	0,0	0,1	5,0	5,9
	Ränteintäkter	0,9	1,0	0,4	0,7
	Borgensavgift	5,1	4,7	5,1	4,7
	Summa	10,3	7,4	15,7	13,7
1)	Återföring av uppbokade garanti- kostnader, som uppstod för kom- munen vid försäljning av dotterbo- laget Bo i Väsby AB 2015.				
	7 Finansiella kostnader	2018	2017	2018	2017
	Räntekostnader	-23,9	-25,8	-0,1	-0,2
	Ränta på pensionsavsättningar	-6,0	-4,6	-6,0	-4,6
	Nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	0,0	-28,9	0,0	-28,9
	Övriga finansiella kostnader	-4,7	-3,9	-0,2	-0,1
	Summa	-34,6	-63,2	-6,3	-33,8
8. Jämförelsestörande poster		2018	2017	2018	2017
	Reavinst försäljning fastigheter	0,0	50,5	0,0	47,6
	Resultatföring av balanserade migrationsmedel	26,5	0,0	26,5	0,0
	Summa inom verksamhetens intäkter	26,5	50,5	26,5	47,6
	Nedskrivning övriga anläggningstillgångar	-14,5	-17,0	-14,5	-17,0
	Nedskrivning av pågående arbete, exploateringsområden och övrigt	-2,7	-6,3	-2,7	-6,3
	Kompensation fristående enheter 2010-16	-7,6	-7,7	-7,6	-7,7
	Summa inom verksamhetens kostnader	-24,8	-31,0	-24,8	-31,0
	Summa verksamhetens kostnader och intäkter	1,7	19,5	1,7	16,6
	Vinst försäljning dotterbolag	5,0	5,9	5,0	5,9
	Nedskrivning finansiell tillgång	0,0	-28,9	0,0	-28,9
	Summa jämförelsestörande poster	6,7	-3,5	6,7	-6,4
9	Justering för exploateringsresultat	2018	2017	2018	2017
	Årets exploateringsresultat	37,3	34,4	37,3	34,4
	Summa	37,3	34,4	37,3	34,4
10	Justering för realisationsresultat	2018	2017	2018	2017
	Realisationsresultat försäljning finansiella anläggningstillgångar	-0,3	0,0	0,0	0,0
	Realisationsresultat fastighetsförsäljning	0,0	-56,7	0,0	-47,6
	Summa	-0,3	-56,7	0,0	-47,6

Ökning/minskning förråd och				
11 varulager	2018	2017	2018	2017
Pågående arbete, exploatering	-48,0	-15,6	-48,0	-15,6
Summa	-48,0	-15,6	-48,0	-15,6
12 Årets anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar				
	2018	2017	2018	2017
Årets gatukostnadsersättningar	19,6	30,5	19,6	30,5
Årets investeringsbidrag	10,0	0,7	10,0	0,7
Årets va-anslutningsavgifter	56,2	19,8	56,2	19,8
Summa	85,8	51,0	85,8	51,0
13 Försäljning av materiella anläggningstillgångar				
	2018	2017	2018	2017
Försäljning av fastigheter	0,0	66,2	0,0	50,0
Försäljning av maskiner och inventarier	0,3	0,1	0,0	0,0
Summa	0,3	66,3	0,0	50,0
14 Investering i finansiella anläggningstillgångar				
	2018	2017	2018	2017
Köp av aktier	0,0	-48,1	0,0	-48,1
Summa	0,0	-48,1	0,0	-48,1
15 Försäljning av finansiella anläggningstillgångar				
	2018	2017	2018	2017
Försäljning av aktier och obligationer	24,7	2,9	0,0	0,0
Summa	24,7	2,9	0,0	0,0
16 Nyupptagna lån				
	2018	2017	2018	2017
Lån i banker och kreditinstitut 1/	900,0	400,0	300,0	0,0
Summa	900,0	400,0	300,0	0,0
1/ Under 2017 borde chekkrediten på 21 mkr legat som lån för kommunen.				
Amortering av långfristiga				
17 skulder	2018	2017	2018	2017
Lån i banker och kreditinstitut	-503,1	-168,8	0,0	0,0
Summa	-503,1	-168,8	0,0	0,0

Balansräkning

Immateriella anläggningstill- 18 gånger	2018	2017	2018	2017
Immateriella anläggningstillgångar	0,1	0,2	0,1	0,2
Summa immateriella anläggningstillgångar	0,1	0,2	0,1	0,2
Immateriella anläggningstillgångar				
<i>Ingående anskaffningsvärde</i>	0,3	0,0	0,3	0,0
Slutredovisning av investeringar	0,0	0,3	0,0	0,3
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	0,3	0,3	0,3	0,3
<i>Ingående avskrivningar</i>	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Årets avskrivningar	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
<i>Utgående avskrivningar</i>	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1
Summa immateriella anläggningstillgångar	0,1	0,2	0,1	0,2
19 Mark, byggnader och tekniska anläggningar inkl pågående arbete	2018	2017	2018	2017
Mark	235,3	235,2	24,4	24,4
Verksamhetsfastigheter	3 422,3	3 364,9	689,4	609,1
Anläggningar för affärsverksamhet	285,0	207,3	297,6	210,8
Publika fastigheter	481,5	465,6	481,5	465,6
Fastigheter för annan verksamhet	72,9	71,7	72,9	71,7
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar exkl pågående arbete	4 497,0	4 344,7	1 565,8	1 381,6
Pågående ny-, till- och ombyggnad	1 209,6	732,7	713,3	576,2
Summa pågående ny- till- och ombyggnad	1 209,6	732,7	713,3	576,2
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar inkl pågående arbete	5 706,6	5 077,4	2 279,1	1 957,8
Mark, byggnader och tekniska anläggningar exkl pågående arbete				
<i>Ingående anskaffningsvärde</i>	6 097,9	6 063,5	2 271,2	2 305,2
Slutredovisning av investeringar	286,0	224,2	270,2	155,5
Försäljning/utrangering	-2,9	-189,8	-2,9	-189,5
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	6 381,0	6 097,9	2 538,5	2 271,2
<i>Ingående avskrivningar</i>	-1 753,2	-1 788,5	-889,6	-987,4
Årets avskrivningar	-153,8	-141,6	-84,1	-72,3
Nedskrivning	21,8	6,5	0,0	-0,3
Försäljning/utrangering	1,1	170,4	1,1	170,4
Korrigering	0,1	0,0	-0,1	0,0
<i>Utgående avskrivningar</i>	-1 884,0	-1 753,2	-972,7	-889,6
Summa	4 497,0	4 344,7	1 565,8	1 381,6

	2018	2017	2018	2017
Pågående ny- till- och ombyggnad				
<i>Ingående värde</i>	732,7	467,4	576,2	374,6
Årets anskaffningar	802,7	528,1	446,4	410,2
Årets gatukostnadersättningar	-19,6	-30,5	-19,6	-30,5
Årets investeringsbidrag	-10,0	0,0	-10,0	0,0
Slutredovisning av investeringar	-296,2	-233,0	-279,7	-178,8
- varav årets investeringsbidrag	0,0	0,7	0,0	0,7
<i>Utgående värde</i>	1 209,6	732,7	713,3	576,2
Summa	1 209,6	732,7	713,3	576,2
20 Maskiner och inventarier	2018	2017	2018	2017
Maskiner och inventarier	77,5	72,9	56,8	59,3
Förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen	3,4	4,2	3,4	4,2
Summa maskiner och inventarier	80,9	77,1	60,2	63,5
Maskiner och inventarier				
<i>Ingående anskaffningsvärde</i>	182,2	180,2	151,6	162,3
Slutredovisning av investeringar	22,6	35,2	10,3	22,3
Försäljning/utrangering 1)	-10,3	-34,9	-9,3	-34,7
Finansiell leasing	0,3	1,7	0,3	1,7
Omfört från anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	194,8	182,2	152,9	151,6
<i>Ingående avskrivningar</i>	-105,1	-124,1	-88,1	-109,8
Årets avskrivningar	-18,9	-15,2	-13,7	-12,3
Försäljning/utrangering 1)	10,1	34,9	9,1	34,7
Nedskrivning	0,0	-0,7	0,0	-0,7
<i>Utgående avskrivningar</i>	-113,9	-105,1	-92,7	-88,1
Summa maskiner och inventarier	80,9	77,1	60,2	63,5

1) Utrangering av inventarier som är helt avskrivna sedan två år tillbaka har skett efter ny rutin från 2017.

Finansiella anläggningstill- 21 gåingar	2018	2017	2018	2017
AB Väsbyhem	0,0	0,0	126,2	126,2
TMNS AB	0,0	0,0	24,7	24,7
Batteriet Fastigheter AB	0,0	0,0	19,2	19,2
Vårlyjus AB	0,3	0,3	0,3	0,3
Söderhalls Renhållnings AB	0,8	0,8	0,8	0,8
Stockholmregionens Försäkrings AB	3,8	3,8	3,8	3,8
Kommuninvest ekonomisk förening	25,3	25,3	26,2	26,2
Delsumma aktier och andelar	30,2	30,2	201,2	201,2
Bostadsrätter	0,9	0,9	0,9	0,9
Övriga långfristiga fordringar	7,8	7,9	7,4	7,4
Delsumma långfristiga fordringar	8,7	8,8	8,3	8,3
Summa	38,9	39,0	209,5	209,5
<hr/>				
Lager och exploateringsfastig- 22 heter	2018	2017	2018	2017
Pågående arbete - exploatering	108,7	60,7	108,7	60,7
Summa	108,7	60,7	108,7	60,7
<hr/>				
Pågående arbete - exploatering				
<i>Ingående värde</i>	60,7	45,1	60,7	45,1
Årets anskaffningar	10,7	-18,9	10,7	-18,9
Årets försäljningar	40,0	40,8	40,0	40,8
Nedskrivning av pågående arbete, exploateringsområden	-2,7	-6,3	-2,7	-6,3
Summa	108,7	60,7	108,7	60,7
<hr/>				
23 Kortfristiga fordringar	2018	2017	2018	2017
Kundfordringar	76,9	57,8	71,2	56,5
Statsbidragsfordringar	3,1	3,1	3,1	3,1
Övriga kortfristiga fordringar	33,4	23,9	32,0	34,4
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	120,9	176,9	116,9	142,4
Summa	234,3	261,7	223,2	236,4
<hr/>				
24 Kassa och bank	2018	2017	2018	2017
Kassa och bank	155,2	117,0	21,1	2,8
Summa	155,2	117,0	21,1	2,8
<hr/>				
25 Eget kapital	2018	2017	2018	2017
Skattefinansierad verksamhet				
Ingående balans	1 592,3	1 542,6	1 592,3	1 542,7
Årets resultat	20,6	49,6	20,6	49,6
Utgående balans	1 612,9	1 592,2	1 612,9	1 592,3
Affärsdrivande verksamhet				
Ingående balans	1 616,2	1 523,0	21,1	12,1
Direktbokning eget kapital 1/ Årets resultat	-30,1	0,0	-21,1	0,0
Årets resultat	80,3	93,2	0,0	9,0
Summa affärsdrivande verksamhet	1 666,4	1 616,2	0,0	21,1
Summa eget kapital	3 279,3	3 208,4	1 612,9	1 613,4

1/ Kommunen: Det egna kapitalet för den affärsdrivande verksamheten vatten och avlopp och kretslopp är flyttat till kortfristiga skulder.

Öronmärkning av eget kapital. Pensioner				
Reserverat för pensioner i bokslut 2007	10,0	10,0	10,0	10,0
Reserverat för pensioner i bokslut 2008	10,0	10,0	10,0	10,0
Summa öronmärkt eget kapital för pensioner	20,0	20,0	20,0	20,0
Årets resultat enligt balanskravet				
Årets resultat, förändring av eget kapital	100,9	142,8	20,6	58,6
Avgår realisationsvinster från försäljning av fastigheter	0,0	-47,6	0,0	-47,6
Avgår realisationsvinster från försäljning av finansiella anläggningstillgångar	-5,0	-5,9	-5,0	-5,9
Summa	95,9	89,3	15,6	5,1
26 Avsättning för pensioner				
	2018	2017	2018	2017
Specifikation - Avsatt till pensioner				
Förmånsbestämd ålderspension	163,4	150,9	163,4	150,9
Förmånsbestämd ålderspension, förtroendevalda	26,8	24,3	26,8	24,3
Pension till efterlevande	2,1	2,5	2,1	2,5
Visstidspensioner	1,2	0,0	1,2	0,0
Löneskatt	46,9	43,1	46,9	43,1
Summa	240,4	220,8	240,4	220,8
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	220,8	217,4	220,8	217,2
Årets utbetalningar	-7,4	-7,2	-7,4	-7,0
Nyintjämdad pension	20,5	11,1	20,5	11,1
Ränte- och basbeloppsuppräknig	3,7	3,3	3,7	3,3
Övrig post	-1,0	-4,5	-1,0	-4,5
Förändring löneskatt	3,8	0,7	3,8	0,7
Summa avsatt till pensioner	240,4	220,8	240,4	220,8
Aktualiseringsgrad	96%	96%	96%	96%

Avser avsättning för pensioner utöver individuell del.

Under rubriken ansvarsförbindelser ingår förpliktelse för pensionsförmåner som intjänats före 1998. Förpliktelsen uppgår till 889,3 (904,0) mkr inklusive löneskatt.

Pensionsåtaganden (förutom den individuella delen) har förvaltats genom s.k. återlån och används i den löpande verksamheten.

27 Övriga avsättningar	2018	2017	2018	2017
Avsättning framtida investering och exploatering				
Redovisat värde vid årets början	0,0	0,0	85,9	85,9
Nya avsättningar	8,4	0,0	8,3	0,0
Utgående avsättning	8,4	0,0	94,2	85,9
Avsättning för uppskjuten skatt				
Redovisat värde vid årets början	28,4	24,5	0,0	0,0
Förändring av skattefordran/skuld	4,5	3,9	0,0	0,0
Utgående avsättning	32,9	28,4	0,0	0,0
Summa övriga avsättningar	41,3	28,4	94,2	85,9
28 Långfristiga skulder	2018	2017	2018	2017
Checkkredit	0,0	0,0	0,0	21,0
Lån i banker och kreditinstitut	1 860,0	1 470,0	300,0	0,0
Övriga långfristiga skulder 1)	8,1	7,8	5,8	5,5
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år 2)				
Gatukostnadsersättningar 3)	5,1	6,2	5,1	6,2
Anslutningsavgifter	152,1	99,1	152,1	99,1
Investeringsbidrag	2,3	1,6	2,3	1,6
Summa	2 027,6	1 584,7	465,3	133,4
<p>1) <i>4,9 mkr (4,5 mkr) avser finansiell leasingavtal som är längre än 3 år</i></p> <p>2) <i>Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar och anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.</i></p>				
Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut				
Lån som förfaller inom				
1 år	300,0	435,0	0,0	0,0
2-3 år	1 084,2	50,0	0,0	0,0
4-5 år	600,0	260,0	300,0	0,0
mer än 5 år	0,0	725,0	0,0	0,0
29 Kortfristiga skulder	2018	2017	2018	2017
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	124,8	0,0	0,0	0,0
Leverantörsskulder	228,8	250,6	165,4	175,0
Moms och särskilda punktskatter	9,8	2,4	9,8	2,4
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	16,6	14,9	16,6	14,9
Övriga kortfristiga skulder	5,3	4,4	2,7	2,8
Eget kapital VA och Kretslopp	23,4	0,0	23,4	0,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	327,4	318,5	271,2	282,3
Summa	736,1	590,8	489,1	477,4

30 Ansvarsförbindelser	2018	2017	2018	2017
AB Väsbyhem	0,0	0,0	1 560,0	1 470,0
Sverigefinska skolan	6,7	8,0	6,7	8,0
Kommunalt förlustansvar för egnahem	0,1	0,1	0,1	0,1
Delsumma borgensförbindelser	6,8	8,1	1 566,8	1 478,1
Käppalaförbundet	0,1	0,1	0,1	0,1
Delsumma garantiförbindelser	0,1	0,1	0,1	0,1
Kommuninvest 1/	0,0	0,0	0,0	0,0
Delsumma övriga ansvarsförbindelser	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa ansvarsförbindelser exklusive pensionsförpliktelser	6,9	8,2	1 566,9	1 478,2
Pensionsförpliktelser för pensioner intjänade före 1998	708,0	719,6	708,0	719,6
Löneskatt på pensionsförpliktelser för pensioner intjänade före 1998	171,8	174,6	171,8	174,6
	7,7	7,9	7,7	7,9
Löneskatt pensionsförpliktelser förtroendevalda	1,8	1,9	1,8	1,9
Summa ansvarsförbindelser pensionsförpliktelser	889,3	904,0	889,3	904,0

1/ Upplands Väsby kommun har i april 2010 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar föreningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördela dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Upplands Väsby kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 439 kronor och totala tillgångar till 406 323 006 299 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelser uppgick till 2 150 339 637 kronor och andelar av de totala tillgångar uppgick till 2 157 463 112 kronor.

Ett avtal med okänt värde för Upplands Väsby kommun är skrivet och ingår därför inte i beloppet för åtaganden. Upplands Väsby kommun och Vallentuna kommun har avtalat med Vägverket om medfinansiering av väg 268. Sträckan Grana- trafikplats Glädjen ska bli mer trafiksäker och få bättre framkomlighet. Avtalet är på totalt 90,0 miljoner kronor men innehåller ingen fördelning om respektive kommuns andel. Kostnadsfördelningen mellan kommunerna kommer att bli beroende av var vägen dras.

31 Leasing	2018	2017	2018	2017
Finansiella leasingavtal över 3 år				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter	915,5	998,8	915,5	998,8
Nuvärde minimileaseavgifter				
- därav förfall inom 1 år	125,3	120,2	125,3	120,2
- därav förfall inom 1-5 år	334,7	332,3	334,7	332,3
- därav förfall senare än 5 år	455,5	546,3	455,5	546,3
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	4,9	4,5	4,9	4,5
Nuvärde minimileaseavgifter				
- därav förfall inom 1 år	1,2	0,9	1,2	0,9
- därav förfall inom 1-5 år	3,5	3,6	3,5	3,6
- därav förfall senare än 5 år	0,2	0,0	0,2	0,0
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 3 år				
	64,5	47,6	62,7	46,1
Minimileaseavgifter				
- därav förfall inom 1 år	24,8	18,2	23,8	17,3
- därav förfall inom 2-5 år	39,7	29,4	38,9	28,8
- därav förfall senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Soliditet	2018	2017	2018	2017
Soliditet	52%	57%	56%	64%
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser	38%	41%	25%	28%

5.5 Driftsredovisning

resultaträkning per nämnd, mkr

2018

NÄMND	BOKSLUT 2017				Resultat Bokslut 2017	INTÄKTER/KOSTNADER 2018				Resultat 2018	BUDGET 2018				Resultat	Avvikelse
	Kommers Presters	Intäkter	S:a intäkt	Kostnader		Kommers Presters	Intäkter	S:a intäkt	Kostnader		Kommers Presters	Intäkter	S:a intäkt	Kostnader		
Nämnder och utskott, beställare																
Kommunstyrelsen	135,8	8,5	144,3	-136,0	8,3	119,9	74,0	193,9	-202,2	-8,3	119,9	71,8	191,7	-191,7	0,0	-8,3
Revisionen	1,6	0,0	1,6	-1,6	0,0	1,6	0,0	1,6	-1,3	0,3	1,6	0,0	1,6	-1,6	0,0	0,3
Räddningstjänst	29,8	0,0	29,8	-29,9	-0,1	30,5	0,0	30,5	-30,8	-0,3	30,5	0,0	30,5	-30,5	0,0	-0,3
Överförmyndarnämnden	5,7	0,0	5,7	-4,0	1,7	4,0	0,0	4,0	-4,4	-0,4	4,0	0,0	4,0	-4,0	0,0	-0,4
Social- och äldre- nämnden	762,6	455,1	1 217,7	-1 227,3	-9,6	808,9	480,1	1 289,0	-1 225,7	63,3	808,9	466,8	1 275,7	-1 275,7	0,0	63,3
varav egen regi	218,5	39,9	258,4	-258,3	0,1	234,2	54,3	288,5	-288,5	0,0	240,5	48,0	288,5	-288,5	0,0	0,0
varav IFO	164,5	124,4	288,9	-305,4	-16,5	176,0	107,7	283,7	-264,9	18,8	179,5	102,7	282,2	-282,2	0,0	18,8
Nämnd för familjerätt	3,0	6,9	9,9	-9,8	0,1	3,1	7,5	10,6	-10,6	0,0	3,1	7,2	10,3	-10,3	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	117,2	61,2	178,4	-178,4	0,0	127,9	92,0	219,9	-219,6	0,3	127,9	84,8	212,7	-212,7	0,0	0,3
varav egen regi	27,3	1,8	29,1	-29,1	0,0	50,7	11,2	61,9	-61,9	0,0	50,4	9,2	59,6	-59,6	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	1 016,3	615,1	1 631,4	-1 652,2	-20,8	1 087,1	652,2	1 739,3	-1 761,5	-22,2	1 087,1	654,7	1 741,8	-1 741,8	0,0	-22,2
varav egen regi	406,1	77,0	483,1	-493,0	-9,9	431,0	93,8	524,8	-525,5	-0,7	438,6	73,9	512,5	-512,5	0,0	-0,7
Tekniska utskottet skattefin verksh	66,8	308,0	374,8	-369,5	5,3	80,6	325,4	406,0	-404,1	1,9	80,6	325,2	405,8	-404,1	1,7	0,2
Tekn utskott affärdriv verks het	0,0	111,6	111,6	-102,6	9,0	0,0	112,1	112,1	-112,1	0,0	0,0	104,8	104,8	-104,8	0,0	0,0
Byggnadsnämnden	15,1	32,3	47,4	-41,4	6,0	14,6	30,8	45,4	-39,7	5,7	14,6	38,5	53,1	-51,3	1,8	3,9
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	10,2	4,9	15,1	-14,2	0,9	10,6	5,7	16,3	-16,1	0,2	10,6	5,4	16,0	-16,0	0,0	0,2
Delsum nämnder o utskott, beställare	2 164,1	1 603,6	3 767,7	-3 766,9	0,8	2 288,8	1 779,8	4 068,6	-4 028,1	40,5	2 288,8	1 759,2	4 048,0	-4 044,5	3,5	37,0
Nämnder o utskott, utförare																
Stöd-och processutskottet	81,0	24,7	105,7	-105,4	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avgår prestationsersättning	-732,9	0,0	-732,9	732,9	0,0	-715,9	0,0	-715,9	715,9	0,0	-729,5	0,0	-729,5	729,5	0,0	0,0
Summa nämnder och utskott	1 512,2	1 628,3	3 140,5	-3 139,4	1,1	1 572,9	1 779,8	3 352,7	-3 312,2	40,5	1 559,3	1 759,2	3 318,5	-3 315,0	3,5	37,0
Förändring upplupna löner för semester, övertid o timanställda	0,0	0,0	0,0	-6,0	-6,0	0,0	0,0	0,0	-8,7	-8,7	0,0	0,0	0,0	-10,0	-10,0	1,3
Övr gememens verksamhetsposter	0,0	118,1	118,1	-141,9	-23,8	0,0	72,5	72,5	-140,9	-68,4	0,0	78,7	78,8	-116,4	-37,6	-30,8
Avgår kommunersättning	-2 164,1	0,0	-2 164,1	0,0	-2 164,1	-2 288,8	0,0	-2 288,8	0,0	-2 288,8	-2 288,8	0,0	-2 288,8	0,0	-2 288,8	0,0
Avgår övriga interna poster	0,0	-414,6	-414,6	414,6	0,0	0,0	-489,9	-489,9	489,9	0,0	0,0	-379,9	-379,9	379,9	0,0	0,0
Summa verksamhet	-651,9	1 331,8	679,9	-2 872,7	-2 192,8	-715,9	1 362,5	646,6	-2 972,0	-2 325,4	-729,5	1 458,0	728,6	-3 061,5	-2 332,9	7,5
Finansiering	0,0	2 285,2	2 285,2	-33,8	2 251,4	0,0	2 352,2	2 352,2	-6,3	2 346,0	0,0	2 375,2	2 375,2	-7,8	2 367,4	-21,4
Summa driftredovisning exklusive interna poster	-651,9	3 617,0	2 965,1	-2 906,5	58,6	-715,9	3 714,7	2 998,8	-2 978,2	20,6	-729,5	3 833,2	3 103,8	-3 069,3	34,5	-13,9

5.6 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR), såvida inget annat anges.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och som uppgår till ett väsentligt belopp.

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation nr 4.2 från RKR.

Övriga intäkter/kostnader

Vatten- och avloppsverksamheten samt avfallshanteringen ingår i kommunens samlade verksamhet. En särredovisning upprättas över verksamheterna. Resultatet bokförs från och med 2018 mot interims-skulder. Tidigare års resultat är omfört från eget kapital.

Personalkostnader

Kommunen redovisar semesterlöne- och övertidsskulden som en kortfristig skuld. Även upplupen skuld för timavlönade under december redovisas som en kortfristig skuld.

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. Avskrivningen påbörjas när anläggningen eller anskaffningen tas i bruk.

Nedan redovisas avskrivningstiderna.

<u>Anläggningar</u>	<u>Avskrivningstider</u>
Byggnader	10 - 60 år
Hyresgäst Anpassningar	Kontraktstid
Mark	Ingen avskrivning
Gator och vägar	8 - 60 år
Väggropp	Ingen avskrivning
Vatten och avlopp	10 - 50 år
Maskiner och inventareir	3 - 20 år
Konst	Ingen avskrivning
Pågående arbeten	Ingen avskrivning

Väggroppen bedöms ha en obestämbar livslängd och utgör 80 % av investeringen. Till följd av det kommer 80% av gatukostnadsersättningen att intäktsföras och 20% periodiseras över investeringens livslängd.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Som investering avses anskaffning av tillgång med en varaktighet på 3 år eller längre, och ett an-

skaffningsvärde på minst ett basbelopp.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna är upptagna till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Lånekostnader

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden, det vill säga kostnaderna belastar resultatet för den period de hänförs till och inräknas inte i tillgångarnas anskaffningsvärde.

Leasing

Tilläggsupplysning till leasing avser hyresavtal till och med 2018 och andra avtal som ingåtts före 2018. Leasingavtal med baspris/restvärde som startats under 2018 och med en avtalstid överstigande 3 år klassificeras som finansiella avtal och har redovisats i balansräkningen. Hyresavtalen för inhyrda verksamhetslokaler har inte lagts in i balansräkningen och därmed följs inte RKR 13.2 i sin helhet.

Pensioner

Intjänade pensionsförmåner redovisas som avsättning respektive kortfristig skuld (avgiftsbestämda delen) i balansräkningen. Pensionsförmåner intjänade före 1998 och ej infriade visstidspensioner redovisas som en ansvarsförbindelse. Beräkningen av pensionsförmånerna är utförda av Skandia och följer Sveriges kommuner och Landstings ”Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld - RIPS07”.

Tillgångar och skulder

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Avsättningar

Avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. I koncernredovisningen ingår AB Väsbyhem och dess dotterbolag. Interna mellanhavanden av väsentlig betydelse har eliminerats.

Dotterbolageen TMNS AB och Batteriet Fastigheter AB har inte konsoliderats i den sammanställda redovisningen med hänvisning till undantagsreglerna RKR 8.2. Aktier i dotterbolaget hänförligt till TMNS AB och Batteriet Fastigheter AB har därför klassificerats som mark i den sammanställda redovisningen.

6 Volymer

6.1 Teknik- & fastighetsutskottet

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
------------	---------------	-------------	---------------

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Vägar, km	160	161,9	155,6
GC-vägar, km	110,8	113	106,8
Off belysning, förbrukning MWh	2 702	2 700	2 667
Såld vattenmängd m ³	2 956 146	3 050 000	2 947 314
Hushållsavfall ton	9 883	10 000	10 059
Hushållsavfall kg/inv	217	218	236
Platser upplåtna för ÅVS	14	17	13

6.2 Byggnadsnämnden

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Antal bostäder i laga kraft vunna detaljplaner - totalt	2 428	4 000	1 842
Antal bostäder i laga kraft vunna detaljplaner - bostadsrätt	1 289	2 350	982
Antal bostäder i laga kraft vunna detaljplaner- hyresrätt	813	1 450	621
Antal bostäder i laga kraft vunna detaljplaner - äganderätt	326	200	239
Antal inkomna bygglov	245	360	236
Antal beslutade bygglov	175	310	255
Totalt antal beslut inom bygglovverksamheten (inkl start- och slutbesked, slutbevis mm)	655	840	676
Antal inkomna tillsynsärenden, hissar	11	40	15
Antal inkomna tillsynsärenden, övriga, (exkl hissar)	46	120	68

6.3 Miljönämnden

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Antal inspektioner	618	650	
Antal klagomål	88	80	
Antal naturskoleelever	3 225	3 100	

6.4 Kultur- & fritidsnämnden

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Bibliotek, utlån	160 159	205 000	178 836
Bibliotet, öppettimmar	2 676	2 585	2 704
Gunnes gård, besök	28 357	24 000	32 344
Gunnes gård, öppettimmar	1 135	1 200	1 116
Gunnes Gård, samverkanspartners	18	10	8
Kulturskolan, elever	895	895	845
Medley, Badbesök	235 000	251 000	252 415

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Fritidsgårdar, besök	43 817	43 000	38 716
- Varav kommunal regi, Fritidsgårdar besök	28 589	25 000	
Fritidsgårdar, öppettimmar	5 907	6 100	6 124
- Varav kommunal regi, Fritidsgårdar öppettimmar	4 185	3 800	
Öppen ungdomsverksamhet NAV1, öppettimmar	1 607	2 440	
Öppen ungdomsverksamhet NAV1, besök	18 102	10 000	
Öppen ungdomsverksamhet Vega, öppettimmar	1 358	1 300	
Öppen ungdomsverksamhet Vega, besök	6 950	4 600	
Kostnadsnyckeltal			
Kostnad/utlån bibliotek	86	67	71
Kostnad/öppettimme bibliotek	5 155	5 337	4 703
Kostnad/besök, Gunnes gård	93	109	80
Kostnad/öppettimme Gunnes gård	2 314	2 188	2 314
Kostnad/elev kulturskolan	11 856	11 856	11 463
Kostnad/badbesök	65	61	59
Kostnad/besök fritidsgårdar	182	186	209
- Varav kommunal regi, Kostnad per besökare	216	247	
Kostnad/öppettimme fritidsgårdar	1 351	1 320	1 321
- Varav kommunal regi, kostnad per öppettimme	1 476	1 626	
Kostnad/öppettimme NAV1	1 245	820	
Kostnad/besök NAV1	110	200	
Kostnad/öppettimme Vega	2 423	2 531	
Kostnad/besök Vega	473	715	

6.5 Social- och äldreomsorgen - Äldreomsorg

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Hemtjänst, antal utförda timmar	196 700	222 200	231 100
Hemtjänst, kostnad för larmutryckningar samt larminstallation, tkr	6 719	7 261	6 789
Korttidsplatser för äldre, antal årsplatser	19	20	23
Särskilt boende för äldre, antal årsplatser	235	250	237
Turbundna resor, tkr	1 835	2 000	1 716
Korttidsplatser, kostnad per årsplats, tkr	634	674	678
Särskilt boende för äldre, kostnad per årsplats, tkr	666	697	687

6.6 Social- och äldreomsorgen - Äldreomsorg kommunal regi

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
------------	---------------	-------------	---------------

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Korttidsplatser för äldre, antal årsplatser	13	15,3	
Särskilt boende för äldre, antal årsplatser	153,5	153,2	136

6.7 Social- och äldre nämnden - Stöd till personer med funktionsnedsättning

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
LSS-boende, antal årsplatser	128	137	129
LSS-boende yngre än 23 år, antal årsplatser	2,7	2	2,3
Daglig verksamhet enligt LSS, antal årsplatser	181	192	183
Personlig assistans enligt LSS, antal timmar	50 750	62 000	52 110
SFB, ersättning till FK, antal personer	71,3	72	71,2
LSS-personer med SoL-boende (inkl HvB SoL), antal årsplatser	10,8	10	9,6
Psykiatriboende, antal årsplatser	41	45	43,5
Boendestöd, antal timmar	0	0	0
Turbundna resor LSS, tkr	7 050	7 000	6 148
Turbundna resor yngre, tkr	424	800	725
LSS-boende, kostnad per årsplats, tkr	964	891	957
LSS-boende yngre, kostnad per årsplats, tkr	1 941	1 852	1 483
Daglig verksamhet enligt LSS, kostnad per årsplats, tkr	234	256	247
LSS-personer med SoL-boende, kostnad per årsplats, tkr	1 077	1 051	1 107
Psykiatriboende, kostnad per årsplats, tkr	544	685	610

6.8 Social- och äldre nämnden - Stöd till personer med funktionsnedsättning kommunal regi

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
LSS-boende, antal årsplatser	87,6	87	87
Daglig verksamhet enligt LSS, antal årsplatser	162,4	162	166
Personlig assistans enligt LSS, antal timmar	7 151,1	7 774	7 446
Psykiatriboende, antal årsplatser	9	9	9

6.9 Social- och äldre nämnden - Individ- och familjeomsorg

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Försörjningsstöd antal hushåll per månad	198	201	181
Institutionsplatser barn och unga antal årsplatser	8	17	14,2
Familjehemsvård barn och unga antal årsplatser	78	76,5	77,7
Institutionsplatser beroendevård behandling antal årsplatser	2,6	4,5	6
Institutionsplatser beroendevård boende antal årsplatser	2,6	2	2

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Arbetsmarknadsåtgärder OSA/KVA antal årsplatser	22	21,4	22
Försörjningsstöd, medelbistånd i kr per hushåll och månad	8 932	9 121	8 429
Ekonomiskt bistånd flykting nyanlända år 1-3	41	89	88
Placeringar ensamkommande, antal barn och unga	53	71	80
HVB, SIS snittkostnad per dygn i kr	3 938	3 603	2 701
Familjehem, jourhem snittkostnad per dygn i kr	1 025	1 318	1 110
Total kostnad för placeringar barn och ungdom (exkl ekb) i mkr	43,7	50,7	57,7
Total kostnad för placeringar vuxna i mkr	4,3	5,2	6,1
Total kostnad för försörjningsstöd i mkr	29,5	30	20,2
Antal placeringar vuxna	5,2	6,5	8
Antal årsplatser samtliga boendeformer barn och unga	86	93,5	91,9
Snittkostnad per dygn i kr samtliga boendeformer barn och unga	1 392	1 486	1 672

6.10 Familjerättsnämnden

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Totala antalet barn vars föräldrar varit aktuella i samarbetsamtal, snabbyttrande, vårdnads-, boende- och/eller umgängesutredning	765	660	
Antal medgivandeutredningar i samband med adoption	7	12	
Antal barn för vilka faderskap har fastställts genom bekräftelse	846	930	

6.11 Utbildningsnämnden - Barnomsorg

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Vårdnadsbidrag, antal	0	0	111
Pedagogisk omsorg	44	33	32
Förskola 1-5 år, inkl barnomsorg på ob-tid	2 658	2 779	2 566
varav nyanlända	10	10	10
Kostnadsnyckeltal UBN, bruttokostnad per barn/elev			
Förskola UBN, kostnad/barn (tkr)	125,6	122,7	118,4

6.12 Utbildningsnämnden - Grundskolan

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Fritidshem, 6-12 år, barn	2 040	2 140	2 094
Fritidsklubb, antal öppettimmar*	3 652	3 075	3 780
Fritidsklubb, antal besök*	7 467	9 000	8 145
Förskoleklass	567	555	548
varav nyanlända	10	10	10

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Grundskola, elever	4 943	5 025	4 843
varav nyanlända	104	90	130
Grundsärskola, elever	50	33	43
Fritidshem, särskola	16	22	17
Kostnadsnyckeltal UBN, bruttokostnad per barn/elev			
Fritidshem UBN, kostnad/barn (tkr)	27,6	27,2	27,7
Förskoleklass UBN, kostnad/elev (tkr)	57,7	61,1	53,1
Grundskola UBN, kostnad/elev (tkr)	107,5	105,7	101,9

6.13 Utbildningsnämnden - Gymnasium

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Gymnasieskola, elever	1 621	1 661	1 563
varav nyanlända	243	240	284
Gymnasiesärskola, elever	23	27	26
Kommunal regi			
Kostnadsnyckeltal UBN, bruttokostnad per barn/elev			
Gymnasieskola UBN, kostnad/elev (tkr)	110,4	102,8	107,6

6.14 Utbildningsnämnden - Vuxenutbildning

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Grundvux, helårsplatser	156	125	98
Gymnasievux, helårsplatser	419	360	336
SFI, satta betyg	519	350	456
Särvux, elever	17	30	17

6.15 Utbildningsnämnden - Barnomsorg kommunal regi

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Förskola 1-5 år, kommunal regi	835	892	727
Kostnadsnyckeltal, bruttokostnad per barn/elev			
Förskola Kommunal regi, kostnad/barn (tkr)	121,2	120,7	119,2

6.16 Utbildningsnämnden - Grundskola kommunal regi

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Fritidshem 6-12 år, inkl fritids särskola	1 139	1 176	1 153
Förskoleklass	314	300	298

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Grundskola	2 500	2 481	2 468
Grundsärskola	24	23	24
Kostnadsnyckeltal, bruttokostnad per barn/elev			
Fritidshem Kommunal regi, kostnad/barn (tkr)	28,5	26,8	29,7
Förskoleklass Kommunal regi, kostnad/elev (tkr)	51,6	57,2	41,2
Grundskola Kommunal regi, kostnad/elev (tkr)	108	105,2	107,4

6.17 Utbildningsnämnden - Gymnasium kommunal regi

Verksamhet	Resultat 2018	Budget 2018	Resultat 2017
Gymnasieskola	665	692	684
varav elever från annan kommun	307	293	280
varav nyanlända	121	119	172
Kostnadsnyckeltal, bruttokostnad per barn/elev			
Gymnasieskola Kommunal regi, kostnad/elev (tkr)	98,3	98,1	97,8